

GORENJSKI GLAS

Kranjski kolaček

Od 9. do 12. strani objavljamo
prilogo pod naslovom **Gradimo,**
z uvodnim člankom:**NIKDAR NI TAKO
SLABO, DA NE BI BILO
ENKRAT BOLJE**Tavčarjeva ulica v Kranju
telefon 21 - 237STRAN 3
**TURISTIČNI OBISK
UPADA,
OB PREDORU
PA BO DOLINA
OSAMLJENA**

STRAN 7

**MLADINSKI TISK NE PRIZNAVA
GENERACIJ**

STRAN 8

**BELOKRANJSKO SRCE SE JE
PRESELILO POD PONCE**

Bojan ostaja

Pod vtisom velikih uspehov naših skakalcev na olimpijskih igrah v Calgaryju, na svetovnem prvenstvu v poletih v Oberstdorfu ter v soboto in nedeljo v Planici, v sezoni zmagoslavja Mateje Svet, se je v soboto v Saalbachu v Avstriji od tekmovalne smučarije dostojanstveno poslovil Bojan Križaj.

Doslej mu ni bilo para v naši smučariji. Po številu zmag v tekmovanjih za svetovni pokal ga je v nedeljo Primož Ulaga z devetimi zmagami sicer prehitel, Bojan je zmagal osemkrat, vendar zmage niso najpomembnejše za Bojanovo petnajsetletno udejstvovanje v smučariji. Ko za nas v svetovnem smučarskem vrvežu ni bilo prostora, se je pojavil Bojan. Leta in leta smo stavili samo nanj, upali, se z njim veselili in v trenutkih njegovega razmišljanja, da bi se poslovil, želeli, naj ostane. Bojan je bil vsa leta tudi veliki vzornik mladim. Koliko kratkohladičnikov je sanjalo, da bi mu bili kdaj enaki. Dolgo, do prihoda Borisa Strela, Jožeta Kuraltina in Jurija Franka, naše čudovite, enkratne veleslalomске ekipe, je bil sam. Ogromna je bila odgovornost, vendar jo je časno prenašal. Tekmoval je v času enkratnega Stenmarka in njega premagovati ni

uspevalo mnogim. Zmagoval je še v času Thoenija, Grosa, velikih imen svetovnega smučanja.

Nekaj let nazaj, ko ne bilo več Strela, Kuraltina in Franka, je bil spet skoraj sam. Rok Petrovič ga je razbremenil, pa je tako nenadoma klečnil po blesteči sezoni. Spet je bil Bojan tisti, v katerega smo najbolj zaupali. Predzadnje sezono, ko se je zadnji hip premislil, da bo še dirkal, je dosegel za mnoge nemogoče. Postal je prvi slalomist sveta.

Ceprav se s statistiko ne more premeriti Bojanovega prispevka v smučariji, pri krepitevi naše nacionalne pripadnosti temu športu, so podatki fantastični: 122 krat je osvajal točke svetovnega pokala, 33 krat je bil med najboljšimi tremi, osvojil je pet kolajin s svetovnega pokala in svetovnega prvenstva, bil je četrti v generalni uvrstitvi svetovnega pokala. Olimpijske igre so bile zanj usodne: kolajne, ki si jo je tako želel, ni uspel osvojiti, na zadnji, njegovi četrti, pa se je usoda kruto poigrala. Nesreča je prekinila njegovo tekmovalno pot.

Bojan je odšel, vendar ostaja naš. Saj ga je nemogoče in človeško nepošteno pozabiti.

J. Košnjek

Finala svetovnega pokala v smučarskih skokih na 90 in 120 — metrski skakalci si je ogledalo nad 50.000 ljudi. Oba dneva sta bila najboljša Jugoslovana. To sta Rajko Lotrič in Primož Ulaga. V skupni uvrstitvi dveh dni Planice je bil Rajko Lotrič drugi, Primož Ulaga pa prvi. Vse o Planici na športni strani.

D. H.

Foto: F. Perdan

Diplome mladim poslovnežem — Predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Marko Bulc je v petek podelil diplome 27 slušateljem prvih dveh seminarjev za vodenje poslovnih procesov, ki jih je organiziral Center za usposabljanje vodilnih delavcev na Brdu. Ti seminarji so začetek usposabljanja poslovnežev in organizatorjev sodobne proizvodnje, skratka menedžerjev, pri nas. Na tem področju capljamo za svetom. Samo v Evropi je že 250 menedžerskih šol. Več v komentarju na 3. strani. Na sliki: Marko Bulc (desno) predaja diplomu Francu Žepiču iz Iskre Telematike.

J. K.
Foto: F. Perdan

Linhartovo srečanje v Bohinjski Bistrici

Bohinjska Bistrica, 28. marca — Zveza kulturnih organizacij Gorenjske, združenje gledaliških in lutkovnih skupin Gorenjske in Zveza kulturnih organizacij Radovljica so v dneh od 24. do 27. marca pripravili zanimivo gorenjsko Linhartovo srečanje amaterskih gledaliških skupin.

Letošnje srečanje je bilo posvečeno 150-letnici rojstva bohinjskega rojaka dr. Janeza Mencingerja, potekalo pa je v dvorani Jožeta Ažmana v Bohinjski Bistrici in v dvorani na Češnjici. Med srečanjem je selektor Peter Militarov povabil amaterske dramske ustvarjalce na okroglo mizo, kjer so govorili o poetiki ustvarjanja.

Letošnje Linhartovo srečanje je uspelo in prikazalo bogato amatersko ustvarjalnost naših odrov. Predstavilo se je tudi več

skupin kot lani: iz Duplice, Domžal, Kranja, Radovljice in Jesenic, le iz Škofje Loke in Trziča se vabilu niso odzvali.

D. S.

Mladoletniško prestopništvo

Kranjska mladinska organizacija pripravlja dšmes, v torek, 29. marca, s pričetkom ob 16. uri v kladnici Prešernovega gledališča Kranj okroglo mizo na temo: mladoletno prestopništvo. Vstop prost!

V. B.

Delegatska razmerja in volilni sistem

Tržič, 28. marca — Občinska konferenca SZDL-občinski sindikalni svet in Zavod za kulturo in izobraževanje v Tržiču pripravljajo v ponedeljek, 4. aprila, ob 17. uri razgovor o ustavnih spremembah na temo delegatska razmerja in volilni sistem. Razgovor bo v osnovni šoli heroja Bračiča v Bistrici pri Tržiču, o spremembah pa bo govoril Marko Golubič, sekretar republiške volilne komisije.

V. S.

Četrta zlata smučka na Voglu

Vogel, 29. marca — Žičnica Vogel in Dnevnik pripravljata v soboto, 2. aprila, četrto tekmovanje za zlato smučko. Prijave za to, sedaj že kar tradicionalno tekmovanje, sprejemajo po telefonu (064 76-467, 76-466) do sobote, v soboto pa se bo moč do 10.30 ure prijavit na Orlovih glavah. Štart bo ob 11. uri, razglasitev rezultatov pa ob 13. uri v Ski hotelu na Voglu. Naslednje, zadnje finalno tekmovanje za zlato smučko bo 1. maja, prav tako na Voglu.

V. S.

V skrbi za zdravo in tudi lepo okolje sta poskrbeli tudi tile dve Kranjčanki, ki sta ob domačih pomladanskih opravilih našli čas in na bližnjih gredicah v Zupančičevi ulici zasadili okrasne grmičke. Foto: F. Perdan

Evidentiranje v RK ZSMS

Ljubljana — Vsem organom republiške konference ZSM Slovenije se konec junija izteka dveletni mandat, organom zvezne mladinske konference pa dva tedna prej. Tako se je pretekli teden v vseh slovenskih občinah zaključilo evidentiranje mladih, ki je po neuradnih podatkih vsaj v nekaterih sredinah številčneje kot pred dvema letoma. Seznam kandidatov za posamezne funkcije bo znan prihodnji teden.

V. B.

Ustavne razprave v radovljiški občini

Nesprejemljive spremembe

Radovljica, 28. marca — V radovljiški občini je bilo doslej šest razprav o ustavnih dopolnilih, poleg osrednje, na kateri je ustavne spremembe razlagal predsednik zvezne skupščine dr. Marjan Rožič, še tri v delovnih organizacijah in po ena v krajevni skupnosti in v občinski organizaciji zveze komunistov.

Pripombe lahko razdelimo v več skupin. V prvo sodijo pomisleki in vprašanja o tem, ali je sploh smiselno spreminjati ustavo, ali ne bi bilo bolje, da bi zaostri odgovornost in se bolj zavzeli za uredničevanje sedanje ustave. Ljudje vidijo smisel spreminjanja ustave le v tem, če bo prispevala k premagovanju družbene, gospodarske in moralne krize. Zato tudi opozarjajo, da s spreminjanjem ne velja hiteti in da je treba pripraviti dober predlog dopolnil. Ustava je tudi preobsežna in preveč natančna. Kmalu bo kamen spotike nadaljnjemu razvoju in spodbuda za nove ustavne spremembe.

Druga skupina pripomb zadeva način sprejemanja dopolnil. Najprej bi morali spreminjati republiško ustavo, šele nato zvezno. Za amandmaje, o katerih ni enotnega stališča, naj v republikah izvedejo referendum. Ustavo moramo sprejemati po dopolnilih in brez možnosti preglasovanja.

Najpomembnejše so vsekakor vsebinske pripombe. Omenimo le nekatere! Država, v kateri narodi ne morejo odločiti o svoji usodi, ni federativna. Spremembe, ki kratijo samostojnost republik in pokrajn in povečujejo centralistične težnje, niso sprejemljive.

C. Zaplotnik

Družbena lastnina ni dobro opredeljena. Načelo, da je od vseh in od vsakogar, vodi k razmetavanju skupnega, družbenega bogastva. Ali bo izjemni dohodek le polnil skupno blagajno (na zvezni ravni) ali bo prispeval tudi k ustvarjanju nove vrednosti? Ker so med republikami precejšnje razlike, ni sprejemljivo, da bi v vsej državi uvedli enotno davčno politiko in enotna izobraževalna jedra. Iz ustave naj se črta 133. člen, sproži pa špa se pobuda za ukinitvev smrtnih kazni. Odstavek, ki govori o sprejemanju zveznega zakona o financiranju JLA iz dohodka delovnih organizacij in osebnih dohodkov delavcev, naj se črta. Konferenca samoupravljalcev na zvezni ravni ni potrebna, že zdaj je dovolj sedenja in nekorišnega modrovanja.

Kranj — Polna restavracija hotela Creina in iskriv ogovor Viktorja Žaklja z Matjažem Kmeclom in sogovorniki z občinstva, ki je trajal do jutrajnih ur, sta glavni značilnosti prvega Glasovega večera. Več o prireditvi v petek na Odprtih straneh.

V. B.

Foto: F. Perdan

VAŠ BUTIK
TURISTIČNIH
USLUGKOMPAS
LETALIŠČE
BRNIK
TEL.: 22-347

MARKO JENŠTERLE
ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Junaki in grobovi

Naslov tokratnega, mojega zadnjega, komentarja je seveda sposoben od znanega argentinskega pisatelja Ernesta Sabato, ki ni znan samo po svojih številnih literarnih delih, temveč tudi po predsedovanju v komisiji, ki je pred leti v Argentini raziskovala, kaj se je zgodilo s približno trideset tisoč izginulimi ljudmi v času dolgoletne vojaške diktature.

Razmerje med vojsko in civilno vlado je v Argentini navkljub stotim letom demokracije (kolikor jih je ob izvolitvi obljubil predsednik Alfonsín) še vedno dokaj nejasno, vsekakor pa velja, da »tudi vojska ni več to, kar je bila včasih. Toda, kje so argentinski oficirji izgubili svojo bitko? Najprej v samem procesu demokratičizacije v Latinski Ameriki, ki bo moral v prihodnje prodreti tudi v nekatere anahronistične vojaške režime na tej celini; nato pa kar na bojnem polju, to je — na domačem terenu. Bitka na Falklandih in s tem poraz argentinskih vojakov, predvsem pa njihovih usmerjevalcev z najvišjega vojaškega vrha je bil še zadnji udarec, s katerimi so se razblinile sanje o ponovni osvojitvi oblasti. Vojska se namreč lahko potrjuje samo v vojni. Kadar v njej izgubi, potem jo spremlja dolgoletni črni madež (spomnimo se stereotipov o italijanskih vojakih itd.) in takega so dobili tudi argentinski oficirji, ki v teh dneh zaskrbljeno spremljajo angleška izzivanja z manevri, ki se odvijajo v vodah Falklandov.

Železna lady prav dobro ve, da se njeni nasprotniki še niso opomogli od sramotnega poraza, v vojski pa je bilo vedno tako, da je treba nasprotnika potolči do konca. Tu ni usmiljenja. Ko je človek že enkrat na tleh, je treba samo še poskrbeti za to, da se s tal nikoli ne dvigne.

Kolikor je ta taktika nerazumljiva z moralnega stališča, pa moramo hkrati priznati, da je argentinski vojaški poraz prispeval k temu, da argentinsko ljudstvo vendarle zre v prihodnost z večjim upanjem, čeprav ga občasni poskusi prevratov (ki pa so tako kot pri potresih vedno šibkejši) še vedno spominjajo na bližnjo zgodovino. Proces torej, ki ga je najlepše spremljati z mesta samega.

Peter Colnar
Pogled čez plot

Sever in jug partije

Današnji naslov smo si izposodili iz Večernjih novosti, ki navajajo anketo, po kateri uživa ZKJ največji ugled na Kosovu, najmanjši pa v Sloveniji. Medtem ko 43 odstotkov anketiranih Albancev izjavlja, da ima partija velik ugled, je ta odstotek pri Slovencih veliko skromnejši — 10,2 odstotka. V Sloveniji meni 40,9 odstotka anketiranih, da ima ZKJ majhen ugled, na Kosovu pa tako misli le 14,6 odstotka anketiranih.

Ugled ZKJ je praviloma v obratnem sorazmerju z razvzitostjo zvezne enote, Dr. Vladimir Goatti pojasnjuje, da je treba iskati razlago tega stanja v neizogibni »ideološki ohladitvi«, ki gre vzporedno z gospodarskim razvojem ter v dejstvu, da je partija vrsto let prilagajala svoje delo predvsem ekonomsko manj razvitem okoljem.

Danas poroča o ustavnih razpravah v srbski akademiji znanosti in umetnosti. Navaja razpravo dr. Vojislava Šešlja, ki svetuje, da se ne bi smeli sprijazniti s sedanjim jugoslovanskim sistemom, ki je izčrpal svoje možnosti. Dozorel je čas, da se iz njega odpravi partijski monopolizem, ideološki monizem, protisrbska platforma in suspendiranje državljanov pravic. Ponovil je svoje stališče, da je potrebna rekonstrukcija jugoslovanske federacije. Zmanjšati je treba število zveznih enot na število jugoslovanskih narodov, odpraviti avtonomni pokrajini, prenehati si »izmišljati« nove narode, potrebno pa je tudi razpisati volitve v ustavodajno skupščino, na katerih bi glasovali za več strank.

Politika ekspres objavlja intervju Aleksandra Plavevskega s članom predsedstva republiške konference SZDL Slovenije Zoranom Poličem. List navaja, da ga novinarji v Sloveniji redko iščejo, kar je vzrok več, da pošilja svoja razmišljanja na naslove različnih časopisov, vendar večine ne objavljajo. Pod mednaslovom »Koketiranje forumov« navaja, da je »v Sloveniji prišlo tako daleč, da se odkrito poziva k združevanju vseh nezadovoljnih, bodisi v okviru SZDL ali ločeno in da bo ta skupina na prihodnjih volitvah nastopila s svojimi kandidati«. Prav tako pravi, da bo morda tako imenovana opozicija uspevala obvladati politični teren in da je prepričan, da bodo mladi gotovo dojeli prave ideje napredka...»

Posebno izpostavljajo mnenje Zorana Poliča o Marincu z besedami: »Mislim, da ni bilo prav, da je Milan Kučan pri njegovem odstopu od kandidature poudaril, da ni bil kandidat partije. Marinc je član ZK in distanciranje ni bilo potrebno«. Še nekaj mnenj: »Kadar gre za armado, mislim, da se v Sloveniji počasi izgublja kontrola položaja... Občudoval sem Mikulića, da je prevzel dolžnost v položaju, v katerem smo...»

GORENJSKI GLAS

Ob 35 — letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofje Loke in Trzin

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje), Cveto Zaplatnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Lea Mencinger (kultura), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Helena Jelovec (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Danica Dolenc (za dom in družino), Jože Košnjek (notranja politika, sport), Vilma Stanovnik (mladina, gospodarstvo), Dušan Humer (šport), Stojan Saje (Trzin), Danica Zavrl — Zlebir (socialna politika), Vibe Bešter (mladina, kultura), Igor Pokorn (oblikovanje), Franc Perdan in Gorazd Sinik (fotografija). Časopis je poltednik. Izhaja ob torkih in petkih.

Naročnine za 1. polletje 15.000 din.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500 — 603 — 31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28 — 463, novinarji in odgovorna urednica 21 — 860 in 21 — 835, ekonomska propaganda 23 — 987, računovodstvo, naročnine 28 — 463, mali oglasi 27 — 960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421 — 1/72.

uredništvo tel. 21860

Programska konferenca radovljiške organizacije zveze komunistov

Premalo pometanja pred lastnim pragom

Radovljica, 24. marca — Preveč razpravilalec na programski konferenci radovljiške organizacije zveze komunistov — bila je v četrtek v centru za obrambno usposabljanje v Poljčah — je kritično ost usmerjal v splošne jugoslovanske družbene in gospodarske razmere, premalo pa se jih je odločilo za pometanje pred lastnim pragom in za izpostavljanje problemov, ki jih tudi v radovljiški občini ni malo. Čeprav je bilo pričakovati tudi razpravo o neuspelem poskusu volitev predsednika občinske skupščine, pa o tej aktualni problematiki ni bilo govora, le predsednik občinskega komiteja ZKS Radovljica Janez Smole je v izhodiščih za razpravo dejal, da občinska organizacija ZK ne sprejema očitkov, da je povzročila vilnilno kuhinjo. Če pa je kuhinja že bila, kar nekateri trdijo, potem se ni začela s sejo občinskega komiteja, temveč že prej.

Sicer pa je Janez Smole že v uvodu dal največ poudarka gospodarstvu, za katerega je značilno, da ima premalo izvozno uspešnih programov, premalo dobrih izdelkov, preozek trg, zastarelo tehnologijo... Prodaja doma peša, na tujem trgu dosega nizke cene. Preobrazba gospodarstva se je začela (Elan, del tekstilne in lesnopredelovalne industrije ipd.), vendar pa je ta proces zaradi skromnega ostanka dohodka počasen. Očena, da so »gospodarski rezultati slabi, vendar manj slabi kot drugod«, še najbolj ustreza dejanskim razmeram v radovljiškem gospodarstvu, ki je sicer minulo leto sklenilo brez izgub; vse prej kot optimistična pa je napoved predsednika izvršnega sveta Pavla Zerovnika, ki pravi, da bo ob polletju verjetno v težavah kar cela serija delovnih organizacij. Ko smo poslušali Mira Ulčarja, delegata iz leške Verige, se nam je zdelo, da je

še v najtežjem položaju Veriga, ki po eni strani plačuje davek kadrovskih sprememb, po drugi pa še bolj kot ostali občuti splošne gospodarske težave. Zmanjšuje se povpraševanje po izdelkih, primanjkuje naročil in dela, zato tudi proizvodnja upada, pojavlja pa se še nov problem — presežek delovne sile. Za programe, ki so jih še do nedavnega podpirali vsi, tudi zvezna administracija, se je naenkrat pokazalo, da niso uresničljivi, ker reven trg rabi predvsem revne izdelke. Večino izdelkov prodajo na tuje po ceni vložnega materiala in je vse skupaj čista izguba. Lani so zaradi 14,5-odstotnega znižanja izvoznih cen zgubili 650 tisoč dolarjev. Podražitev energije in hkratna zamrzitev cen, kar je bil eden od jesenskih ukrepov zvezne vlade, je bil močan udarec, ki Verige sicer formalno še ni potisnil med zgubarje, vendar pa je pozitivni poslovni rezultat za

minulo leto predvsem posledica spretnosti računovodij in prožnosti obračunskega sistema.

Marjan Vrabec, delegat iz Alpdoma, je opozoril na probleme v stanovanjskem gospodarstvu. Podatek, da je tretjina družbenih stanovanj mlajša od deset let, pove, da so v občini vsako leto zgradili povprečno sto stanovanj. Če k temu dodamo še enak obseg individualne gradnje in upoštevamo nizko rodnost v občini, bi pričakovali, da bo v občini vsako leto manj stanovanjskih problemov. Pa je to res? Samo v stanovanjski skupnosti je evidentiranih 421 proslilcev družbenih stanovanj, od tega 92 novih. Če pristejemo še vrsto vlog v organizacijah združenega dela, pridemo do številke šeststo in do večplastnega problema, katerega bistvo je v tem, da v občini prekomerno (ekstenzivno) zaposlujemo, »uvažamo« praviloma slabo izobraženo delovno silo, s tem ohranjamo nizko tehnološko raven proizvodnje, širši družbeni skupnosti pa izpostavljamo račune za stanovanje, elektriko, vodo, kanalizacijo, telefon in ceste, za nov prostor v šoli, vrtcu... Verjetno bi bilo teh računov manj, če bi se vsi zavedali, da vsako novo delovno mesto stane družbo okrog 60 milijonov dinarjev.

C. Zaplatnik

Milan Ogris, predsednik OK ZK Trzin

Najprej bo treba urediti svoje vrste

Trzin, 25. marca — »Mislim, da je osnovno sporočilo naše letošnje konference, da je najprej treba urediti naše vrste tako na kadrovskem, ideološkem, metodološkem in vsebinskem področju. Šele takšni bomo lahko dajali pobude za akcije na vseh drugih področjih, kajti ne moremo biti sami sebi namen.« je ob nedavni konferenci trziških komunistov razmišljal predsednik Milan Ogris.

Veliko pozornosti posvečate tudi reševanju gospodarskih težav, v katerih se je znašlo trziško gospodarstvo?

»Prav gotovo nas čaka veliko dela na prestrukturiranju trziškega gospodarstva, saj se tako komunisti, kot vsi ostali zavedamo, da gre za bito ali ne biti, da je naše gospodarstvo spriču predelovalnega značaja naše industrije v velikih težavah. Resno nas skrbi, kakšna bo v bodoče

politična situacija, če delavcu ne bo moč dati tistega, kar je s svojim delom zaslužil. V Trzinu imamo dve veliki tovarni, vendar pa ugotavljamo, da se veliki sistemi ne obnesejo, ker je njihova prilagodljivost novim razmeram počasnejša. Zato bi bilo treba v naslednjem obdobju spodbujati predvsem razvoj manjših organizacij in pa kar je posebno pomembno, usmerjati se v razvoj drobnega gospodar-

stva kot pomembnega dopolnila industriji.«

Večkrat je tudi slišati, da v Trzinu ni mladih, tistih, ki bi morali biti najbolj zagnani za drugačen razvoj. Kaj o tem mislite v zvezi komunistov?

»Mladi, ki zapuščajo osnovne šole gredo v Kranj, Ljubljano, Jesenice, tja pač, kjer so srednje šole in fakultete. Le tisti, ki imajo štipendije se morda še vrnejo, ostali pa tam ostajajo. Mislim, da smo krivi sami, ker temu v preteklosti nismo posvečali dosti pozornosti in smo si nekvificirano delovno silo iskali drugod, mladi strokovnjaki pa so iz Trzica odhajali. Tudi v zvezi ko-

munistov ugotavljamo, da smo vedno starejši. Okrog sedemdeset članov zveze komunistov je sedaj v naši občini, ni pa mladih. Prav mladi pa imajo nove ideje, smeje pobude in tudi znanje. Mislim, da mladim ne znamo pokazati svojega programa, da ne znamo najti stika in v dialogu ugotoviti, kaj je v našem programu dobrega in kaj je treba spremeniti. Smo še na pozicijah, ki jih žvane partije in premalo vključeni v probleme, ki zadevajo ljudi. Šele, ko bomo znali uresničevati demokratično, ko bomo uresničevali svoje ideje prek ljudskih takrat bomo lahko rekli, da smo avantgarda, do takrat pa ne...»

V. Stanovnik

Jože Antolin, predsednik občinskega sindikalnega sveta v Kranju

Razmere so zrele za spremembe v sindikatu

Kranj, 25. marca — Jože Antolin je bil minuli teden izvoljen za predsednika kranjskih sindikatov. Najin pogovor se je dotaknil le drobca iz njegovega sindikalnega »programa«. Obširneje ga bodo imeli delavci kmalu priložnost spoznati, saj obeta, da se bo sodelavci iz sindikalnega predsedstva pogosto oglašal v osnovnih organizacijah.

Krmilo kranjskega sindikata prevzimate v nevhvaležnem času, ko se ta organizacija skuša iztrgati vplivu politične oblasti, hkrati pa je pod strožjim drobnogledom delavcev. Kako vi gledate na to?

»Sindikata, kakršen je danes, delavci prav gotovo ne bodo dolgo potrebovali. Moral bo postati samostojnejši, bolj neodvisen, odpraviti bo moral »klizanost« v oblastjo, politično na eni strani in v vodstvu tovarn na drugi. Morali bomo razčistiti, čigav je sindikat. Malo jasneje je to postalo po številnih delavskih protestih in zdaj po stavkovnih pravilih. V razpravah o ustavnih spremembah in prilagajanju Zakona o združenem delu pa bo treba to še izpolniti. Kolebanja okoli sindikalne članarine namreč dokazujejo, da delavci niso ravno zadovoljni s svojo organizacijo.«

Kako naj bi se sindikat po vašem spremenil?

»Danes ima sindikat le malo možnosti soodločanja, le razpra-

vija lahko in sprejema stališča. Tam pa, kjer naj bi vse to uveljavljali, sindikata ni. Nesmiselno je, da sindikat obstaja zato, da delavcem tolmači na višjih mestih sprejete odločitve. Moral bi biti med njimi in sposoben njihove interese ne le zastopati, temveč tudi uveljavljati. Pametno bi bilo, ko bi se kaj naučili tudi od sindikatov v razvitih deželah. Razmere so dozorele za spremembe v sindikatu. Najprej si bo moral izbirati naloge, ki so za delavce življenjskega pomena: plače, delovne razmere, pokojnine, pogoj gospodarjenja... Zdej se namreč ukvarja z vsem in hkrati z ničemer.«

Kateri problemi so ta hip v

Kranju najtežji, katerih se sindikat najprej lotiti?

»Gospodarske razmere so največji problem, naloga sindikata pa je ob tem zaščititi delavce in varnost delavcev. Posebej težav je položaj kranjske Telemetike, z gospodarskimi težavami preseže delovne sile in spremembo tehnologije vred. Ena stvar, ki utegne v prihodnosti riti duhove, pa je tudi družbeni standard, do nedavna v Kranju na dokajšnji ravni, danes pa slabši. Nič več ne bi smeli gati vanj, da bi stabilizirali gospodarstvo. Za večji dohodek treba poiskati perspektivne programe v gospodarstvu, ne pa naprej segati v delavčev žep...»

D. Z. Zupar

USTAVNE SPREMEMBE

Povezovanje trgovine in proizvodnje (amandma X., tč. 6.)

Odprava ustavne podlage zakonski prisili za obvezno sklenitev samoupravnih sporazumov med trgovino in proizvodnjo je prav gotovo napredek. Vendar pa ostaja vprašanje, ali je prav, da Ustava za držkot temeljno načelo sodelovanja ter samoupravnega združevanja dela in sredstev za razmerja med trgovskimi in proizvodnimi OZD. Vprašanje je tudi kaj za gospodarsko prakso to ustavno načelo sploh pomeni. Tržna zasnova gospodarstva bi terjala, da se poleg načela sodelovanja in samoupravnega združevanja trgovske in proizvodne sfere postavi še načelo tržnega komuniciranja. Predvsem Ustava ne bi smela niti predpisovati niti dajati prednosti eni ali drugi obliki poslovanja, ampak uveljaviti načelo odgovornosti za izbiro združevalnih ali tržnih oblik.

Spremenjen položaj banke (amandma XI.)

Opuščanje sedanje zasnove banke, kot asociacije, finančnega servisa ustanoviteljic ter njena preobrazba v banko kot samostojno finančno organizacijo, ki posluje z denarjem zaradi ustvarjanja dohodka torej v svojem imenu in za svoj račun, je prava smer. Vendar pa ustava dopolnila ob sicer podjetniški-zasnovi banke puščajo odprto najpomembnejše vprašanje, namreč ali je v banki dopustno upravljanje po obsegu vložnih sredstev. V razpravi se bo treba torej še opredeljevati, ali je tudi bančno upravljanje kompromisno odstopanje od načel na delu zasnovanega upravljanja, da bi se po poti kapitalno zasnovane kontrole bank dosegla večja gibljivost družbene kapitala. Podjetniška zasnova banke terja tudi jasno opredelitev načela rizika ustanoviteljev zgolj v obsegu vložnega kapitala ter poslovnosti kot edinega kriterija za odločanje o bančnih naložbah. Poslovna samostojnost bank terja njeno popolno razbremenitev funkcij, ki jih danes nanje prenaša Narodna banka oz. družbeno-politične skupnosti (selektivno kreditiranje itd.).

Vse navedeno v predlaganih ustavnih dopolnilih še nima dovolj opore.

Tuji kapital (amandma XII.)

Predlagana ustavna dopolnila preveč podrobno opisujejo prave in oblike gospodarskega sodelovanja tujcev na naših tleh. Naj bi tujec lahko ustanovil delovno organizacijo skupaj z našo državo ali pa podjetje vendar le v določeni carinski ali prosti coni. Skupaj z banko naj bi tujec lahko ustanovil finančno organizacijo, v določeni carinski ali prosti coni pa bi tujec lahko ustanovil tudi strojna podjetja na naših tleh. Tujec lahko samostojno ali skupaj z našimi državljanom ustanovi pogodbeno organizacijo, lahko pa v določeni obliki proizvodnih in drugih trajnejših kooperacijah.

Ustavna dopolnila sicer odpirajo vrsto novih možnosti za sodelovanje s tujci, vendar jim gre očitati, da z metodo izčrpnega naštetja preperečujejo zakonsko ureditev ali pogodbeno vzpostavitev drugih nenaštetih možnih oblik sodelovanja. Zelo vprašljivo je omejevanje ustanavljanja podjetij zgolj na proste cone, kot je omejitev, ki je v prepovedi časovno neomejenih oblik sodelovanja. Tudi tu naj bi obveljalo, da bi moral ustavni tekst ostati na ravni načela oz. splošnega pravila, ki bi odpiralo vso raznovrstnost možnih oblik gospodarskega sodelovanja, ki so v svetu že ali še bodo uveljavljene.

SIS (amandma XIII.)

Ustavna obveza ustanovitve SIS na področjih izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva ter na področjih pokojninskega in invalidskega zavarovanja temelji na zasnovi, so samoupravne interesne skupnosti »uradni« mehanizmi zagotavljanja potreb občanov na navedenih področjih. Sisi na navedenih področjih po svojem bistvu torej niso interesne institucije, ampak se v njih opravljajo odgovorne javne funkcije. Zato se ne ustavljajo prostovoljno ampak po volji zakona, ki določa njihova načela za njeno organizacijo in urejanje medsebojnih razmerij.

V javni razpravi bo slej ko prej v ospredju vprašanje, ali je šen proces prisilne deatizacije toliko dozorel, da ga je potrebno izhajati iz zadreg dosedanje prakse.

Ljubljana, 29. 2. 1988

Doc. dr. Rado B...

Dolgoročni plan razvoja zgornjesavske doline

Turistični obisk upada, ob predoru pa bo dolina osamljena

Jesenice, 28. marca — Delegati vseh treh zborov skupščine občine Jesenice so obravnavali turistično dolgoročni plan razvoja zgornjesavske doline, a so zaradi številnih umestnih pripomb sklenili, da se plan kot osnutek vrne v enomesečno javno razpravo. Številne pripombe že v prejšnji javni razpravi. Po programu naj bi ustanovili samostojno delovno organizacijo za turistično infrastrukturo in delovno organizacijo za turistični marketing kot "razvojno tržni motor".

V izrazito industrijski jeseniški občini sta gostinstvo in turizem povprečno razvita, čeprav sta Kranjska gora in Planica svetovno znani zimski športni središči. Turizem ustvari v občini 3,8 odstotka družbenega proizvoda in zaposluje 983 delavcev ali 6,7 odstotka vseh. Po turističnem prometu je jeseniška občina med turistično razvitimi občinami, saj razpolaga z več kot 6.200 ležišč, kar predstavlja 7,5 odstotkov vseh ležišč v Sloveniji, po obisku pa so ti deleži okoli 8 odstotkov. V turizmu jeseniške občine je zaposlenih 3 odstotke vseh zaposlenih v slovenskem turizmu.

● Sindikalni turizem

Čeprav sodi zgornjesavska dolina med najbolj razvita gorsko-planinska turistična središča in k skupnemu turističnemu prometu Slovenije prispeva skoraj 7 odstotkov vseh nočitev, pa podatki kažejo, da se turistični obisk zadnja leta nezadržno zmanjšuje. Zanimivo je, da je obisk Bleda večji od kranjskogorskega kar za okoli 25 odstotkov! Tudi lani je bilo v zgornjesavski dolini znatno manj tujih gostov, porast števila domačih gostov pa gre na račun večje obiska počitniških domov in stanovanj — sindikalnega turizma torej.

Velika in morda največja napaka, ki jo je zagrešila občinska politika v zadnjem desetletju je prav v tem, da je danes v zgornjesavski dolini 6.000 turističnih ležišč (7 odstotkov od vseh ležišč slovenskega turizma), od katerih pa je le dobra tretjina postelj v hotelih in prenočiščih, ostalo so počitniška stanovanja in planinske postojanke. Slika je še slabša, če vemo, da ima tako majhen delež komercialnega turizma precej starih hotelov (Erika, Prisank, Mladinski dom, Planica, Triglav), ki za skupno 450 postelj premorejo le 79 sanitarij! Kakovost zmogljivosti je tako daleč za ponudbo v drugih gorsko-planinskih turističnih središčih Slovenije.

● Dolina bo osamljena

Hoteli so stari, žičničarske naprave opislane skoraj 90 odstotkov, širše izletniške in rekreacijske ponudbe za letni čas domala ni, slaba je trgovska ponudba, komunalna ureditev in drobne storitve. Kljub obetajnim študijam in načrtom minulih let, turizem očitno stagnira, dejavnost postaja mi-

● Gondola v Martuljku

V Gozd Martuljku naj bi zgradili zimski center na Vošci in uredili zeleno rekreacijsko cono ob Špiku, uredili smučišče in sanklišče, opremili smučarske tekaške proge. Na Vošci naj bi bilo visokogorsko sončno smučišče, ki bi ga lahko z gondolo povezali od Gozda preko Srednjega vrha do Jurževe planine, kjer naj bi postavili vlečnico... (iz programa razvoja).

nimalno akumulativna. Izobrazbena in kvalifikacijska struktura zaposlenih je vedno slabša, domačini se nočejo zaposlovati po hotelih in celo več v zgornjesavski dolini prebivalci že nekaj časa nočejo živeti s turizmom in za turizem.

V takih razmerah je upravičena skrb, kaj šele bo, ko bodo zgradili karavanski predor. Tedaj se bodo tranzitni tokovi v vsej zgornjesavski dolini močno zmanjšali, dolina bo osamljena, če ne bo pravočasno poskrbela za več stacionarnih gostov in za narčtovano celoletno prometno povezavo z Bovecem. Zaradi Triglavskega parka so morali dokončno opustiti načrte za izgradnjo

● Od sindikalizma h komercialni

Skupne turistične prenočitvene zmogljivosti zgornjesavske doline bi po naših ocenah štele okoli 7.700 ležišč, od česar naj bi jih bilo 5.500 v komercialni eksploataciji organizacij združenega dela... Tu nismo šteli planinske kočice... Leta 2000 naj bi bil delež komercialnih turističnih ležišč dobrih 70 odstotkov (iz programa razvoja).

sistema vršičkih žičnic, ki bi po mnenju mnogih edine lahko izdatno pomagale Kranjski gori, zato naj bi skupaj s tolimsko občino vsaj boljše turistično izkoristili gorski prelaz Vrščič.

● Le kje dobiti denar?

Dolgoročni program razvoja turizma v zgornjesavski dolini, ki zajema skupno turistično ponudbo od Mojstrane do Planice, je

● Veseljaki

Turistična ponudba naj bi pritegnila določene segmente turističnega povpraševanja. Stacionarni gostje: tržni segment za Kranjsko goro so veseljaki, aktivni športniki in aktivni rekreativci, mladi, dinamični in zabave ter različnosti željni turisti, ki iščejo mir, čisto in zdravo okolje, umirjeno rekreacijo, domačnost in možnost razgledovanja... (iz programa razvoja).

glede na sedanje razmere silno ambiciozen, če ne že zelo vprašljiv. Ne le to, da domačini ne kažejo nikakršnega interesa, škriplje pri komunalni, pri investicijah, nikakor niso znani viri financiranja. Ob upadanju turistov že zdaj, ob predoru, ki prihaja v letu 1991, se taki investicijski plani zde domala neuresničljivi: zgraditi nadomestni hotel Erika; obnoviti Prisank; ob hotelu Kompas in Alpini zgraditi hotele visoke kategorije; več zasebnih penzionov, zasebnih sob in apartmajev; hotel ob igrišču za golf v dolini potoka Žakelj; motel v Logu...

Enake dolgoročne želje veljajo tudi za Podkoren sobe, apartmaji, penzioni, klubski tip hotela ob poligonu; za Rateče zasebni penzioni; za Martuljek konjeniški motel; za Mojstrano motel in obnovo Triglava). Nemalo naložbenega denarja pa naj bi namenili za smučarske površine, tekaške proge, žičnice, rekreacijske površine in tako dalje.

● Neuresničljive srčne želje

V planih so zelo konkretni: v Kranjski gori in njeni okolici naj bi turisti potrošili polovico več kot do zdaj, ko znaša njihova povprečna dnevna potrošnja le 46 dolarjev. Več let so se trudili, da bi jim zaživel poslovna skupnost, a ni in ni šlo. Zato v programu razvoja predvidevajo ustanovitev samostojne delovne organizacije za turistično infrastrukturo in delovne organizacije za turistični marketing kot "razvojno tržni motor".

Se vsaka jeseniška občinska vlada nam je postregla s svojim dolgoročnim razvojem turizma, z upi in dobrimi željami ga prinaša tudi sedanja. Morda se nam bo vsem, tudi turizmu, kdaj boljše godilo, a v sedanjih vsesplošno kriznih razmerah in ob podobi, ki jo Kranjska gora nudi danes (od pasivnosti prebivalstva do skrajno nezadovoljive turistične infrastrukture nasploh), je tudi ta dolgoročni plan brzokone zgolj in le popisan papir srčnih želja...

D. Sedej

Po nekaj sušnih letih v škofjeloški občini

Stanovanj dovolj, bo denarja tudi...

Škofja Loka, 22. marca — Stopetinsštirideset stanovanj v družbeni in zasebni gradnji je letošnji program stanovanjske graditve v škofjeloški občini. Večinoma bo uresničen in s tem bo prekinjena suša, ki je trajala nekaj let. V prihodnje grozi dvoje: da bodo stanovanja zaradi draginje ostajala in da bo zmanjkalo zemljišč za gradnjo, njihovo urejevanje pa bo vedno dražje.

Letos bo vseljen blok v Zireh in stanovanja v Frankovem naselju, urejena bodo tudi štiri mansardna stanovanja. Za letos pa je tudi načrtovan začetek gradnje blokov v Železnikih, Gorenji vasi in v Frankovem naselju. Vendar se kljub obetavnim letošnjim slikam v stanovanjski politiki občine po sodbi občinskega izvršnega sveta v prihodnje lahko zatakne. Stanovanja so predraga in utegonejo ostajati, kar letos že grozi, družbena gradnja je postignjena ob strani in je dražja od zasebne, treba bo poiskati nove zgradbene površine, katerih urejevanje bo dražje, saj je za gradnjo večinoma lažja zemlja že pozidana. Nadaljevati je treba z urejevanjem podstrešnih stanovanj in Martonove in Žigonove hiše, ki sta občinska last in Škofji Loki ter občini nista ravno v okras. Da ne bi govorili na pamet in vsestransko ocenili

stanovanjsko gradnjo v občini ter njeno prihodnost, bodo o tem posebej govorili na seji izvršnega sveta. Pojavljajo se namreč tudi najrazličnejši pritiski na komunalno povsem neurejena področja, čeprav bi lahko marsikaj še zgradili v komunalno urejenih delih.

Škofjeloški izvršni svet je obravnaval letošnje programe dela tudi drugih dveh sisev materialne proizvodnje: občinske skupnosti za varstvo pred požarom in občinske cestnokomunalne skupnosti. Pri obojih nekaj bistvenih ugotovitev izvršnega sveta. Urejevanju cest, kjer so velike potrebe in želje tudi po krajevnih skupnostih, bo tudi v prihodnje veljala posebna pozornost, pri urejevanju regionalnih cest pa bodo Ločani spet skušali dosežati sofinanciranje republiške cestne skupnosti, sicer bo treba programe prilagajati de-

narju, zbranemu v občini. Raven požarnega varstva v občini je sorazmerno visoka, zato je treba vse nadaljnje naložbe pretehtati in graditi tisto, kar je nujno. Res

pa je, da je visoka raven posledica ogromno prostovoljnega dela in pripravljenosti ljudi, da pomagajo gasilec.

J. Košnjek

Jutri seja radovljiške občinske skupščine

Resolucija in prostorski posegi v Bohinju

Radovljica, 29. marca — Zbori radovljiške občinske skupščine bodo v osrednjih točkah jutrišnje seje obravnavali predlog razvojne resolucije radovljiške občine za letošnje, poročilo o izvajanju zakona o Triglavskem narodnem parku in problematiki urejanja prostora in varstva okolja v Bohinju ter o kakovosti vode v Blejskem in Bohinjskem jezeru, v Savi in drugih vodotokih. Delegati se bodo odločili tudi o soglasju h kandidaturi Smučarske zveze Jugoslavije za izvedbo svetovnega prvenstva v nordijskih disciplinah čez tri oz. pet let v Kranjski gori in na Bledu. V dveh točkah dnevnega reda bodo obravnavali komunalno takso in občinski proračun, razpravljali pa bodo tudi o programu sklada stavbnih zemljišč za letošnje. Delegati zboru krajevnih skupnosti bodo sklepali o razdelitvi solidarnostnih sredstev za financiranje krajevnih skupnosti.

C. Z.

V Alplesu pravijo

Več poudarka izobraževanju ob delu

Železniki, 25. marca — Ko so pred kratkim pregledovali, kakšna je stopnja izobrazbe v Alplesu, so ugotovili, da je v delovni organizaciji velik razkorak med zahtevano in dejansko izobrazbo. Kar 40 odstotkov delavcev je brez strokovne izobrazbe na drugi strani pa je zelo malo takih, ki imajo višjo (2,8 odstotka) ali visoko (3,9 odstotka) izobrazbo. Ta razkorak nameravajo premostiti s smotrnim in učinkovitim izobraževanjem že zaposlenih, zato bodo morali dati več poudarka izobraževanju ob delu in iz dela za pridobitev višje stopnje izobrazbe in to predvsem za tehnične poklice.

V letošnjem šolskem letu se ob delu izobražuje 22 delavcev, kar je manj kot pred sedmimi leti in nekaj več kot leto nazaj. Tako je v zadnjih petih letih 31 delavec Alplesa dokončalo študij ob delu, od tega pet na VI. stopnji, osemnajst na V. stopnji, pet na IV. stopnji in trije na II. stopnji zahtevnosti.

V Alplesu tudi ugotavljajo, da bo treba prenehati zaposlovati kadre brez ustrezne izobrazbe, hkrati pa tudi sistem nagrajevanja urediti, da bo spodbujal izobraževanje, saj znanje zaposlenih ni ustrezno vrednoteno.

V. S.

Znanilci kasne pomladi

Prav neverjetno je, koliko starokopitnosti in vase zaverovanosti je še v nas. Ko je Center za usposabljanje vodilnih delavcev pri Gospodarski zbornici Slovenije na Brdu pri Kranju lani pozival na dva sedemtedenska seminarja za mlajše vodilne delavce, ki so zametek šolanja poslovnežev, menedžerjev po svetovnem vzoru, so bili pogosti odgovori: perspektivnih, mladih, za vodilna mesta načrtovanih ljudi nimamo (kot da bi se besede perspektiven bal), prav neverjetno pa je tudi, kako počilo je znanje tujih jezikov, bodisi nemščine ali angleščine. Znanje enega od teh jezikov je namreč, razen starosti do 35 let in visokošolske izobrazbe, eden od pogojev za sprejem na seminarje za mlajše vodilne delavce. Prva dva lanske seminarja sta bila uspešno končana, tretji se je na Brdu tudi že začel. Znanilci kasne pomladi na področju menedžerstva in sodobnega poslovanja prihajajo; prepočasi, stežka, tudi zaradi starokopitnosti in zaverovanosti, da bomo tudi brez tega že kako. Svet daje temu vedno večjo pozornost, enači menedžerstvo s poslovno arhitekturo, poudarja pomen vizije in vnaprej domišljene sheme ureditve.

Kaže, da v Sloveniji le podiramo plotove (ideološke in vse druge) na poti do menedžerskega, poslovnega izobraževanja in da bo mogoče čez nekaj let le uresničena zamisel o uvedbi menedžmenta oziroma poslovnštva kot podiplomskega študija na eni od slovenskih univerz.

Sodobni svet hlasta za znanjem in analizira ter preizkuša, kako to zanje čim hitreje in čim bolj učinkovito uporabiti. Vem le to, da premalo vem, je aktualno geslo, nam se pa tudi ne kaže preveč izgovarjati le na pregovor, da pač Janezek toliko zna, kolikor se je naučil, ampak se mora ta naš Janezek še naprej učiti.

Znanje o vodenju, poslovanju pridobiva na veljavi. Ni ključnega pomena le dobro delati, proizvajati, ampak delati prave stvari, pravi trenutek. Menedžerske šole rastejo po svetu kot gobe po dežju. V Evropi jih je že okrog 250. Kitajci pa jih imajo že devet, saj so sprejeli zakon, da morajo do leta 1995 vsi njihovi direktorji skozi te šole.

S šolo na Brdu tudi mi odpiramo vrata takšnemu izobraževanju. Samoupravljanja, kot se bojijo nekateri, prav nič ne postavlja pod vprašaj, saj naj bi bilo dobro gospodarjenje tudi lastno socializma. Pravijo, da je od 70 do 80 odstotkov poslovnih znanj enako potrebnih tako v kapitalizmu kot v socializmu. Spremeniti moramo še drugo plat odnosa do takšnega izobraževanja. Iz manj razvitih delov Slovenije na lani končanih seminarjih na Brdu ni bilo slušateljev, čeprav velja kruto pravilo: nerazvitost se konča, ko sposobni ostajajo doma in se šolajo novi in novi. Jamraje ni poslovna kategorija, kot pravi ob tem predsednik slovenske Gospodarske zbornice Marko Bulc. Sodobno poslovanje pa nedvomno je.

J. Košnjek

Zdravstvo na tapeti

Merila naj bodo poštena

Škofja Loka, 22. marca — Znano je, da kranjska škofjeloška zdravstvena skupnost ne pristajata na aneks k srednjeročnemu programu republiške zdravstvene skupnosti. Škofjeloški izvršni svet je pretekli teden to ponovno obravnaval in poudaril, da je soglasje nemogoče zaradi naslednjih glavnih razlogov: solidarnost se povečuje za dvainpolkrat, ne temelji na dogovorjenem zagotavljenem programu, ampak na povprečnih zneskih in podatkih, tisti, ki solidarnost prejemajo, lahko trošijo več od tistih, ki solidarnost dajejo, dejansko pa gre za solidarnost med združenim delom, ki daje, in ne med zdravstvenimi skupnostmi.

Zanimivo pri tem je, da večina daje pripombam prav, v praksi pa nihče ničesar ne premakne. Ločani trdijo, da je solidarnost potrebna, vendar naj bodo poštena. Nikakor ni mogoče drugim prispevati več, kot raste poraba v občini. Tak sistem spodbuja večje trošenje med prejemniki in ne varčevanje. Naš sistem je sicer tak, da bo sprejet zakon, ki bo prisilil »upornike« k poslušnosti, vendar kljub temu ni odveč povedati, strokovno in argumentirano, kar pogosto Gorenjcem manjka, pri prepričevanju, zakaj tak sistem ni v redu. Zategadelj so se v škofjeloški občini odločili, da s to problematiko seznanijo zbor združenega dela občinske skupščine, le-ta pa naj tudi predlaga republiškim organom, da se sistem solidarnosti spremeni.

J. Košnjek

V DELOVNI HAĽJI

Meta Ipavec, frizerka

Ženska naj bo ženska

Škofja Loka, 24. marca — Redke ženske so, ki jih ne bi pot vsaj od časa do časa pripeljala tudi v frizerski salon. Zato, da bi se malce polepsale, da bi bile bolj urejene, pa tudi na račun zdravlja. Kajti zdravi in lepi lasje so v ponos vsaki ženski, čeprav se dostikrat tega zave šele takrat, ko se pojavi prhljaj, ko začnejo izpadati, ko naenkrat postanejo lasje mastni. Meta Ipavec, ki deset let dela kot frizerka, zato pravi, da je pri delu najbolj pozorna pri uporabi različnih preparatov.

Meta je bila deset let frizerka v "Salonu Mali", pri cerkvi v središču Škofje Loke. Jeseni pa se je odločila, da v novi hiši v Podlubniku odpre svoj frizerski salon. Veliko je imela že svojih strank, saj je bila znana kot spretna in dobra frizerka, zato se je kar hitro navadila samostojnega dela. Takole pravi:

"Po toliko letih dela in izkušenjem sem ugotovila, da je zelo pomembno pri friziranju uporabljati dobre, res kvalitetne preparate. Seveda ne gre brez izkušnje, domišljije, brez dodatnega izobraževanja, tečajev. Veliko stvari, preparatov in predvsem barv kupujem v tujini, tako da lahko ustrezem številnim idejam svojih strank. Pred kratkim sem obiskovala tudi tečaj ličenja v Narti in sedaj stranke tudi naličim, jim pokažem, kako se morajo naličiti, povem, kakšna je moda, kako jim pristoja. Sedaj so se tega že navadile in posebno, kadar friziram za poroke, za večerne zabave, ali kadar se grede slikati, jih tudi naličim. Seveda za vsako priložnost drugače in tako kot kateri pristoji, kajti veliko je na obrazu drobnih stvari, ki jih ženske rade poudarijo, ali pa skrijejo."

Velikokrat grede ženske od frizerja tudi razočarane, nezadovoljne s svojim novim izgledom. Od vas pa pravijo, da se to težko zgodi, da znate vedno ostriči in počesati tako, da jim pristoji?

"Tako kot v druge frizerske salone tudi k meni prihajajo različne ženske, lahko bi rekla, da več mlajših kot starejših, ki si že vnaprej približno predstavljajo, kakšno frizuro naj bi imele. Zato vedno počakam, da mi vsaka ženska pove, kakšno frizuro bi rada. Če se mi zdi, da ji takšna ne bi pristajala, da ni moderna, potem ji tudi svetujem kaj drugega. Ko se pogovoriva, pa se odločiva, če je potrebno striženje, preparacija, morda prameni. Lahko pa rečem, da ženskam veliko raje svetujem takšne frizure, ki poudarjajo ženskost, ki naredijo žensko res žensko, hkrati pa so tudi moderne."

V. Stanovnik

ureja MARIJA VOLČJAK

Beograjski salon avtomobilov

Na beograjskem sejmu so konec tedna odprli 27. mednarodni salon avtomobilov, kjer se na več kot 100 tisoč kvadratnih metrih razstavne površine predstavlja skoraj 430 razstavljalcev, od tega 20 iz tujine. Na ogled je največ osebnih avtomobilov, medtem ko so avtobusi, specialna vozila, motocikli in tako imenovana spremljevalna industrija odrinjeni nekoliko na stran. Največ prostora si je po tradiciji vzela kragujevska Crvena zastava, ki pa po-

dobno kot drugi, ni prikazala kaj posebno novega. Edina prava novost, ki prihaja iz domačih tovarn je motocikel tomos CFX 80, ki naj bi ga koprski Tomos začel izdelovati julija. Med razstavljalci dodatne opreme pa je treba omeniti ljubljanski Saturnus in kranjsko Savo, ki sta predstavila kombinirano zadnjo luč za cadya in avtomobile BMW serije 5 ter novo pnevmatiko za tovorna vozila.

V. S.

Krajevna skupnost Bled

Bled naj bi pričakal svetovno prvenstvo urejen

Bled, 28. marca — "Letos je za območje celotne krajevne skupnosti izdelanih več programov, o katerih se še vedno velja pogovoriti. Gre na primer za program krajevne skupnosti, samoupravne interesne komunalne skupnosti, občinske skupnosti za ceste in območne vodne skupnosti Gorenjske. Vsi pa so že zdaj nekako sestavni del programa za bodoče svetovno prvenstvo, ki bo prihodnje leto. O tem pa nameravamo spregovoriti tudi na skupščini krajevne skupnosti Bled, ki bo zasedala v četrtek, 31. marca, ob 18. uri v kongresni dvorani hotela Svoboda na Bledu," je povedal predsednik skupščine krajevne skupnosti Bled dr. Borut Rus.

Pobuda, ki je bila dana tako na zboru komunistov Bleda 10. marca in tudi na seji sveta ZK 21. marca, menda ni nova. Že pred tem so namreč na Bledu razmišljali, da bi se krajevne skupnosti Bled, Gorje, Zasip, Ribno in Bohinjska Bela tesneje povezale predvsem zaradi skupnih akcij in razreševanja posameznih problemov. Najbrž je res glavni razlog za to, da že lani ni prišlo do resnejših dogovorov glede ustanovitve skupnosti krajevne skupnosti na celotnem širšem blejskem območju, neke vrste mladost pri delu, predvsem na nekaterih delovnih področjih.

dr. Borut Rus

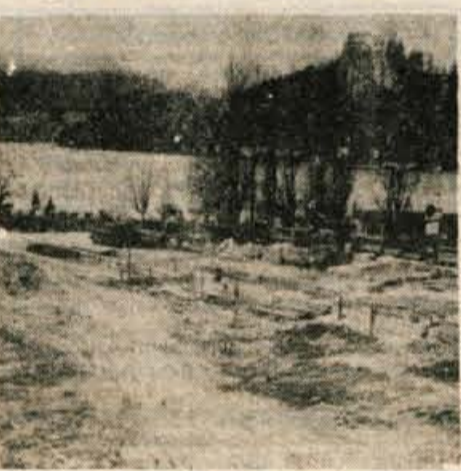
"Na skupščini v četrtek bomo najbrž kaj več spregovorili o delu v minulim letu in ocenili tudi razloge, da stvari niso potekale tako, kot smo si jih zapisali v program," pravi dr. Borut Rus. "Mislim pa, da smo v obdobju zadnjih nekaj let vseeno zabeležili pomemben uspeh, ki se kaže v neke vrste uspešnih solidarnosti akcij. V mislim imam izgradnjo telefonije in delo posebnega organizacijskega odbora. Ta akcija je dala blizu 400 novih telefonskih priključkov in čeprav so še vedno potrebe po telefonih tako na Bledu kot na širšem območju, mislim, da velja odbor, ki ga je vodil Janez Strgar, vsa pohvala."

Zadnja seja sveta krajevne skupnosti minuli teden v četrtek je bila pravzaprav neke vrste zadnja priprava na skupščino krajevne skupnosti, ki se bo sestala v četrtek popoldne. Na njej pa bo prav gotovo največ govora o letošnjem programu in delu. Kaže pa, da so vsi programi nekako naravnani in usklajeni na bližnje svetovno prvenstvo, ki bo na Bledu prihodnje leto.

"Res je, Bled naj bi svetovno prvenstvo pričakal urejen. Uresničitev vseh programov, ne zgolj programa krajevne skupnosti, bi pomenila, da bi pravzaprav dosegli svojevrsten cilj. Ta pa je vsestranska kakovost v turistični ponudbi. To je še toliko bolj pomembno, saj vemo, kaj danes pomeni turistično gospodarstvo oziroma z njim pridobilo."

bljena deviza. Poleg programa krajevne skupnosti so še drugi, ki so naravnani k temu cilju. Maja bo na primer stekla razprava o cestnem omrežju na Bledu. Predvidena je obnova vaških jeter (tako družbenih kot zasebnih objektov), ki bo veljala nekaj sto starih milijard in za katero bi s skupnimi močmi morali najti denar. Osebo tudi zelo podpiram pobudo za ustanovitev Hortikulturnega društva, ki bi lahko za prvenstvo pripravilo razstavo cvetja. Sicer pa je z denarjem, ki ga ima krajevna skupnost, težko kaj več narediti. Od zbrane turistične takse bomo na primer lahko uredili le Fürstove svetilke in javno razsvetljavo od Toplic do Mlinega. Mislim pa, da ima Komunalno gospodarstvo in turistino društvo tudi nemajhno nalogo letos in v prihodnje. Da ne rečem, da je pravzaprav skrb celotne občinske skupnosti za blejski turizem morda potrebna pravnje injekcije za dosego ciljev. Ob tem pa moram povedati, da si je sedanji predsednik občinske skupščine Bernard Tonejc do zdaj zelo prizadeval, da bi Bled čimbolj urejen pričakal prvenstvo."

Nedvomno bo velika pridobitev za turizem izgradnja trgovskega centra na Bledu do svetovnega prvenstva. Tekstil pripravljajo svojevrstno kakovostno ponudbo s preure-

Z izgradnjo trgovskega centra bo Bled veliko pridobil na kakovostni turistični ponudbi.

S turistično ponudbo je bila in bo vedno povezana skrb za kulturno dediščino. Pravo zato na Bledu niso ravno vsi zagreti, da bi stavbo, ki že stoletja nosi ime Boben, kar enostavno podrl...

ditvijo garaž Vile Bled. V programu je tudi obnova festivalne dvorane za kongresni turizem in ureditev Male Zake. Obnovo bo doživela tudi Zupančičeva cesta. V programu komunalne in cestne skupnosti pa je še več podobnih del.

"Velik problem Bleda so recimo tudi parkirni prostori, saj so danes pločniki zaprti z avtomobili. Sicer pa menim, da bi na skupščini v četrtek morali spregovoriti o mrliških vežicah, o tem, da nimamo nekega družbenega prostora za delo organizacij in recimo za razstave, o domu Partizana, ki je potreben obnove ali pa izgradnje ob sedanjem stadionu in nenazadnje sta tudi trgovini v Mlinem in na Bledu vprašanje, ki ne moremo mimo njega. Pričakujem, da se bodo delegati skupščine še pred sejo v svojih sredinah dogovorili, kaj je tisto, kar naj bi Bled v okviru krajevne skupnosti same in širše družbene skupnosti moral narediti, da bo dosežen cilj okrog prvenstva in napredka kar zadeva turizem."

Nekajkrat je bilo v razpravah in tudi v pogovoru z dr. Borutom Rusom slišati misli o referendumu in razreševanju skupnosti vprašanj s samoprispevom. Res je sicer, da so samoprispevi v današnjih razmerah vse prej kot priljubljena oblika, vendar pa kot so na primer ugotovili na zadnjem referendumu v Kamni gorici, kjer so se z veliko večino odločili za takšen samoprispevek: referendumski samoprispevek je svojevrstna potrditev enotnosti in pripadnosti h kraju, kjer ljudem ni vseeno, kako živijo.

A. Žalarič

Kje smo in kam gremo — V spomin na junaško bitko v Rovtu nad Crngrobom pred 46 leti je bilo v soboto dopoldne na Planici množično zborovanje mladine, borcev, pripadnikov JLA, ki so se ga poleg predstavnikov kranjske in škofjeloške udeležili tudi predstavniki in krajanji iz krajevnih skupnosti Bitnje, Jošt, Sv. Duh in Žabnica, kjer so imeli krajevni praznik. Na zborovanju, kjer so v programu nastopili učenci šole Lucijana Seljaka, godba na pihala Kranj in vojniki kranjske garnizije, je govoril sekretar Medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko Boris Bavdek, ki je med drugim poudaril, da je »kriza, v kateri že dalj časa živimo in še globlje lezemo vanjo, mnoge dosežke devalvirala, izničila in izpostavila celo posmehu, prepihu in ponovnemu ovrednotenju. Zato je potreben temeljit premislek, kje smo in kam gremo. Ideali in vrednote, za katere so padle tako številne žrtve, se zdaj dokazujejo v drugačnih razmerah. Humanost, naprednost, pokončnost, odločanje o lastni usodi, nacionalni enakopravnosti so vrednote, ki jih uveljavljamo tudi danes, v časih, za katere upravičeno pravimo, da so usodni, seveda na drugačen način.«

A. Ž.

Spominska svečanost v Lipnici — Tradicionalna vsakoletna spominska svečanost na bitko v Rovtu nad Crngrobom, v kateri je skupaj s 14 soborci padel narodni heroj Stane Žagar, pa je bila v petek popoldne tudi pred šolo pri spomeniku Stanetu Žagarju v Lipnici. Pred tem so imeli učenci v šoli kulturni dan. Obiskali so jih namreč nekdanji Žagarjevi učenci, o NOB pa jim je govoril tudi udeleženec NOB Andrej Babič iz Kranja. Na proslavi pri spomeniku so nastopili gorjanska godba na pihala, moški komorni pevski zbor iz Kroke in učenci osnovne šole Staneta Žagarja iz Lipnice. Slavnostni govornik pa je bil predsednik radovljiške občinske skupščine Bernard Tonejc. — A. Ž.

Obnoviti nameravajo stolp

Primskovo — Gasilci Primskovega pri Kranju nameravajo zamenjati dotrajani leseni gasilski stolp za sušenje cevi z 12-metrskim betonskim, ki bo služil za sušenje cevi, za montažo močnejše sirene in za namestitev antene za kabelsko in satelitsko televizijo, v krajevni skupnosti. Najugodnejši ponudnik ga bo zgradil za 35 milijonov dinarjev, denar pa nameravajo zagotoviti z lastnimi sredstvi, krajevne skupnosti, občinske gasilske zveze, s prispevki delovnih organizacij in prispevki krajanov. Pomagala jim bo tudi Zavarovalna skupnost Triglav, ki bo odborila posojilo, ki ga bo treba vrniti v treh letih. Gasilci nameravajo zato aprila in maja v krajevni skupnosti izvesti nabiralno akcijo za gradnjo stolpa.

DOPISNIKI SPOROČAJO

Konferenca ZRVS

Janez Kuhar piše, da je bila pred dnevi v združenem domu v Cerklih konferenca krajevne organizacije Zveze rezervnih vojaških starešin, na kateri so ocenili delo in sprejeli program za letos. Ugotovili so, da so lani dosegli precejšen napredek pri vojaškem usposabljanju. Ponosni pa so tudi na občinsko priznanje, ki so ga dobili za lansko opravljeno delo.

Posegi v gozdni prostor

Na zadnji seji izvršilnega odbora Samoupravne interesne skupnosti za gozdarstvo gozdnogospodarskega območja Bled so izdali dve soglasji za poseg v gozdni prostor. Soglasje so dali Komunalnemu gospodarstvu Radovljica za gradnjo čistilnih naprav in Hotelškemu turističnemu podjetju Bled za obnovo žičnice in smučarske proge, piše Ciril Rozman.

Izposoja knjig

Kljub težavam, ki jih ima 16 krajevnih knjižnic v radovljiški občini, so lani skupaj izposodili skoraj 110 tisoč knjig, kar je za dobrih 3300 več kot prejšnje leto. Največ knjig je bilo izposojenih v matični knjižnici v Radovljici (skoraj polovica vseh), večji obisk kot prejšnje leto pa so zabeležili tudi na Bledu, v Bohinjski Bistrici, Lescah, v Ljubnem, Zasipu, bohinjski Srednji vasi in na Dobravi. Osip pa so imele knjižnice na Brezjah, v Begunjah, Gorjah, Mošnjah in v Stari Fužini. Razen mošenjske imajo vse knjižnice dobre prostorske in poslovne pogoje, zato v teh knjižnicah manjši obisk preseneča, piše Jot Rolec.

Prvoaprilske šale in laži na Hrušici

Prvi večer prvoaprilskih šal in laži bo v petek, 1. aprila, ob 20. uri v Domu DPD Svoboda Ivan Krivec na Hrušici. To razvedrilno prireditev, na kateri bo vsakomur od obiskovalcev dovoljeno lagati po mili volji, pripravljajo kulturni zanesenjaki v krajevni skupnosti Hrušica. Najboljši (največji) lažnivec bo osvojil laskav naslov: Lažnivec Hrušice 1988. Najboljše pa bodo tudi nagradili. Za zabavo in ples bo poskrbel ansambel Obvezna smer. Dopolnilnik J. Rabič tudi piše, da bo veliko laži, da pa napovedana prireditev ni prvoaprilska potegavščina.

ureja ANDREJ ŽALAR

Delavni kranjski potapljači

Pred potapljanjem izobraževanje

Kranj, 25. marca — Čeprav je do začetka potapljaške sezone še dober mesec, člani Društva za podvodne dejavnosti iz Kranja že nekaj časa ne počivajo. Po preselitvi v nove prostore pod vrtcem Janina so sredi marca začeli z letošnjim izobraževanjem, ki se ga udeležuje 27 potapljačev.

Kranjski potapljači so se morali izseliti iz starih prostorov na Koroški cesti, ker bodo tamkajšnje stavbe rušili. Sprejeli so jih v klet pod vrtcem Janina, kjer imajo lepo predavalnico, v delu prostora pa hranijo in popravljajo svojo opremo.

V društvenem prostoru je posebno živahno ob četrtkih zvečer, ko imajo redna društvena srečanja. Na njih se zbere velika večina od približno 50 članov in si izmenjuje informacije o potapljaški dejavnosti. Letos so si že ogledali diapozitive, ki sta jih pod vodo posnela njihova uspešna fotografa. Ta četrtek bo na sporedu prikaz video posnetkov o dejavnosti potapljačev, ki sodelujejo kot reševalci v civilni zaščiti. V načrtu pa imajo tudi ogled nekaj filmov o Jadraniu.

"Za izobraževanje članstva je najpomembnejši potapljaški tečaj," ocenjuje tehnični vodja tečaja Janez Brilly, ki je tudi gospodar v društvu, pa razlaga: "Letošnje usposabljanje je namenjeno trem kategorijam potapljačev. Na tečaju za potapljače na vdih so 4 novi člani do 16. leta starosti, tečaja za naziv mlajšega potapljača se udeležuje 14 potapljačev, za naziv starejšega potapljača pa se poteguje 9 mlajših potapljačev. Šest starejših članov, med njimi je tudi zdravnik, dvakrat na teden predava tečajnikom teorijo o etiki, pravih, fiziki in medicini potapljanja, obenem pa jih spoznava s potapljaško opremo in njeno uporabo, lastnostmi morja, živalmi in rastlinami v njem, podvodnimi sporti, planiranjem potapljanja, orientacijo in preiskovanjem pod vodo."

Teoretična predavanja bodo potapljači spremljali do sredine

aprila. Hkrati imajo enkrat na teden v zimskem bazenu praktične vaje v pravilnem potapljanju in raznih postopkih pod vodo. Preizkus iz praktičnega potapljanja na vdih je že uspešno opravila večina mlajših članov, ta teden pa bodo starejši potapljači začeli učiti mlajše, kako se potaplja z jeklenkami s kisikom. Teoretičnim izpitom v drugi polovici aprila bodo konec maja sledili še praktični izpiti na morju.

"Kot je že v navadi," sklene pogovor Janez Brilly, "se bomo na morje podali že za prvomajске praznike. To bo prva letošnja priložnost za člane, da opravijo nekaj od 15 obveznih potapljanj za ohranitev pridobljene kategorije. Razen tega pripravljamo na morju dva polletna tabora."

S potapljanjem bodo kranjski potapljači nadaljevali jeseni v Blejskem jezeru.

S. Saje

Stane Oblak o zeliščnem zdravilu in radiestezi

V mazilo vtisnem bioenergijo

Škofja Loka, 24. marca — Pred kratkim smo v naši rubriki Pritožbe knjigo, prosim pisali o preprodajanju zeliščnega zdravila, ki ga izdeluje Stane Oblak iz Puštalca. Tokrat je o izdelovanju zdravilnega mazila iz ogličca in o zdravljenju z bioenergijo povedal nekaj več.

Od kod tisti čudežni učinek, na katerega prisega ob uporabi marsikdo, ki rešitev svojih težav najde z vašim zdravilnim mazilom?

"Če se na hitro ozrem nazaj, je to zdravilo delala že moja stara mama in je bilo lani prav sto let, odkar pri hiši izdelujejo zdravilo iz ogličca. Sam se sprva nisem dosti zanimal za izdelavo krem, le zase in za kakšnega prijatelja sem naredil kakšno "žavbo". Moj moto je bil vedno pomagati ljudem in to je bila tudi mamina želja. To me je gnalo in začel sem stvar bolj razvijati. V delo sem vključil tudi znanke, diplomirano farmakologinjo, lani pa sem na Univerzitetnem kliničnem centru zabil za strokoven pregled mazila. Pohvalili so moj recept, ki ga nima nihče drug in mi dali zeleno luč, da odpre obrt. Če na naši občini ne bom uspel dobiti ustreznega dovoljenja, ga bom prisiljen poiskati v drugi republici, kjer je manj težav. Delal pa bom seveda doma, saj mislim, da bi od tega lahko nekoč tudi živel. Sedaj s ceno mazila (tri tisoč din), komaj krijem stroške, kajti lanolin in vazelin sta draga, sta pa osnova mazila. Vendar mi ni za

zaslužek, rad le pomagam. Zame je razjezilo, ko sem videl, da me je preprodajajo kremo. Sedaj vsaka stranka dobi največ dve ali tri škatlice mazila, da pa ga le tistim, ki povedo, kaj šne težave imajo. Treba pa je vedeti tudi to, da je eno resnično vrednost kreme (zdravilni vlekli ogličca), drugo pa, da zdravilo vtisnem svojo bioenergijo. Kako to poteka, pa bom opisal v svoji knjigi, za katero računam, da bo izšla maja."

V knjigi bo gotovo napisano tudi marsikaj o zdravljenju z radiestezi?

"V knjigi bodo objavljeni starejši recepti mazil, ki jih uporabljala še moja stara mama in jih imam zapisane v več sto let stari knjigi. Poleg tega bodo tudi poglavja praktične radiestezijske. Kajti tisti, ki imajo povečano bioenergijo lahko zdravimo z radiestezijsko energijo pri tem že precej uspešno. Trenutno imam tudi različne predavanja in tečaje iz radiestezijske, za katere je veliko zanimanja, saj marsikdo že ve za uspehe zdravljenja, danes ni več sarnje, kjer se ne bi pogovarjali o radiestezijski."

V. Stanovnik

Veliko pomladno čiščenje

Kranj, 26. marca — V Gorenjskih oblačilih v Kranju so priredili svojevrstno pozdrav pomladi. Mladinska organizacija, sindikat in vodstvo tovarne so namreč organizirali veliko očiščevalno akcijo. Velikega pomladnega čiščenja se je v soboto udeležilo 22 ljudi. Počistili so okolico tovarne, odpadke odpravljali na oddaljeno smetišče,

poskrbeli pa so tudi za park in rastline v njem.

Okolica tovarne zdaj kaže prijetnejše, svetlejšje lice. Urejenosti okolja pa v tej tovarni že leta in leta posvečajo veliko skrb. Donedajna so imeli celo zaposlenega delavca, ki je skrbel le za okolico in zunanost tovarniške stavbe, odkar pa je odšel v pokoj, je ta skrb prepuščena vsem in nikomur. Odtod tudi obča-

sne očiščevalne akcije, kakršna je tudi prva pomladna.

Primer navajamo zato, da bi ga posnemali tudi v drugih tovarnah, pa seveda v krajevnih skupnostih, kjer se je težko zimo nabralo nesnage, ki mora proč. Posebej spodbudno pa je, da je zglel dalo tudi vodstvo tovarne z direktorjem delovne organizacije na čelu.

D. Ž.

Gorenjsko Linhartovo srečanje 88 v Bohinjski Bistrici in na Češnjici

LE IZVIRNOST IN PRISTNOST VODI K USTVARJALNOSTI

Bohinjska Bistrica, 28. marca — Za letošnje zaključne srečanje gledaliških skupin Gorenjske se je prijavilo štirinajst amaterskih predstav. Okrogla miza o poetiki ustvarjanja v dvorani doma Jožeta Ažmana v Bohinjski Bistrici. Letošnja gledališka bera veliko boljša kot lani, po številu in po kvaliteti.

renjskega Linhartovega srečanja 88 Peter Militarov, ki je minulo soboto kulturne ustvarjalce in igralce povabil tudi na okroglo mizo na temo poetike ustvarjanja.

»Ambicioznost da, samovšečnost ne,« je poudaril Peter Militarov na okrogli mizi v domu Jožeta Ažmana, »vsve prevečkrat se dogaja, da se gorenjske amaterske skupine med seboj ne pogovarjajo in so preveč samozadovoljne zgolj le z odzivom domačega okolja in občinstva. Nerazumljivo je tudi, zakaj nočejo sodelovati amaterski gledališčniki iz Trziča ali iz Škofje Loke, čeprav vemo, da imajo prav v okolici Škofje Loke tri zanimive gledališke predstave. A kljub temu lahko ocenim, da je bila gorenjska gledališka bera veliko boljša kot lani, tako po udeležbi kot po kvaliteti.

Najbolj pa smo lahko zadovoljni, da nekatere skupine vendarle iščejo svojo lastno pot, saj smo imeli letos na srečanju kar dva kabareta. Hvalevredno bi bilo, ko bi spodbudili tudi druge, da bi se pojavili izvorni pisci, skupine pa potem gojile lastno izraznost.

Danes je na Gorenjskem ljubiteljsko precej razvejano, saj je poleg teh predstav, ki smo jih lahko videli v Bohinju, še najmanj deset premier. Povsod se skratka nekaj dogaja, uspejo pa

znanju, da je tisto, kar si ustvaril, tvoje in da bo tudi ostalo del tebe.

Bistvo poetike ustvarjanja,« je nadaljeval Peter Militarov »je v hoteti in moči in če to preraste v kvaliteto, pristnost in izvirnost, lahko govorimo o poetiki ustvarjanja. Amaterska poetika ustvarjanja je preizkus lastne izvirnosti, lastne resnice in ustvarjalnosti: gledališčnik naj se skratka prepusti najboljšemu učitelju — ta pe je osebno čutenje resnice.«

Linhartovo srečanje v Bohinju je torej uspelo, številne skupine so se predstavile s kvalitetnimi predstavami, gledalci pa so lahko uživali ob raznovrstnih uprizoritvah. Kot pravi Peter Militarov, je »sezonski posnetek gledališkega gorenjskega gibanja v iskanju in potrjevanju nekaterih skupin, v aktualnem pristopu klasične uprizoritve drugih, tretje so pokazale precejšen napredek in ambientalno ustvarjalnost, četrte skupine pa so se uspešno in kvalitetno lotile drugačnega branja klasičnih del.«

Znanstvenik in prevajalec Tone Pretnar SOZVOČJE SLOVENŠČINE IN POLJŠČINE

Trzič, 25. marca — Pred dobrim mesecem je Tone Pretnar v Varšavi zagovarjal disertacijo o Mickiewiczu in Prešernu ter si kot prvi Jugoslovčan pridobil doktorski naslov na Poljskem. Z raziskavo poljskega in slovenskega romantičnega verza je vidno obogatil primerjalno literaturo.

V mali, ozki ulici sredi nederij Trziča prebiva Tone Pretnar, katerega mladostni sen je bil učiteljski poklic. Telega bradat mož sicer ni uresničil, vendar je dosegel celo veliko več. Pred nedavnim je magistrskemu naslovu dodal še doktorskega; slednjega je pridobil na Poljskem, kar gotovo ni vsakdanji dogodek.

»Nisem pričakoval, da bom kdaj pristal v znanosti,« razpreda misli o svoji življenjski poti 42-letni Trzičan, ki je po končanem študiju slovenščine in ruščine na ljubljanski univerzi ter kmalu po odsluženem vojaškem roku dobil štipendijo Unesca. »To je odločilo,« razlaga sogovornik, »da sem odšel na Poljsko in se posvetil študiju slovenske metrike. Tam sem že leta 1973 objavil prvi strokovni članek. Ob tem sem pomislil na pripravo doktorskega, vendar sem to zamislil uresničil šele poldrugo desetletje pozneje. Vmes sem leta 1980 v Ljubljani opravil magistrski o razvoju slovenskega verza od srednjega veka do Prešerna.«

Kot član mednarodne verzoške komisije pri Poljski

akademiji znanosti je slavist Pretnar doslej objavil več prispevkov o našem verzu v seriji knjig o primerjalni slovanski metriki. Ob tem je napisal okrog 50 strokovnih razprav za naše, poljske in češke znanstvene revije ter pogosto sodeloval na raznih delovnih simpozijih doma in na tujem.

»Nisem človek, ki bi se hotel razkazovati na slavističnih kongresih,« pove o sebi včasih odlično razpoloženi znanstvenik, »toda največ zadovoljstva najdem ravno pri delu v kolektivu. Že tri leta sodelujem s poljsko lektorico Boženo Ostromecko pri pripravi slovensko-poljskega slovarja, ob pomoči Marie Dabrowske sem izdal prevod Cankarjevih novel, bil pa sem tudi soavtor učbenika slovenskega jezika za Poljake. Za pomembnejše od svojih samostojnih prevodov slovenske literature v poljščino vendarle štejem delo mojih poljskih študentov na tem področju.«

V Pretnarjevem delu ni moč prezreti njegovega dolgoletnega zanimanja za poljsko poezijo. S prevajanjem nekaterih klasičnih in sodobnih del v slovenščino si je pridobil mnoge izkušnje. Lete so mu prišle prav pri pripravi doktorske disertacije, v kateri primerja poljski in slovenski romantični verz Mickiewicza in Prešerna.

»Sedaj me čaka prevod 251 strani tega teksta v slovenščino za objavo pri nas. Ob poklicnem delu na ljubljanski filozofski fakulteti in na lektoratu iz slovenščine v Osijeku nadaljujem tudi s pripravo že omenjenega slovarja in prevajanjem poljske literature,« sklene pogovor Tone Pretnar.

Besedilo in slika: Stojan Saje

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ — V galeriji Prešernove hiše je odprta razstava arhitekturnih krajin slikarja Toneta Tomazina. V Mali galeriji se predstavlja slikar Berndt Svetnik. V galeriji Mestne hiše razstavlja akad. slikarja Vinko Tušek in Franc Novinc. V Gorenjskem muzeju razstavlja akad. slikarka Marjanca Jemec-Božič.

V srednji šoli Iskra na Zlatem polju razstavlja slike in skulpture Meri Primožič iz Kranja.

V galeriji Kavka razstavlja svoja dela Zairski impresionisti. V okviru Kieselseinških večerov bo danes, v torek, 29. marca, ob 19. uri v beli dvorani gradu Kieselsein predstavitev likovnega dela tromesečja — Karla Kuharja.

V Prešernovem gledališču uprizarjajo jutri, v sredo, 30. marca, predstavo M. Acharda: A me vzamete zraven, ob 10. uri za OŠ Stane Žagar Lipnica, in ob 11.30 za OŠ Simon Jenko Kranj; v četrtek, 31. marca, bo na sporedu predstava A. T. Linhart in J. B. Moliera: Z. Micka in G. Dandin ob 13. uri za OŠ J. B. Tito Predoslje, ob 16. uri za Srednjo gradbeno šolo Kranj ter ob 19.30 za izven.

V Carnium, Mladinskem kulturnem centru bo danes, v torek, 29. marca, ob 19.30 na sporedu v okviru mesečnih večerov strganih strun Večer poezije in glasbe Braneta Smoleta, v četrtek, 31. marca, bo večer ob diapozitivih ob 19. uri — Akti avtorja Boštjana Gunčarja.

JESENICE — V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava starih razglednic — Panorama Jesenic na razglednicah pred prvo svetovno vojno. Razstavo je pripravil Tehniški muzej Zelezarne Jesenice.

V razstavnem salonu Dolik je odprta prodajna razstava slik. RADOVLJICA — V galeriji Šivčeve hiše razstavlja akademski slikar Janez Pirnat.

V Pasaži radovljiške graščine je na ogled kolekcija fotografij članov foto krožka OŠ Karavanških kurirjev Koroška Bela.

TRZIČ — V paviljonu NOB razstavlja akademski slikar Ferdo Mayer.

ŠKOFJA LOKA — V galeriji Ivana Groharja razstavlja plastike akad. kipar Tomaž Kolarič.

V galeriji ZKO razstavlja risbe in plastike Peter Jovanovič.

KAMNIK — V razstavišču Veronika razstavlja akad. slikar Dušan Lipovec.

ROCK VEČER V KRANJU

Po dolgem času bomo spet lahko slišali nekaj obetavnih mladih skupin, ki delujejo na območju Kranja. V organizaciji Centra za prosti čas pri OK ZSMS Kranj bodo v četrtek, 31. marca, s pričetkom ob 19.30 v Delavskem domu Kranj nastopile skupine SKARABELJ, BAROCOKO, SIGNAL in E-94. Skupine bodo predstavile svoje skladbe, ob čemer pa ne smemo pozabiti, da jim dobri stari rock ni neznan stvar. Skratka, obeta se nam pravi rock žur, zato reji vabljani.

Igor Kavčič

RAZSTAVA V ISKRINI ŠOLI

Človek lahko od rane mladosti nosi v sebi neko željo, ki se mu potem lahko uresniči pozno ali pa nikoli.

Tako se godi mnogim ženskam; skrb za otroke, moža, poklic (ki daje kruh) in morda tudi nerazumevanje okolice velikokrat pomeni nepremostljivo oviro.

Kljub vsemu pa marsikateri le uspe svoje sanje uresničiti in se ob tem tudi javno uveljavi. Med njimi je vsekakor Meri Primožič iz Kranja. V Iskrini srednji šoli razstavlja štirinajst slik, teme so krajine in tihotija, tehnika tempera in pastel, in osem plastik, ki so ustvarjene iz terakote, upodabljajo pa človeško figuro.

Zlata Volarič

Avstrijski slikar Berndt Svetnik

KOLORIT, MISEL IN ČUSTVO

V okviru izmenjalnih razstav, ki jih skupaj z Gorenjskim muzejem organizira Društvo likovnikov iz Kranja, se v Mali galeriji Mestne hiše predstavlja Berndt Svetnik (rojen 1951), ki ga likovni svet pozna po številnih razstavah v Avstriji, Švici, ZRN, na Madžarskem, Sovjetski zvezi in Jugoslaviji.

Slikar ustvarja svoje kompozicije v mešani tehniki, v kateri olje povezuje s tempero, pastlom, tušem in svinčnikom. Barvne pigmente nanaša na papir, ki ga večinoma izdeluje sam.

Avtorjeva povsem subjektivno zasnovana slikarska podoba sveta, podprta s koloristično atraktivnimi sredstvi, nas pritegne na prvi pogled.

Predmetni in figuralni svet se v slikah Bernarda Svetnika ne kaže kot nekaj prijemljivega, je prež razmišljanje o njem, filozofija, ki topi zemeljsko naravo oblik in jo odeva z neustavljivim vrelcem avtorjevih misli.

Skozi slikarjev slap razmišljanja vre studenec barvnih tonov, ki vnašajo v sliko nepogrešljivi čustveni element. Trdota misli izginja, predanost nekemu posebnemu razpoloženju preplavi v imaginarnem prostoru lebdeči svet oblik.

Slikarjev pogled je obvisel nekeje v zraku, od tu drsi počasi navzdol, vendar le do tja, kjer še ne vladajo zakoni zemeljske težnosti. Od tu opazovani svet neprestano menja svojo podobo, zdaj še čvrst in trden v obrisu, a kmalu zatem zamegljen in komaj spoznaven.

Predstavljen Svetnikova Figura (Golgota) se v svojem abstraktnem svetu, v svoji bolečini širi in krči, ob gledanju vanjo se počutimo stigmatizirani.

V meglenici barv se v križu svetov odlikujejo trde in goste poteze teles, ki kot da skušajo zaustaviti beg razpršenih delcev materije. So morda v njih skriti simboli odrešujoče moči ali do skrajnosti nasičena misel, morda celo odkritje novega sveta?

Cene Avguštin
Foto: F. Perdan

SVOBODNI UMETNIKI, UMETNIKI PREŽIVETJA

V Sloveniji je več kot 700 delovnih ljudi, ki samostojno kot poklic opravljajo kulturno-umetniško dejavnost, oz. »svobodnih umetnikov«, kot pravimo v vsakdanjem žargonu. Med njimi je največ likovnikov in filmarjev, nekaj manj pa glasbenikov, literatov, gledališčnikov, oblikovalcev in plesalcev. Velika večina teh »svobodnjakov« mora trdo garati že samo za golo preživetje, saj niso plačani od tega, koliko ur preživijo na delovnem mestu in tudi ne od stolčkov, na katerih sedijo, pač pa od tega, kar naredijo. Kljub temu da jim je leta 1982 sprejet zakon o samostojnih kulturnih delavcih prinesel nekatere ugodnosti in olajšave (npr. zmanjšan davek od avtorskih honorarjev), je veliko določil tega zakona ostalo mrtva črka na papirju. Da bi možnosti, oz. ugodnosti, ki jih predvideva zakon, uveljavili v praksi in da bi se nasploh zboljšali delovni in življenjski pogoji samostojnih umetnikov, so se le-ti pred dobrim letom organizirali v Združenje samostojnih kulturnih delavcev Slovenije. Kako to združenje pravzaprav šele prebija led, je pokazal tudi zadnji članski sestanek v ljubljanskem Domu sindikatov. Člani združenja so z nastavljanjem konkretnih primerov opozorili na mačehovski odnos institucij (tudi kulturnih) in družbe nasploh do svobodnih umetnikov. Svobodnjaki npr. izredno težko pridejo do stanovanja in delovnih prostorov (ateljeji), zato zahtevajo, naj se iz fonda solidarnostnih stanovanj vsako leto rezervira nekaj stanovanj posebej zanje. Najbolj žgoč problem pa so vsekakor avtorski honorarji. Nedavno sprejeti samopravni sporazum med slovenskimi založniki in pisci bi moral biti šele začetek reševanja teh zadev, saj se nekatere druge institucije (RTV Ljubljana, Viba film...), še zmeraj upirajo takšnemu sporazumevanju. Predlagajo tudi, da se svobodnjakom zmanjša provizija, ki jo za svoje storitve zaračuna avtorska agencija, da se jim zagotovi pravočasno izplačevanje honorarjev, pri zamujenih nakazilih pa naj se upošteva inflacijska stopnja.

Opozorili so tudi na nevdružen položaj nekaterih samostojnih umetnikov, ki živijo in delajo izven Ljubljane. Ti ostajajo osamljeni v primitivnem, ustvarjalnosti nenaklonjenem okolju. Podvrženi so aroganci in mahinacijam občinskih struktur, birokratiziranih kulturniških organizacij in psevdometniških klanov, ki jim je v provincijskem močvirju dosti težje priti do živega kot v večjih središčih. Večina kulturni namenjenega denarja gre za vzdrževanje institucij, ostanek dobi množična ljubiteljska kultura, samostojnim umetniškim ustvarjalcem pa sem in tja pade kakšna drobtinica — pa še globoko hvaležni in ponižni bi morali biti zanje.

Za pomoč socialno najbolj ogroženim članom je bil v okviru združenja ustanovljen solidarnostni sklad, ki se imenuje po nedavno preminulem filmskem delavcu Miletu De Glerii.

Dokaz za to, da je združenje šele na začetku svojega delovanja in da šele prebija led apatije in resignacije, je bila tudi slaba udeležba na zadnjem sestanku — in to kljub temu da je združenje v preteklem letu dobro delalo, kot je povedala predsednica Marija Bitenc-Samec. A tudi za tiste, ki se ravna po načelu »Pomagaj si sam in bog ti bo pomagal«, je lahko samo koristno, če zvejo, kako si pomagajo (ali ne pomagajo) drugi, ki so v podobnem položaju.

E. Torkar

ureja LEA MENCINGER

MLADINSKI TISK NE PRIZNAVA GENERACIJ

Tokratna mladinska stran poskuša prikazati poglede uredništev posameznih mladinskih glasil. Osnova, iz katere smo izhajali, so seveda občinska gorenjska glasila, ki so se razen Škofje Loke, kjer na občinski ravni tovrstna aktivnost še vedno ne uspeva, odzvali s svojimi razmišljanji. Ob bok smo priložili še Mladino in Tribuno, kar vzeto v celoti, tvori zanimivo prispevilo, ki je na svoj način dovolj zgovorna, posebno v tehniki branja med vrsticami – specialnosti posebno prenekaterih politikov in službenih varuhov našega sistema...

V PRESEGANJU REGIONALNOSTI

Ce so še nedolgo tega mladinski časopisi služili zgolj v oporo potrjevanja forumskih stališč dnevne politike, lahko danes, vsaj za nekatere redakcije, mirno zapišemo, da temu na srečo ni več tako.

Cas tudi na tem področju odnaša svoj nujni davek, ki dobiva poseben odsev v aktualnih družbenih dogajanjih, ki se jim tokrat reče obravnavanje napadov na JLA. Ob tem vsekakor nima smisla pogrevati se takorevče custveno in premalo razumsko razgretih glav, ki v danem trenutku ustvarijo produkt, ki, kot današnji, kaj kmalu dobi sila prozoren pogled. Tovrstni pogledi pa so v naši polpretekli zgodovini prenekatero stvar zasukali na nos, kjer seveda ni moč dolgo držati, se podri in ostali temna packa preteklosti. Vsesplošna družbena amnezija je tako ali tako adut prenekaterega oblastnika, kar seveda ni vezano zgolj na posamezno družbeno ureditev...

Včasih se je vedelo, da mladi pišejo za mlade, danes pa prenekateri mladi pišejo za vse, pravijo. Generacijski preseg ločevanja posamezne problematike na mladinsko in ostalo je pač vsaj na neki splošni ravni postal nujnost, ki zre naprej.

Tovrstne smeri se bomo poskušali oprijeti tudi v Gorenjskem glasu in to v vsesplošnem smislu pokrivanja "mladinske problematike". Čeravno ob tem ne gre pozabljati okvirov, ki so postavljeni s samim dejstvom regionalnosti in specifičnosti, ki je predvsem širše politično – kadrovska lahko prepoznavna...

Vine Bešter

TABU TEM NI

Čprav ljudje dandanes na stvari in dogodke okoli nas gledajo večinoma izpod čela, kritično in kritizersko, se mladi vendarle po svoje veselimo vsakega uspeha, kamor vsekakor prištevamo tudi ponovno obuditev jeseniškega Horizonta.

Pri pripravi in izidu prve lanske številke je uredniški odbor menil, da mora biti glasilo odprto, tabu tem ne poznamo! (Čeravno med ljudmi še vedno prevladuje provincialna miselnost).

Da so bile uredniške usmeritve pravilne, so vsekakor pokazali tudi odmevi po prvi številki. Posebno druga, ki je bila tako rekoč v hipu razgra-

bljena. Naš namen ni preslikavanje kranjskega Napreja ali celo Mladine, saj konec koncev za kaj takšnega nimamo niti tehničnih niti finančnih možnosti. Preprosto, želimo ustvariti glasilo, ki bo dostopno za široko mlado populacijo, glasilo, v katerem bodo zapisane teme, ki mlade danes zanimajo in obenem odpreti možnost tudi mladim literatom.

Gornje misli vsekakor, vsaj upamo, potrjujejo našo pot k odprtemu občinskemu mladinskemu glasilu!

Uredništvo Horizonta

O UBOGLIVEM KUŽKU

V zadnjem času je že več kot moderno govoriti in pisati o tabu temah, o problemih, o katerih naj javnost in novinarji, ne da ne bi vedeli nič, ampak naj ne bi razmišljali nič. Ce sodim po svojih izkušnjah, si upam zanikati obstoj teh popularnih tabu tem. Menim, da se je npr. o psihiatriji, Armadi, funkcionarjih itd... vedno smelo pisati; vprašanje torej ni tematika, pač pa način pisanja o njej. Ce je novinar videl v predstavljenem problemu tisto, kar se ne bi smelo videti in vedeti, se mu je zgodilo marsikaj. Od prijateljskih neformalnih pritiskov do sodišča in žal, poznamo tudi nekaj takšnih problemov, do deportacije v umobolnice.

Ne gre zasluga zgolj novinarjem za pisanje o t.i. tabu temah. Demokratizacija javne besede, ka-

kršni smo priča sedaj, ne bi nikoli bila popolnoma mogoča brez strahovite ekonomske stagnacije, naraščajoče inflacije in brezposelnosti. Problemov se ne da več skriti, tudi če bi »skrili« novinarje, ki pišejo o njih. Kljub temu smo vsak dan pričr novim pritiskom na novinarje in uredništva, kar izhaja iz prдавne Leninove definicije tiska, ki ga je Vladimir Iljič videl kot ubogljivega kučka na vrvi dnevne politike. Legitimnost so taki odnosi do novinarjev teoretično že zdavnaj dobili, praktično potrditev pa lahko vidimo vsak dan.

Zato, kljub vsemu, ostajam pesimist. Pisanje v časopisih sicer ima veliko moč, veliko večjo, kot si mi to predstavljamo. Kljub temu pa ostaja dejstvo, da oblast sama ustvarja svoje mučenike, beri novinarje, ki vse bolj postajajo ventil za sproščanje vse večjega nezadovoljstva ljudi na eni in politikov na drugi strani. Dokler bomo novinarji samo to, pišemo zastoj.

Ruža M. Barič
Odgovorni urednik Tribune

PERVERZNA POLITIČNA PRAKSA

»Tabuji padajo kot domine,« je za ameriški Newsweek izjavil Božo Kovač, glavni urednik Dela. Res je tabuji »padajo«, medijski prostor se je sprostil. Novinarji res lahko pišejo o do nedavnega »prepovedanih« temah, vendar je ob tem potrebnih nekaj pripomb. Dejstvo, da »tabuji padajo kot domine«, je prej koncesija oblasti; širitev meje dovoljenega kot pa nekaj trajnega, utemeljenega v pravni praksi in »dnevni politiki«. Novinarjem in urednikom še vedno grozijo sodni pregoni, še vedno smo priča političnim pritiskom in etiketiranju »drugračnih« mnenj, zakoni se niso spremenili, »dnevna politika« si še vedno lasti pravico razsodnika o javni besedi.

Spomnimo se le zadnjih »afers«, v katere je bila vključena Mladina. Pravim »vključena«, ker si afer ni zanetila Mladina, temveč neurejen pravni red in perverzna politična praksa. Tožilci niso ve-

deli, kdo je izdal »obvezno navodilo«, prepovedali so 14. številko Mladine brez pravne osnove; politiki na drugi strani, pa so na čelu z državnim in partijskim vodstvom zanemarili resnične naloge vodenja, zatisnili oči pred dejstvi in pozornosti javnosti namerno preusmerili na »imaginarne« napade, kontrarevolucionarno početje medijev ter ustvarili vzdušje histerije, medsebojnega nezaupanja in »preštevanja vrst«.

S takim stanjem se mladi, ki bomo odplačali grehe take politike, ne moremo strinjati. Zato so mladinska glasila najboljši »termometer« razpoloženja javnosti, skozenje se izraža želja po naprednejši družbi, zahteve po politični in gospodarski odgovornosti, vse to brez dlake na jeziku. Za mladinska glasila velja, da so izredno pestra in aktualna, da imajo visoko naklado (Mladina npr. 55 000 izvodov), njihov vpliv na družbene spremembe pa je empirično dokazljiv. Spomnimo se le »projektov«, ki jih je »lansiral« Mladina in so danes postali splošno sprejemljivi: npr. vprašanje ekologije, člen 133, smrt-na kazen, veliki energetski porabniki itn.

Franci Zavrl
Odgovorni urednik Mladine

NAPREJEV MANIFEST

1. Naprej je informativno političen časopis mladih Kranj in v tem prostoru skuša kar se da profesionalno in objektivno poročati o problemih in dogajanjih, ki se tičejo Kranjčanov.
2. Afirmacija Napreja je lokalna problematika, vendar obravnavana na način, ki s svojo kritičnostjo in zanimivostjo presega ta lokalizem. S tem se povečuje kontrola nad lokalnimi oblastmi. Uredniška politika nima namena zasledovati Mladine, saj je potrebno prebuditi lokalno okolje.
3. Obstoječe oblike informiranja v Kranju na žalost niso zadostne, zato se kot nujen kaže obstoj alternativnega pisanja. Takšno pisanje je pozitivna konkurenca tudi Gorenjskemu glasu. Praktično je ta konkurenca verjetno povzročila večjo odprtost. To podkrepljuje dejstvo, da je bil Naprej tisti, ki je prvi začel z organizacijo javnih tribun in da mu po enem letu sledi tudi Gorenjski glas.
4. S takšnim pisanjem in javnimi pogovori se lahko tudi v tem mestu razvije neka avtonomna javnost, ki bo ob političnih odločitvah upala in znala povedati svoje mnenje oziroma znala reči NE, če bo to potrebno.
5. Končno mlada generacija na njej lasten, specifičen način zaznava sedanjost in vse to mora središevati preko svojih mladinskih medijev. Naprej vsega tega poslanstva seveda ne zmora, zato hočemo tudi svoj radijski program.
6. Z nenehnim pomanjkanjem denarja – prisilnim životarjenjem pa se poskuša onemogočiti glasnost mladinskih medijev.

Petra Škofic glavna urednica
Dobriča Matič odgovorna urednica

Naslovi posameznih prispevkov so redakcijski, fotografije pa delo GORAZDA SINIKA

PRIJATELJSKO PREPRIČEVANJE

Uvodoma velja reči, za vse tiste, ki ne poznate tržiških razmer, da so Mladinski utrinki naslednik glasila Tangenta, ki je izhajalo do 1985. leta.

Ob koncu lanskega leta smo izdali prvo številko Mladinskih utrinkov v skromnih šestdesetih izvodih, kar je predvsem posledica težkega materialnega položaja občinske konference ZSMS.

Potemtakem je zelo težko pisati o problematiki pisanja, o cenzuri, ki zaradi vse bolj odkritega pisanja vse večkrat posega po sredstvih, ki niso najbolj priljubljena.

Ce analiziramo dogodke ob izdaji prve številke našega glasila lahko rečemo sledeče:

1. Bilo je potrebno nekaj pojasnjevanja pri monta-

zi na temo Titove štipendije. Na koncu koncev smo po prijateljskem prepričevanju prekrili na tekstu nekaj podatkov in tako rešili uvodnik za temo, ki jo pripravljamo za drugo številko.

2. Kar se tiče informacij, ki smo jih potrebovali za glasilo lahko ugotovimo, da so nam bile dostopne brez posebnega truda.

3. Kljub majhnemu številu izvodov je bil odmev na vsebino glasila dokaj ugoden, prejeli smo tudi posamezna razmišljanja, ki nam bodo koristila pri dograjevanju uredniške politike.

Na naslednjo številko Mladinskih utrinkov, ki bo predvidoma izšla aprila, pripravljamo nekaj člankov, ki bodo verjetno razgibali prenekaterega Tržičana...

Uredništvo Mladinskih utrinkov

ODKRITOST JE MOŽNA

Naš čas izhaja v revijalni obliki. Zaradi majhnega števila sodelujočih izhajamo neenakomerno. Temu doprinese svoje še nezadostno finančno pokritje, vendar kljub vsemu izidemo vsaj petkrat letno.

Profesionalnih novinarjev, ki bi nam lahko veliko pomagali, naše uredništvo seveda nima. Zato se moramo zadovoljiti s skromnimi prispevki, pa še teh je bolj malo. Kljub temu pa skušamo biti pišoči čim bolj objektivni in zanimivi. Večkrat želimo prikazati probleme mladih na humoren in nevaden način. Vendar vseeno ne želimo, da bi kakšna številka obležala prepovedana v predalu, zato pišemo v mejah normalnega.

Vlogo našega časopisa vidimo v izražanju svojih stališč in odnosov do posameznih situacij v naši družbi, predstavitvi aktualnih družbenih dogodkov ob upoštevanju različni stališč in interesov mladih.

Mislimo, da možnosti odkritega pisanja o posameznih problemih mladih na Gorenjskem vsekakor so. K temu je še največ pripomogel Gorenjski glas s svojimi Odprtimi stranmi. Naše celotno uredništvo skupaj s centrom za informiranje pri OK ZSMS takšen način pisanja trdno podpira in se hkrati tudi sami zavzemamo za enako.

Uredništvo Našega časa

ureja VINE BEŠTER

Marija Peklenik - Arsič

S sinovoma sem se oddolžila družbi

Osmi križ si je prejšnji teden naložila na pleča Marija Peklenik - Arsič, pa ji ni videti, bistri in energični kot nekoč na direkciji čevljarstev, ko je med štiridesetimi moškimi znala odločno braniti svoj prav. Bila je borka, medvojnica in povojna aktivistka AFŽ, prva direktorica čevljarstev. Od vsega pa je najbolj ponosna na to, da je čisto sama v težkih časih vzgojila dva sinova. Prvorojenec Janez je danes rektor ljubljanske univerze, Jože pa že dolga leta priznan in ustvarjal strokovnjak v Iskri.

Mira Svetina, Vida Tomšič, Jože Smole, France Popit so podpisani na brzojavkah, ki jih je za rojstni dan prejela Marija. Če živiš tako dolgo in razgibano življenje, potem se pač družiš tudi z ljudmi, ki danes nekaj pomenijo, se smeje jubilatka. In tako ne hote vrže iztočnico za najin pogovor. Začneva ga z letom 1936, ko je ostala sama z otrokoma in se je bila prisiljena zaposliti kot prešivalka. Izsolala se je pravzaprav na tedanji trgovski šoli, kajti rojena je bila v premožni tržaški trgovski družini. Vendar se je življenje drugače zasukalo, kot je predvidevala družina, in leta 1940 si je Marija v Kranju osnovala lastno čevljarstvo delavnico s šestimi pomočniki.

»Bolj kot delodajalka sem jim bila prijateljica. Vedela sem, da so štirje med njimi komunisti, da se borijo za delavske pravice, tudi v štrajku so sodelovali. Med njimi je bil tudi Franc Vodopivec. Moja delavnica jim je bila skrivališče in zatočišče. Prav zaradi tega me je decembra 1941. leta gestapo zaprl v Begunje, kjer sem ostala vse do aprila 1942. Ničesar nisem priznala, čeprav so me soočili z enim od fantov, ki je redno prihajal v delavnico in prav tako sodeloval s komunisti. Izpustili so me in odlejel je bila moja delavnica javka ilegalcev in partizanov kranjskega okolišja tja gor do Besnice. Oktobra 1943 smo v Kranju ustanovili AFŽ, bila sem sekretarka. Ko je bila organizacija izdana, sem se umaknila v ilegalno. Do aprila 1945 sem bila v partizanih, ko so me pod Mohorjem ujeli beli in spet sem se znašla v begunjskih zaporih. Tu sem tudi dočakala osvoboditev.»

Ko se je po vojni vrnila v delavnico, jo je vključila v podjetje Obutev, ki je vse do leta 1948 združevala obrtnike. Ko brskava po časopisnih izrezkih, ki polnijo njen spominski predal, najdeva prvo številko lista Naša žena, glasila AFŽ iz leta 1946 in v njej zapis o Mariji Peklenik, čevljarici in aktivistki AFŽ.

»Nekaj časa sem se čevljarila, nato pa sem leta 1948 prevzela vodenje Tovarne čevljev Kranj, dokler ni čez dobrih pet let nastala Planika. V tovarni je delalo okoli 80 delavcev. Težko je bilo. Plani so bili zahtevni, materiala pa nam je vseskozi primanjlovalo. Delavci so bili sami tako zadovoljni, da so predlagali nadure, kadar je bilo treba tržiču priskrbeti otroških čevljev. Odličen ko-

lektiv je bil, dobro smo se razumeli. Za spodbudo dobrih delavcev tedaj ni bilo drugih možnosti, pa sem jim izročila diplome in priznanja, ki so jih potem ponosno obešali na stene.»

Marija Peklenik je bila direktorica, na direkciji usnjarske in čevljarstevske industrije pa tudi edina med 40 moškimi. Kljub svoji ženskoosti pa je tudi na tem mestu znala ustvariti avtoriteto in kolegi so jo morali upoštevati. Tudi po mizi je znala udariti, če je bilo treba, čeprav je sicer tovarno vodila s prehtano, strokovno utemeljeno besedo.

»Danes bi težko delala kot direktorica takšne tovarne, razmere so težke, ko bi bila le mlajša. Posebno delo z mladino me je vselej veselilo. Kot kaže, imam tudi žilico za to. Ko so v Janezovih študentskih časih prihajali v hišo njegovi kolegi, smo se vedno dobro razumeli. Znala sem z njimi, pa so radi prihajali. Vesela sem, da se tudi današnja mlada generacija postavlja na lastne noge. Le malo preveč zaletava je, pa se ji maščuje.»

Ob 80-letnici je Marija Peklenik-Arsič (v petdesetih letih se je vdrugo poročila) sama pri sebi napravila povzete dolge življenjske poti. Dala jo je, kot pravimo, na tehtnico, in pokazalo se je, da je bilo v tem življenju največ vredno njeno vzgojno materinsko delo.

»V življenju sem veliko naredila, med vojno in potem. Toda vojnim žrtvam sem se najvredneje oddolžila s sinovoma. Prvorojeni Janez je bil vseskozi priden študent, ki se je uveljavil tudi na tujih univerzah, danes pa je rektor na ljubljanski. Mlajši Jože je prav tako delal na odgovornih položajih in dobljal vsakovrstna strokovna ali druga priznanja, pred dvema letoma tudi prvomajsko nagrado dela.»

V petdesetih letih se je Marija upokojila in od tedaj živi pretežno družinsko življenje. Se vedno pa z živim zanimanjem prebira časopise. Rada je v vrtu, pa med vnuki in pravnuki. Za spominsko mapo, kamor shranjuje izrezke iz časopisov, ki pišejo o delu in dosežkih njenih sisov, ji včasih zmanjka časa. Pa nič zato, v njenem spominu, ki je sicer glede kakega datuma ali imena že malce meglen, so najpomembnejši dogodki trajno zapisani.

D. Z. Žlebir

Ob letnem občnem zboru turističnega društva Bohinj-jezero

Turizem moramo vzeti za svojega

Ribčev Laz, 25. marca — Letni občni zbori različnih društev so navadno slovesnosti, ki se začnejo s poročili o minulem delu in finančnimi obračuni, končajo pa ob glasbi, ob veseljem razpoloženju. Tudi v petek zvečer v hotelu Kompas v Bohinju ni bilo dosti drugače, le da je bilo ob številnih poročilih slišati tudi marsikatero o različnih pogledih na razvoj turizma v Bohinju in vlogi domačinov, tudi članov Turističnega društva, pri tem.

Voljo in upanje za uspešen razvoj v Bohinju je večinoma starejšim članom turističnega društva, dala že v pozdravnem govoru ena izmed učenk fakultativnega pouka turizma iz osnovne šole Janeza Mencingerja iz Bohinjske Bistrice. Povedala je, da je v njihovi šoli kar osemdeset učencev, ki so turizem izbrali kot fakultativni predmet že v osnovni šoli. To pa je toliko pomembnejše, saj so prav na letošnjem občnem zboru ugotavljali, da članstvo postaja iz leta v leto starejše. Prav najmlajši pa naj bi bili porok, da se bo turizem v Bohinju razvijal, da bo postal pomembnejša gospodarska panoga in tako mlade obdržal doma.

Če govorimo o vlogi turističnega društva na območju treh krajevnih skupnosti, Stare Fužine, Srednje vasi in Bistrice, je gotovo najpomembnejše, da skrbijo za propagandno dejavnost, za urejanje kraja, za ponudbo različnih turističnih spomenikov (od česar dobijo največji delež dohodka), od založniške dejavnosti, izdaje cenikov, prospektov, plakatov, zemljevidov in še marsičesa. Turisti-

čno društvo tudi vsako leto poskrbi za najbolj obiskano prireditve, Kravji bal, za katerega pravijo, da bo tudi vnaprej ostal društvena prireditve. Številne ostale, predvsem letne prireditve, pa so v sodelovanju s TPS Bled, pododborom Bohinj, prenesli na prireditveni odbor, finančne obveznosti pa je prevzelo združeno delo turističnega gospodarstva.

»Mislila, da je naš nov program eden dokazov, da se Bohinjci ne daste, da ste turizem, kljub težavam vzeli za svojega. Upam, da vam bodo tudi vsi drugi stali ob strani in da bodo gostje k vam še prihajali, da se bodo v Bohinju tudi začeli vračati. Fakultativni pouk turizma in turistični podmladek na vaši šoli, pa je eden porokov za to,« je na slovesnosti poudaril Zdravko Crv, predsednik Gorenjske turistične zveze.

Gotovo je zaskrbljujoče, da se je v zadnjem letu zmanjšalo število tistih, ki oddajajo zasebne sobe, saj ni pravega povpraševanja zanje in so mnogokrat le izhod v sili za bohinjске goste. Tako je v preteklem letu oddajalo sobe le še 110 zasebnikov, ki so ponujali 844 ležišč, kar je 36 manj kot leto poprej. Število gostov v zasebnih sobah se je zmanjšalo za 10 odstotkov, število nočitev pa za 17 odstotkov. Manjši obisk turistov je bil predvsem pozimi in spomladi. Med tujci, ki obiskujejo zasebne spomenike v Bohinju so še vedno vodilni Nemci, kljub temu da so se njihove nočitve zmanjšale za 14 odstotkov. Prav tako je manj tudi domačih gostov, ugotavljajo pa tudi, da je vedno manj stalnih gostov — to pa ne le v zasebnih sobah, temveč tudi v hotelih.

Sejem rabljene kmetijske mehanizacije v Komendi

Barantali, gledali in modrovali

Komenda, 27. marca — Domači aktiv mladih zadrudnikov je v nedeljo dopoldne pripravil na zabaviščnem prostoru konjeniškega hipodroma prvi letošnji sejem rabljene kmetijske mehanizacije. Kot je povedal predsednik aktiva Matevž Pibernik iz Suhadol, se je sejma udeležilo 106 prodajalcev, večina med njimi z enim strojem, nekateri pa tudi z dvema, tremi ali celo štirimi. Največ jih je bilo iz Komende in okolice, sicer pa so prišli tudi iz krajev vse do Kranja in Ljubljane.

Sejem bil je živ in zdrav, bi lahko po aškerčevsko označili nedeljsko dogajanje na kopenskem hipodromu. Kupci in prodajalci so barantali, drugi samo ogledovali in modrovali, tretji klepetali s prijatelji in znanci... Kmetijska zadruga Domžale-Kamnik, zadruga enota

da je treba vsako kupčijo dobro zaliti.

Kot je povedal Matevž Pibernik, bodo podoben sejem pripravili še zadnji nedeljo v aprilu ter jeseni zadnji nedeljo v septembru in oktobru, že zdaj pa razmišljajo, kako bi ga še popestrili in obogatili. Na sejem bi radi privabili tudi proizvajalce (prodajalce) novih kmetijskih strojev in priključkov, poskrbeli za prospekte in cenike. V nedeljo so skrbno zapisovali vse dobronamerne kritike in pripombe, ena od njih je bila ta, naj bi že za naslednji sejem zagotovili strokovnega cenilca strojev.

In zakaj so se mladi zadrudniki lotili prirejanja sejmov? Zato, ker rabijo denar. Lani so si v Brunu na Češkoslovaškem ogledali tovarno traktorjev Zetor, letos nameravajo na izlet na Ohrid - jeseni kajpak, ko bodo pridelki že pod streho.

C. Zaplotnik

Niko Belopavlovič, četrto stoletja graditelj sodobne Planice

Belokranjsko srce se je preselilo pod Ponce

Planica, 27. marca — Posebna čast ga je doletela v nedeljo, po zadnji, finalni tekmi svetovnega pokala v smučarskih skokih v Planici. Dvakratnemu zmagovalcu letošnje Planice je imel čast izročiti lovoriko za tretje mesto v skakalnem svetovnem pokalu. Srce mu ni dalo. Potegnil je Primoža z odra, ga objel. Tudi v Primožu in sotekmovalcih je del njega.

»Mar ni po svoje nenavadno, da ste kot Belokranjec, kjer smučarja ni ravno doma, zajadrali v njene vode?«

»Doma sem s Hrasta pri Metliki. Kot otrok sem smučal. Edino, kar mi je ostalo od požgane domačije, požgali so jo Italijani, je bil par smuč. Še danes jih imam kot redek spomin na otroštvo. Pred koncem vojne sem bil vključen v gospodarski odbor Zveze slovenske mladine. Razmišljali smo, kam usmeriti mlade. Ker sem bil že leta 1945 kot mladinski delegat v Sovjetski zvezi, sem tam vi-

del, kako mlade navdušujejo za šport in čim več tega smo želeli uveljaviti tudi med našo mladino. V prvi plan smo postavili mladinsko prostovoljno delo, šolanje in zato že leta 1945 formalni Mladinsko knjigo, in šport. Iskali smo lokacijo za športno tovarno. Formirali smo zadrugo. Janez Vipotnik je bil predsednik, jaz podpredsednik, kako pa naj vse skupaj izgleda, pa nam je pomagal pravilnik, ki ga je za trgovsko združenje že leta 1944 napisal Boris Kidrič. Luka je z našo zamisljivo soglašal in leta 1947 je nastal Elan.»

»O Planici takrat verjetno še ni bilo veliko govora, veliko razmišljanj.»

»Po letu 1962, ko sem bil pri republiškem izvršnem svetu zadolžen za turizem, so se mi razmišljanja o Planici vedno pogosteje motala po glavi. Zame je bil šport vedno del turizma. Leta 1963, ko sem po dr. Danilu Dolganu prevzel tudi predsedstvo planiškega komiteja, se mi je zdela ta ideja še bližja. 14 let sem bil tudi predsednik Smučarske zveze Slovenije in naša razmišljanja so postajala

realnejša tudi ob spoznanju, da je denar za Planico lažje zbrati kot za ostalo smučarstvo. Takrat je bila Planica v bistvu anonimna. Le vsake tri leta smo imeli mednarodno tekmo, prav tako pa smo že krepko zaostali za Oberstdorffom in Kulmom. Z Goriškoma smo tuhtali, merili, ocenjevali teren in se odločali: zgraditi moramo novo velikanko. Goriška sta prevzela projekte, jaz pa s svojimi sodelavci finance, organizacijo. Otroci so s planiškim dinarjem v šolskem letu 1967/1968 zbrali 23 milijonov, državna loterija je prodala za Planico za tedanje čase rekordnih 63.000 srečk, razliko je dal proračun in za 150 milijonov smo zgradili velikanko! V svet smo prodrli tudi s tekmovalci. Poldov memorial, kjer številke 16 v spomin na tega velikega skakalca ni nihče nosil, je bila prva taka prireditve, leta 1969 smo na velikanki dosegli 165 metrov, leta 1971 je bil kongres FIS prvič v Jugoslaviji, v Opatiji, in tudi tam prvo svetovno prvenstvo v poletih. V Planici je FIS preverjala polete, v Planici smo odstranjivali napake, Planica je bila spet na ravni predvojnega slovesa.»

»Planica je bila stara pol stoletja. Jubilej je Planico še bolj utrdil ne le kot športni, ampak tudi nacionalni pojem,«

»Jubileju smo res dali širše razsežnosti. Prirejali smo kulturne prireditve, razstave, izdali almanah in knjigo, zlatnike, ki imajo svetovno numizmatično vrednost, brez primere doslej v Sloveniji. Uspehi pa smo zbrati tudi sredstva za nadaljnji razvoj Planice. Našo kandidacijo za svetovno prvenstvo v nordijskih disciplinah podpiramo z vsemi silami, računamo na pomoč, saj je Planica delo generacij, Planica je praznik: športni, nacionalni ljudski.»

»Če ste določnejši, kaj bi morala Planica še dobiti? Se vedno ste del nje, čeprav ste po 24 letih predsednikovanja sedaj častni predsednik planiškega komiteja, vendar vpeti v njen razvoj.»

»Možnosti je veliko. Izkoristiti jih mora ne le Kranjska gora ali samo jeseňska občina, ampak Gorenjska. Projekti so in nekateri so tudi del našega projekta za svetovno prvenstvo nordijcev. Planica mora biti Planica vse leto. Manjkajo nekateri manjši gostinski objekti in prostori za tenis, baseball na primer, košarko, kampiranje, in še marsikaj drugega. Manjše objekte moramo graditi in večnamenske. Reči pa moram, da dobro sodelujemo z vitranskim komitejem, saj imamo konec koncev iste cilje.»

»ZL2J. Košnjek
Slika: F. Perdan

GRADNJA IN OPREMA ZA JUTRI

NIKDAR NI TAKO SLABO, DA NE BI BILO ENKRAT BOLJE

Misel je pravzaprav iz razprave med nedavno sejo skupščine Stanovanjske zadrage v Kranju, ko so člani ugotovili, da se je število včlanjenih v zadnjem letu na območju kranjske in tržiške občine občutno povečalo in da je tudi število graditeljev naraslo. Med člani kranjske Stanovanjske zadrage jih je danes prek 6000, med graditelji pa prek 4000.

Kako danes, predvsem pa, kako jutri razreševati stanovanjski problem, je prav gotovo vprašanje, ki v samoupravnih stanovanjskih skupnostih in komitejih za urejanje prostora na eni, pri posameznikih, predvsem pri mladini, na drugi strani, postaja vse bolj aktualno, odprto, pogosto omejeno in glasno. Če smo včeraj v prehodnem obdobju pri pripravi in usklajevanju predpisov tarnali, da pravzaprav trenutno ni ne takšnega ne drugega prostora za gradnjo, potem je zdaj, kar zadeva predpise oziroma na tej podlagi opredeljevanje prostora že malo lažje; ne sicer povsod, vendar, kot temu pravimo, premika se. Drugo, pravzaprav veliko težje vprašanje, kar zadeva gradnjo, je danes denar. Zaradi splošnega težavnega položaja (gospodarskega oziroma družbenega nasploh) postaja namreč stanovanje, predvsem za mlade, vse težje dosegljiva osnovna pridobitev za normalno delo.

Z mislijo, da nikdar ni tako slabo, da ne bi bilo enkrat bolje, že danes (morda pa, da jutri še bolj) ne mislimo omalovaževati krize, ki smo ji priča na stanovanjskem področju. Vendar pa je misel hvale vredna že zato, tako je namreč izvenela na skupščini Stanovanjske zadrage Kranj, ker kaže in potrjuje vso težo problema, ki pa ga recimo v programu in politiki stanovanjske zadrage nameravajo dosledno in resno ponavljati in izpostavljati v korist spreminjanja možnosti in pogojev za jutrišnjo gradnjo. Novoimenovani upravnik Stanovanjske zadrage Kranj Franc Teran je prav zaradi tega, kljub težavnemu položaju za graditelje, opitist,

»Želja in volja po gradnji med ljudmi kljub vsem težavam še ni sta zamrli. Mislim celo, da so danes Stanovanjske zadrage nasploh najbolj obveščene o stanju in potrebah ter željah. In za razliko od včeraj ljudje spoznavajo, da ne rečemo vedo, da je pravzaprav druga pot, po kateri se velja lotiti problema in gradnje. Ob povečani ceni stavbnega zemljišča in obvezni predkupni ponudbi prostora je na primer zadruga (v kranjski in tržiški občini) edina, ki ima možnost nakupa zemljišča pred natečajem. Zato je razumljivo, da se članstvo v zadrugi povečuje. Le na ta način posameznik danes lahko pride do parcele. Druga prednost, ki jo ima zadruga, pa se kaže pri pridobivanju potrebne dokumentacije. Stroški z dokumentacijo pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja niso majhni. Vemo pa, da posojila ni moč dobiti pred veljavnim gradbenim dovoljenjem. Zadruga ima prav zaradi tega, ker je zadruga lastnik parcele, na kateri bo recimo gradil, precejšnje ugodnosti. Druge prednosti pa so po-

tem pri sami gradnji oziroma materialu. Mi imamo na primer za materiale z Merkurjem, Jelovico in še nekaterimi trgovskimi organizacijami sklenjene samoupravne sporazume, da so cene materialom ugodnejše. Vse bolj pa razmišljamo, da bi podobne sporazume sklenili kar s posameznimi proizvajalci, kar bi bila za zadrugnika prav tako lahko znatna olajšava.»

»Že res, vendar članstvo v zadrugi ne pomeni, da bi z gradnjo lahko začel brez denarja. Denarja pa je vedno manj. Včasih so pomanjkanje denarja reševala posojila, zdaj pa tudi ta niso več (ob visokih obrestih) rešitev. Kako pa v zadrugi glede na to (finančno) plat stanovanjskega problema?

»Posojila so postala draga in ljudje, graditelji se jih izogibajo. Sicer se na področju kratkoročnih, nekajmesečnih posojil nekaj premika, vendar pa glavni problem še vedno ostaja nerazrešen. Še vedno namreč velja, da se posojil graditelji bojijo oziroma se bolj bojijo posledic, da bi prav zaradi posojil morali kasneje ustaviti gradnjo. Prav to pa nam v zadrugi povzroča veliko težav. Zdej se namreč graditelji pogosto odločajo, da od mesečnih prihrankov kupijo material po obrokih. Ta razdrobljenost pri izdajanju naročilnic pa je za nas velika obremenitev. In prav to je tisto, razdrobljenost, ki povzroča že brezizhodnost v reševanju stanovanjskega problema. Mislim, da bo pripeljala (bo morala) k temu, da se bo na področju stanovanjske gradnje nekaj spremenilo (izboljšalo).»

»Kakšen naj bi bil torej program Stanovanjske zadrage Kranj v prihodnje?

»Nadaljevali bomo z opredelitvijo v družbeno usmerjeni gradnji, ki jo že uresničujemo v Druhovki v Kranju in ki jo bomo nadaljevali v kranjski občini za območje zazidalnega načrta Britof-Voge, v tržiški občini pa v prvi fazi pozidave Poljane. Zadrugniki, oziroma skupine zadrugnikov, imajo v takšni gradnji vendarle določeno prednost pred izključno individualnimi graditelji, ki gradijo na lastnih parcelah. Seveda takšnih maloštevilnih graditeljev ne mislimo izključevati, posebno še, če bodo z zadrugo sklenili ustrezen pogodbeni odnos oziroma sporazum. Drugi cilj pa je, da premaknemo zadevo na področju podstrešnih stanovanj. Tu je sedanja veljavna zakonodaja tista, ki preprečuje, da bi lahko sorazmerno poceni in predvsem hitro bogatili stanovanjski fond in s tem reševali probleme mladih družin. Upam, da bomo na tem področju vendarle kmalu uspeli premakniti voz, ki je kljub poskusom obtičal.

Rekel sem že, da bomo navezali poslovne stike tudi s proizvajalci gradbenih materialov in se še bolj povezali s skladi stavbnih zemljišč in stanovanjskimi skupnostmi ter ob razširjeni in izpopolnjeni računalniški obdelavi tudi s posojilodajalci ter inšpekcijskimi službami. Vse to pa bomo skušali uresničiti v izhajanju iz osnovnega stališča: v korist graditelja-zadrugnika. Mislim, da ob takšni opredelitvi, zavedajoč se, da vsako novo stanovanje oziroma objekt pomeni bogatejšo celotno skupnost, ne bi smeli naleteti na neprehodne prepreke.»

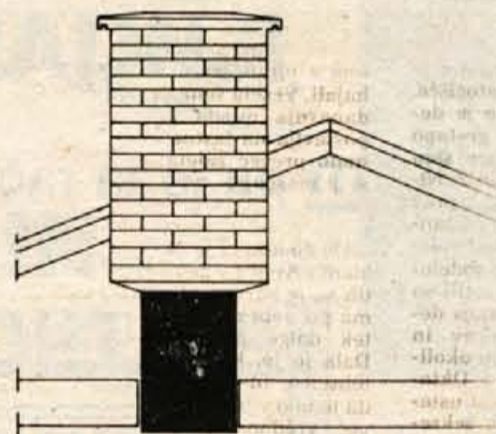
SLOVENIJALES
lesna
industrija
idrija

**PRODAJA OPUŠČENIH
PROGRAMOV
UGODNE CENE**

**Odprto
od 6. do 14. ure
v soboto
od 8. do 12. ure**

**Informacije
telefon (065)
76-010**

**VAŠ DIMNIK
TO—MO—DI DIMNIK**

topli montažni dimnik s kisloodporno
ognjestaino šamotno cevjo

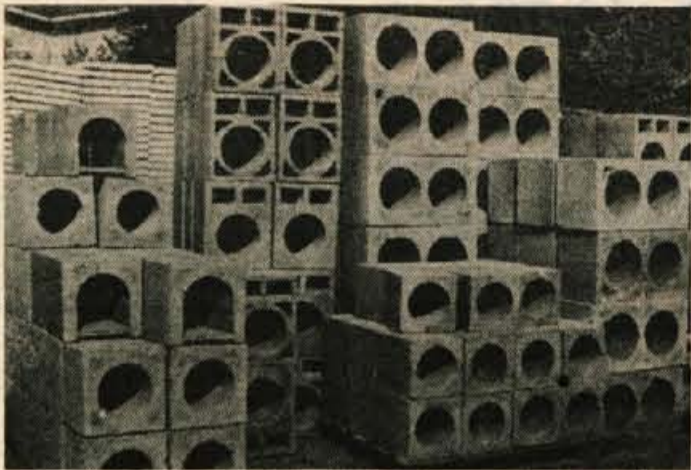

**INFORMACIJE IN
PRODAJA:**

MONTAŽNO INDUSTRIJSKO PODJETJE p.o.
LJUBLJANA, Opekarska 13, tel.: 061/212-011,
212-057, 218-347, telex 31420

MERKURJEVE PRODAJALNE SO NA GRADBENO SEZONO DOBRO PRIPRAVLJENE

Kranj, marca — Štirinajst prodajalnih Merkurja Kranj ima ta trenutek, na samem začetku letošnje gradbene sezone, na Gorenjskem, na območju Ljubljane ter v Litiji in Pivki bogato izbiro vseh vrst gradbenih materialov od cementa in apna ter opečnih izdelkov, do inštalacijskih in izolacijskih ter različne opreme in ogrevalnih naprav. Odveč so torej morebitne skrbi, kako boste začeli ali pa nadaljevali gradbeno sezono. Za to je poskrbel Merkur Kranj s svojimi prodajalnami.

riali. Vsaj za štirinajst Merkurjevih prodajalnih na Gorenjskem, območju Ljubljane ter v Litiji in Pivki, velja takšna ugotovitev. In ker za Merkur prav tako velja tudi ugotovitev, da so praviloma in vedno pravi ljudje na pravem mestu, ni razloga, da ne bi Merkurjevi prodajalci lahko ustregli, v zadregi pa seveda tudi svetovali, skoraj vsaki, da ne rečemo kar vsaki želji.

Informacije seveda dajejo najprej (tudi) po telefonu, podrobno pa vam razložijo in svetujejo, kakšne so posebnosti posameznih materialov, med obiskom prodajalne. Če ste prepričani, kaj potrebujete, in predvsem, kakšen material nameravate vgraditi v stanovanje ali hišo, ga lahko naročite tudi kar po telefonu. Tudi takšna naročila sprejemajo. Že zdaj lahko naročite material, ki ga boste morda potrebovali zaradi poteka gradnje šele proti koncu gradbene sezone. Pripeljali vam ga bodo na gradbišče ali pa na dom takrat, kadar boste želeli. Račun pa boste seveda poravnali po prejetju.

Po tovrstnih posebnostih in marsikdaj pomembnih prednostih so bile Merkurjeve prodajalne poznane že v preteklosti; nekatere bolj, druge morda malo manj. Letošnje geslo Merkurjevih prodajalcev pa je, da med posameznimi prodajalnami ne sme biti po-

PRODAJALNE GRADBENEGA MATERIALA:

- GRADBINKA — KRANJ
- DOM — NAKLO
- ŽELEZNINA — RADOVLJICA
- ŽELEZNINA — BLEJ
- KOVINA — LESCE
- UNIVERSAL — JESENICE
- KAŠMAN — ŠKOFJA LOKA
- PLEVNA — ŠKOFJA LOKA
- ŽELEZNINA — GORENJA VAS
- ŽELEZNINA — LJUBLJANA (Tržaška cesta)
- KLADIVAR — LJUBLJANA (Zaloška cesta)
- OKOVJE — ŠENTVID
- GRADBENI MATERIAL — LITJA
- GRADBENI MATERIAL — PIVKA — PETELINJE

- Cement, apno
- Opečni izdelki (zidaki, modularni zidaki, strešna opeka)
- Schiedel dimniki
- Armaturne mreže in betonsko železo
- Kanalizacijske, odtočne in drenažne cevi
- Salonit plošče in cevi
- Izolacijski materiali (tervol, stiropor, kombi plošče, siporex)
- Hidroizolacijski materiali (bitumenske smole, ibitol, izotekt, strešna lepenka)
- Betonski mešalci, samokolnice, sejalne mreže, gradbeno in zidarsko orodje
- Vodoinštalacijski material (cevi, fittingi, ventili, pipe)
- Peči, inštalacijski material in oprema za centralno ogrevanje
- Solarna tehnika (kolektorji, bojlerji)
- Keramične ploščice, sanitarna keramika in oprema
- Elektroinštalacijski material

Za letošnjo gradbeno sezono bi na začetku lahko ugotovili, da je po svoje izjemna tudi zaradi založenosti trga z gradbenimi mate-

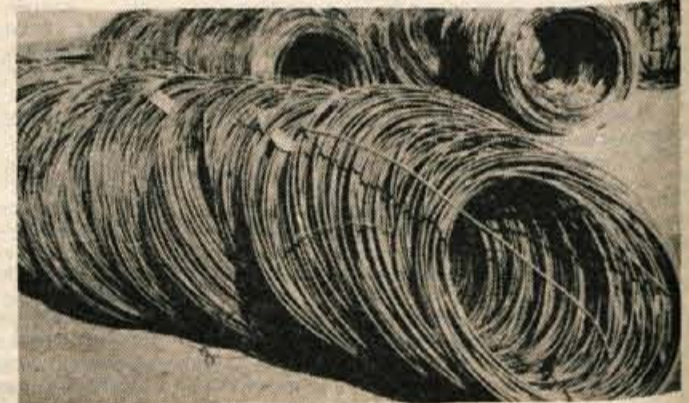
membnejših razlik. Njihovo stališče namreč je, da je kupcu treba ustreči, svetovati, pomagati in da ima kupec, ko pride v prodajalno kot gost, vedno prav.

O tem smo se lahko prepričali v vašem imenu že, ko smo poklicali nekatere prodajalne in povsod izvedeli, da zadovoljen kupec pred in med gradbeno sezono, tudi njim-prodajalcem in poslovojem veliko pomeni. Lahko se bo sicer zgodilo, da kakšnega izdelka ali materiala tisti hip ne bo, vendar bodo stremeli, da zaradi takšnih trenutnih izpadov graditelj ne bo prikrajšan. Seveda pa povsod tudi svetujejo, da se kupci oziroma graditelji vseeno malce zavarujejo pred mo-

rebitno preveliko potrošnjo in določenim kratkotrajnim pomanjkanjem na ta način, da se že zdaj oglašijo v prodajalnah in se pogovorijo, kaj vse bodo letos potrebovali pri obnovi, vzdrževanju, gradnji...

Sicer pa v prodajalnah dobro poznajo in razumejo tudi vse trenutne manjše in večje težave graditeljev. Med njimi je velikokrat in največkrat prav gotovo ce-

na oziroma naraščanje stroškov. Zato pa je lahko ena od olajšav pri premerjanju in hitrem naraščanju stroškov nakup materialov na posojilo. V Merkurjevih prodajalnah pri nakupu najrazličnejšega gradbenega materiala lahko račune poravnate v petih obrokih. Priznajte, da je to danes pri gradnji, obnovi ali vzdrževanju prav gotovo določena prednost.

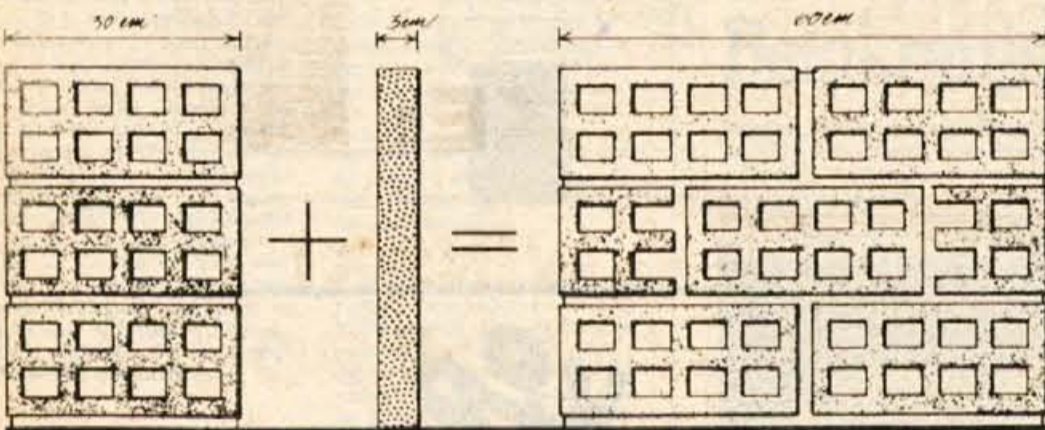

IZKORISTITE MOŽNOST NAKUPA S PLAČILOM V 5. OBROKIH!
BLAGO NA ŽELJO KUPCA DOSTAVIJO NA DOM.

MERKUR KRANJ
pravi ljudje na pravem mestu

30 + 5 = 60

30+5 = 60 matematični račun ni 60
s **Perlitom** pa je ta račun pravilen.

30 cm opečnega zidu s 5 cm debelim Perlitnim ometom se enako upira izgubam toplote kot 60 cm debel opečen zid.

Perlit je izdelek, ki vam bo zmanjšal stroške ogrevanja tudi do 40%. Zmanjšajo se tudi stroški gradnje, zaradi dobre izolacije boste lahko vgradili šibkejšo peč ter manjše radiatorje.

Perlit ima neomejen rok trajanja in se ne stara. Ne gnije, ne trohni, je odporen proti glivicam, ne povzroča korozije ter ne gori. In kljub vsem dobrim lastnostim je njegova priprava in izvedba Perlitne fasade zelo preprosta.

Izdelki iz Perlita zagotavljajo odlično toplotno, zvočno in protipožarno zaščito fasad, notranjih zidov, podov, stropov, podstrešnih stropov ter ravnih in nagnjenih streh.

Termika **KUPON** **GG**

Kupon izpolnite in ga pošljite do 30. 4. 1988 na naslov: TERMIKA, Ljubljana, Kamniška 25.

Mi pa vam bomo brezplačno poslali:

prospekte za PERLIT + FASADE

ali zavitek PERLITA HOBI za cvetličarstvo (Ustrežno podčrtajte)

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Pošta: _____

TERMIKA
DO TERMIKA — LJUBLJANA, Kamniška 25, 61000 LJUBLJANA
Informacijska služba 061/315-477 • Prodajna služba: 061/323-167
TOZD PERLIT Zrenjanin, Prodaja 023/43-020
Predstavništva: BEOGRAD: 011/634-642 • ZAGREB 041/426-847 • SÁRAJEVO: 071/24-674

M — Kmetijsko živilski kombinat Gorenjske, TOZD Komercialni servis, Kranj

GRADITELJI!

V našem SKLADIŠČU GRADBENEGA MATERIALA v HRASTJU, tel.: 36-462, vam nudimo veliko izbiro gradbenega materiala po najugodnejših cenah. Če se pri nabavi gradbenega materiala ne morete odločiti, kaj in koliko ga potrebujete, pridite z gradbenim načrtom — in svetovali vam bomo.

OBIŠČITE NAS — IN SE PREPRIČAJTE!

Zavarovalna skupnost Triglav
Gorenjska območna skupnost Kranj svetuje

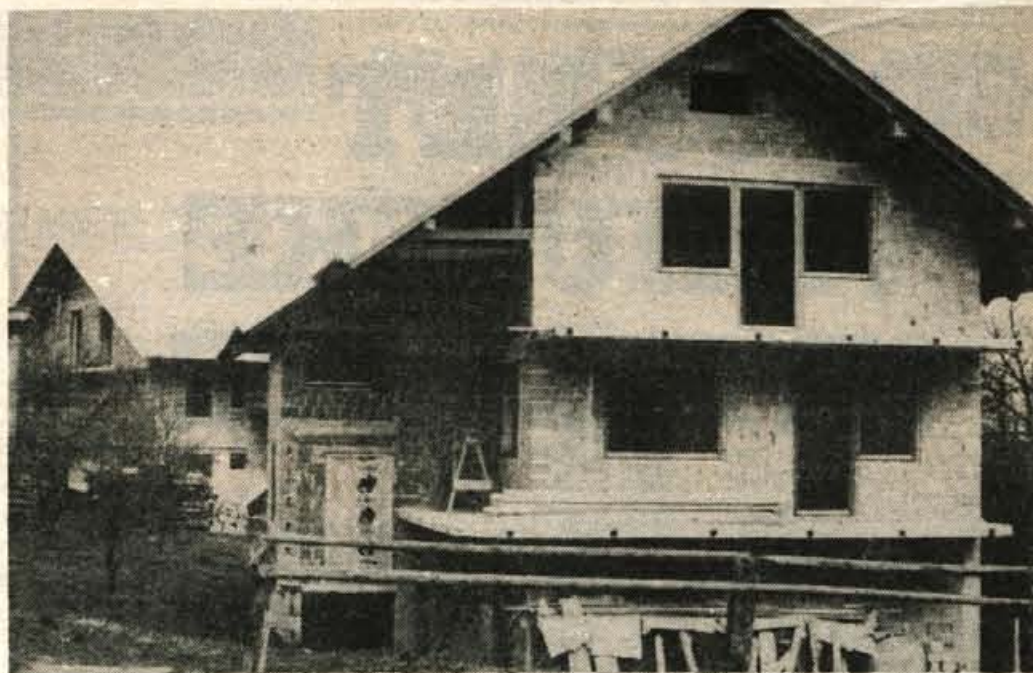
RADI BI VAS LE OPOZORILI: GRADNJA SKRIVA TUDI PASTI

Ne pustite se presenetiti. Če se pa že zgodi, da ste se, ko ste načrtovali gradnjo, jo pripravljali in potem tudi z njo zastavili, kje uštel, kar pa se v sedanjih razmerah pri tolikšni investiciji lahko zelo hitro dogodi, potem se vsaj ne pustite neprijetno presenetiti tam, kjer z zavarovanjem, pa naj bo to požarnim, gradbeno-nezgodnim ali odgovornostnim, poskrbite, da boste zaradi takšnih morebitnih neprijetnosti vseeno lahko mirno spali.

Na zavarovanje velja misliti že pred in seveda med samo gradnjo. Električne, vodovodne in plinske instalacije morajo biti vgrajene strokovno oziroma tako, da ne bi kasneje prišlo do požara. Tudi ostreje je treba primerno zaščititi. Večkrat pa je celo pomembno, kje, še bolj pa kako, objekt stojiti. Veter namreč, ki zna biti na Gorenjskem na trenutke precej neprijeten, si je prav zaradi nepravilne postavitve že za pomnil tudi kakšen graditelj.

Vendar pa ob se tako skrbni pripravi, preračunljivosti in zagotovitvi vsem potrebnim pogojem za varno gradnjo in izgradnjo, se nesreče na gradbiščih lahko kaj hitro zgodijo. Kakor je gotovo, da mora graditelj računati s težavami med gradnjo, ne sme zanemarjati spremljajočih pojavov, ki bi jim lahko rekli tudi majhne ali velike pasti na poti do končnega cilja. In takšne pasti so tudi nesreče in z njimi potem povezane škode. Zato je že na sa-

mem začetku treba pomisliti in se potem tudi odločiti za zavarovanje.

Najbolj znane so tri vrste oziroma oblike zavarovanj med gradnjo in sicer: požarno, gradbeno-nezgodno in odgovornostno. Nekatere stanovanjske zadrage imajo za svoje člane urejene vse tri oblike zavarovanj in v tem primeru je širše jamstvo celo cenejše. Tam pa, kjer zadrage teh zavarovanj za svoje člane nimajo dogovorjenih z zavarovalno skupnostjo, je prav, da se sami odločite za zavarovanje.

Požarno zavarovanje lahko sklenete za objekt v gradnji oziroma za že zgrajeni del objekta. Prav pa je, da zavarujete med gradnjo tudi material, ki ga boste šele vgradili do konca gradbene sezone oziroma v enem letu (kolikor traja zavarovanje). Pogoj je le, da je material shranjen v zaprtem (zaklenjenem) prostoru. V takšnem primeru je tudi možno zavarovanje proti vlomom.

Mnogi pa med gradnjo ne mislijo zgolj in izključno na samo gradnjo. Ko bo recimo jutri objekt gotov in se bo moč vanj

vseliti, bo osnovni bivalni prostor potreboval tudi najosnovnejšo opremo. Marsikdaj nam uspe, da že med gradnjo naredimo del opreme in jo za nekaj časa primerno uskladiščimo. Preveč lahkomišleno ravna tisti, ki verjame in upa ali celo ne pomisli, da bi lahko prišlo do požara, ki bi v trenutku takšno opremo tudi uničil. Zato velja dobro premisliti in za lažje spanje tudi opremo (že med gradnjo) zavarovati.

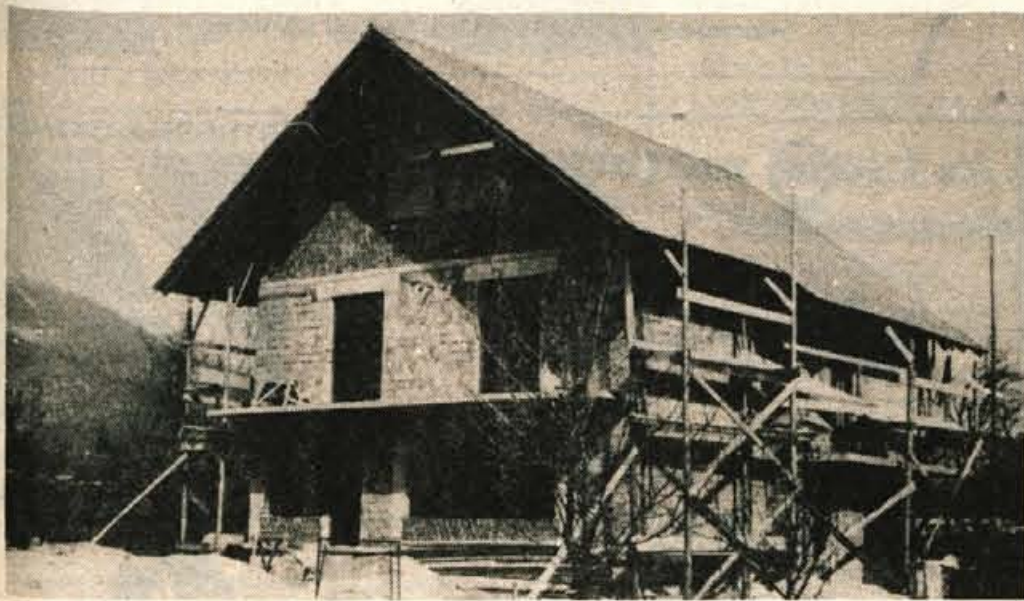
Sicer pa se požarno zavarovanje pri gradnji lahko razširi tudi proti različnim nezgodam, nespretnosti, malomarnosti in podobno pa tudi proti napakam v tako imenovanih tehnično-računskih osnovah, proti konstrukcijskim napakam in izvedbenim delom, proti slabemu materialu, lomu, premaknitvam...

Najbolj pomembno pri vseh tovrstnih zavarovanjih danes, ko stroški hitro naraščajo in inflacija določa včasih kar neverjetno poslovno obnašanje, pa je, da čimbolj natančno določite zavarovalno kritje. Zavarovanje, kot smo omenili, namreč velja eno leto. Zato bi v zavarovalni polici morali upoštevati vse, kar nameravate v

tistem letu vgraditi in pri tem čimbolj realno oceniti inflacijo.

Pri vseh možnih oblikah zavarovanj in med gradnjo pa naj vas še enkrat (čeprav smo o njem že večkrat spregovorili) spomnimo na vinkulacijsko potrdilo, da je objekt, ki je v gradnji oziroma zgrajen do določene faze, zavarovan skupaj s še nevgrajenim materialom. Takšno potrdilo, če ste za gradnjo najeli posojilo, vas ob morebitni nesreči lahko reši iz stiske, da boste po nesreči vseeno z gradnjo še lahko nadaljevali. Ob morebitni škodi jma namreč tisti, ki vam je posojilo dal, pravico, da dobi posojilo vrnjeno iz odškodnine, ki jo bo na podlagi zavarovanja izplačala zavarovalnica. Posojilo bo torej na ta način vrnjeno s pomočjo zavarovalnice. To pa je za nadaljevanje gradnje (po nesreči) pomembna razbremenitev.

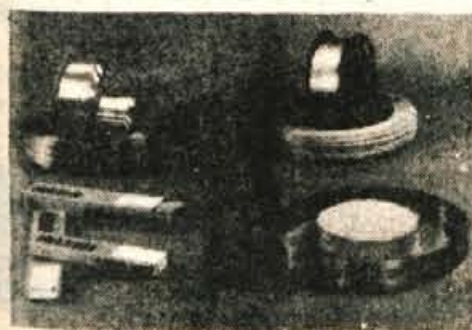
Če ste torej med graditelji, ki se danes morajo in tudi znajo spopadati z najrazličnejšimi težavami na tej poti, potem se na najbolj enostaven način spopadite s pastmi, ki jih skriva gradnja: zavarujte gradnjo, material in opremo!

SLOVENSKE
ZELEZARNE

ŽELEZARNA JESENICE

64270 Jesenice, Cesta železarjev 8
telefon: (064) 81 231, 81 341, 81 441
teleks: 34526 ZELJSN, Jugoslavija
telegram: Železarna Jesenice

DODAJNI MATERIALI ZA VARJENJE

oplaščene elektrode za obločno varjenje
(po licenci Oerlikon)

dimenzija ϕ 2,5—6 mm

žice za plamensko varjenje

dimenzije ϕ 2,5—6 mm

žice za varjenje v zaščitnem plinu CO₂

dimenzije ϕ 0,6—1,6 mm na

plastničnih in žičnih kolutih po

15 kg

žice za avtomatsko varjenje pod praškom

dimenzije ϕ 2,0—6,0 mm

žice za varjenje v zaščitnem plinu — mig

dimenzije ϕ 0,8—2,4 mm

žice za varjenje v zaščitnem plinu—TIG

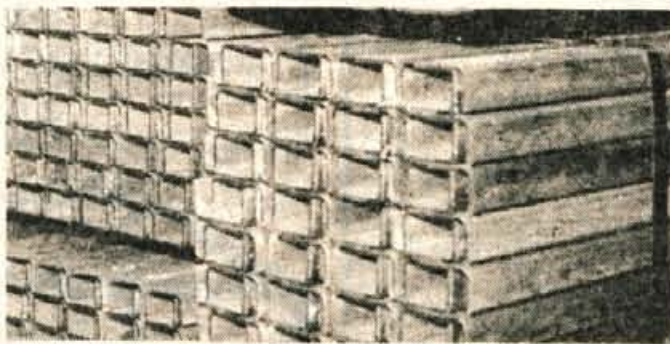
dimenzije ϕ 2,0—4,0 mm

trakovi za navarjanje pod praškom

praški za avtomatsko varjenje: taljeni,

aglomerirani

ŽELEZARNA JESENICE VAM NUDI PRI GRADNJI NASLEDNJE MATERIALE IN KONČNE IZDELKE:

HLADNO OBLIKOVANI PROFILI

oblike in dimenzije
debelina 1,5—8 mm
dolžina maks. 21.000 mm
kotniki širine 30—200 mm
L profil širine 20—200 mm
U profil širine 20—400 mm
Z, C in omega profil širina razvitega traku do 500 mm

KOVINSKI VRATNI PODBOJI

vrste in dimenzije:
tunelski, suhomontažni, mokromontažni, sestavljivi
standardne širine 602—902 mm
standardne debeline 50—230 mm
standardne višine 1981 mm
posebne izvedbe z nadsvetlobo po naročilu

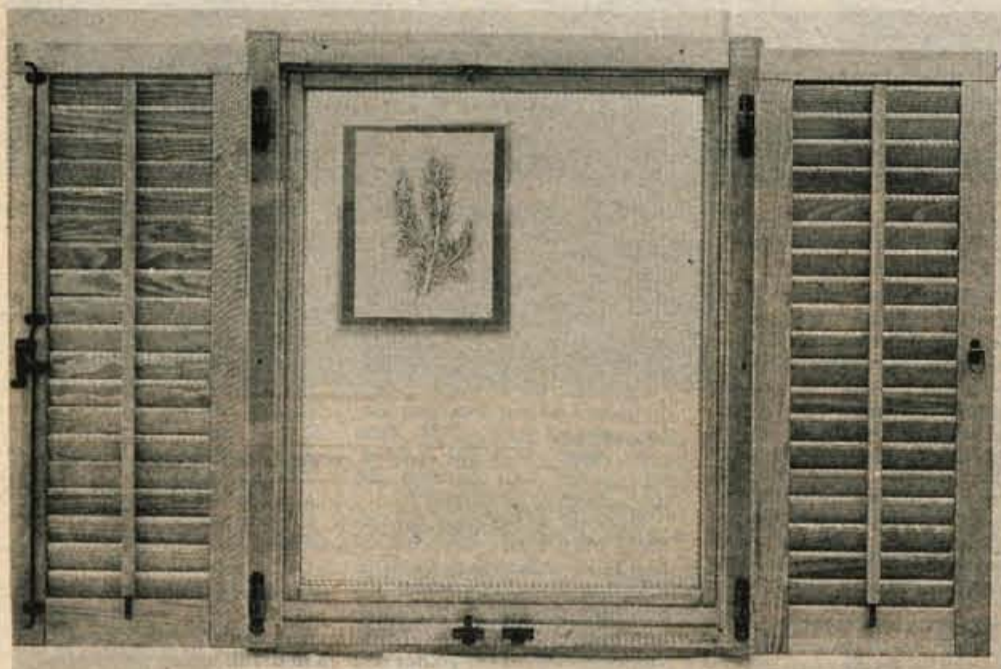

ŽEBLJI

dimenzije
debeline od ϕ 1,2—7 mm
dolžine od 14—200 mm

35 LET VRHUNSKKE KVALITETE

Gradite hišo, obnavljate stanovanje?
Se zanimате za nakup stavbnega
pohištva?

ŽELITE PRVO KVALITETO, STROKOVNI NASVET, MORDA ŠE KAJ?

Prepričani smo, da bomo lahko
ustregli vaši želji, saj že desetletja
opremljamo stanovanjske objekte
doma in v tujini.

IZDELUJEMO:

finalizirana vezana in enojna okna,
balkonska in panoramska vrata,
vhodna vrata,
okna po naročilu,
plastične rolete.

IZDELKE DOSTAVLJAMO IN MONTIRAMO!

**SLOVENIJALEŠ
KLI LOGATEC**

61370 Logatec, telefon 061/741 - 711
telex 31656 yu kli

GRADITE HITRO,
GRADITE SODOBNO,
GRADITE POCENI -
GRADITE Z NAMI

lesnina

Trgovina z gradbenim
materialom - Kranj

- naj sodobnejšo strešno kritino iz pravih kanadskih bitumenskih skodel TEGOLA CANADESE
- izolacijske materiale - lendapor, novoterm, perlit, stiropor, tervol
- keramične ploščice najboljših jugoslovanskih proizvajalcev
- sanitarno keramiko
- opaž in furnirane stenske in stropne obloge
- ladijski pod
- parketi in talne obloge
- stavbno pohištvo
- gradbeni material
- opečne plošče
- reprodukcijski material za lesno obrt

Pri izbiri in nakupu gradbenih materialov vam pomaga naš svetovalec.

VSE ZA GRADNJO OD
TEMELJEV DO STREHE
boste vedno dobili v LESNINI,
trgovini z gradbenim
materialom na Primskovem v
Kranju in sicer: vsak dan od 7.
do 19. ure in ob sobotah od 7.
do 13. ure.

Informacije: po telefonu 26-076 ali 23-949

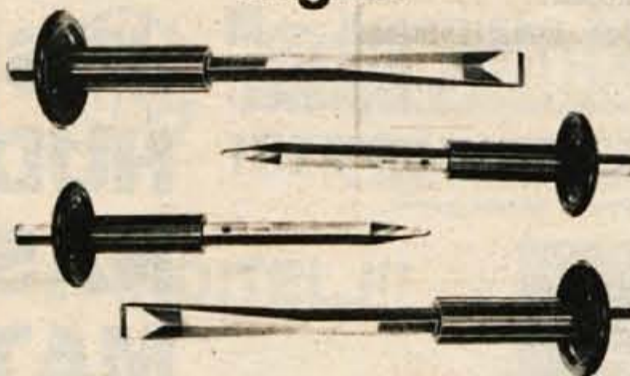
metalka
n. sol. o., Ljubljana

triglav

Tovarna montažnega pribora
in ročnega orodja
64290 Trzič, Cesta na Loko 2
Jugoslavija
tel. (064) 50-040

**ZA VARNO
IN LAŽJE DELO!**
sekači in konice
z gumijastimi ročaji
triglav

Zaščitni ročaj preprečuje
nesreče pri delu in ublaži
vibracije, ki nastanejo pri
udarjanju.

**PRODAJA: v vseh trgovinah
z orodjem**

STREŠNA OKNA

mira RADOVLJICA
Tel.: 75-036

Mizarstvo in
profiliranje lesa

OVSĚNIK ALOJZ

Kranj,
Jezerška cesta 108 c

Iz masivnega lesa
izdelujemo:
● vhodna in garažna vrata
● balkonske ograje
● opažne deske za
oblaganje sten in stropov
● kotne, zaključne in
okrasne letve

ljubljska banka

Temeljna banka Gorenjske

Ugodni pogoji nakupa
v veleblagovnici GLOBUS:
pohištvo, talne obloge, zavese in drugi tekstilni do-
datki za prijetnejši dom

v prodajalni DEKOR Kranj:
kuhinjsko pohištvo, bela tehnika, akustika, kerami-
čne ploščice

in tudi v drugih prodajalnah KOKRE Kranj

Kokra

Štefan Ahačič

Invalidi športniki smo samorastniki

Tržič, 22. marca — Leta 1972, dve leti po obratni nezgodi, ki ga je prikrajšala za roko v zapetju, je Štefan Ahačič začel športno pot. Še isto leto je osvojil naslov republiškega in državnega prvaka med športniki invalidi v svoji kategoriji.

"Začel sem s kegljanjem v domačem športnem združenju 5. avgust, ki združuje še smučarje, strelce in zdrave balinarje. Nato pa so me sodelavci v BPT spodbudili k smučanju in tekmovanju v mednarodni konkurenci. Moj sedanji trener Janez Furlan ima največ zaslug, da so mi po mednarodnih pravilih ISOD priznali kategorijo, kjer tekmovalcem vozi z eno samo palico. Moja poškodba je namreč na skrajni meji te tekmovalne kategorije."

Od kdaj ste olimpijec?
"Leta 1982 sem nastopil na svetovnem prvenstvu v Švici, 1984. in letos pa na olimpiadi v Innsbrucku. Poprej sem se moral seveda dokazovati na republiških in državnih prvenstvih, kjer sem segel po prvih treh mestih. Odkar sem malo starejši, bližam se 40., sem pretežno drugi. Izpadel sem le enkrat, 1986. na republiškem prvenstvu na Zatrniku."

Kakšne vtise prinašate z olimpiade?
"Na mednarodnih tekmah invalidov smučarjev vidimo, koliko drugod dajo na invalidski šport. Ob tej priložnosti imajo Avstrijci veliko slavo, celo naše državno prvenstvo alincev ni na takšni ravni. Mi s kondicijskimi pripravami začenemo oktobra, te so kar dobre. Manjka pa nam smučarije. Denar je velik problem, saj ga mukoma zagotovo celo za en sam teden priprav pred mednarodno tekmo. Smuči in opremo dobimo zadnje dni, tako da se jim do olimpiade komaj privadimo. No, vsaj v BPT kjer delam, mi z razumevanjem odobrijo izreden dopust, ko odhajam na tekmo. Drugje po svetu na invalidski šport gledajo bolj naklonjeno: v Skandinaviji je, denimo, športnik leta invalid. Tudi pri nas bi lahko bil šport invalidov izenačen s športom zdravih. Imamo na primer obetavnega smučarja, 11-letnega Jureta Vunška. Da bi se razvil v dobrega mednarodnega tekmovalca, bi ga kazalo vključiti v smučarski klub, kjer bi se meril z zdravimi in poleg osnovne dal skozi tudi tekmovalno šolo smučanja. Tako pa nam, invalidom, izkušnje daje praksa, ne toliko tekmovalna šola, tako da smo bolj samorastniki."

Po olimpiadi ste bili še na dveh mednarodnih tekmah. S kakšnimi rezultati se vračate?

"Za nami je avstrijsko prvenstvo z mednarodno udeležbo v Schladmingu. V slalomu imam 10., v veleslalomu 13. mesto, v tekih na 10 kilometrov pa peto. Na tekmi Alpe Jadrane v Nasfeldu pa sem v veleslalomu dosegel nevhvalno 4. mesto. Te tekme nam dajo tudi največ tekmovalnih izkušenj. Tekmujemo na FIS progah za ženske, ki so še enkrat daljše in zahtevnejše od naših na republiških prvenstvih. Imam vtis, da je invalidsko smučanje zadnja leta zelo zamrlo. Včasih so bila po tri, štiri predtekmovanja za mednarodna prvenstva, zdaj pa je pred tem le republiška tekma, za mnoge sploh edina."

Koliko časa boste še tekmovali?
"Dokler mladi ne bodo boljši. Sicer pa jim nameravam kot so-tekmovalcem še nekaj časa pomagati s svojimi izkušnjami."

D. Z. Žlebir

Končan 9. šahovski festival na Bledu

Velemojster Raičević zmagovalec

Bled, 27. marca - Šahovska zveza Slovenije in Šahovska zveza Gorenjske sta na Bledu organizirali še dve prireditvi: v petek je bil prvi turnir v aktivnem šahu in v soboto pa še hitropotezni turnir.

Bled je bil nekdanj pomembno šahovsko središče. V spominu so nam še turnirji kandidatur za izizvalce svetovnega prvaka, na katerih so igrali najboljši svetovni velemojstri: Mihail Talj, Bobby Fischer, Gligorič in njim enaki. Čeprav na Bledu ni več tako kakovostnih turnirjev, šah ostaja na Bledu po zaslugi organizatorjev vsakoletnih šahovskih festivalov. Tokrat je bil že deveti, obogaten s hidropoteznim turnirjem in turnirjem v aktivnem šahu, kjer ima igralec na voljo le pol ure igre. Zasedba na tokratnem osrednjem turnirju je bila dobra. Igrali so tudi velemojstri in denarni mojstri. Zmagal je velemojster Vlado Raičević in to že četrty zapored. Drugo mesto delita Indžič in Zelič, sledijo pa Bjelzyk, Blagojevič, Kornasiewicz, Polajžar, Orel in Črepan, v skupini igralcev s 5,5 točke pa so tudi Gorenjci Mencinger, Zorko, Ciglič in Tratar, ki je izpolnil normo za mojstrskega kandidata. Na ženskem turnirju je bila najboljša Romunka Baumstark, med seniorji pa Janošević. Zmagovalec Raičević je za nagrado prejel 1,5 milijona dinarjev, zmogovalka med ženskami 400.000 dinarjev, med seniorji pa 200.000 dinarjev. Skupno je igralo okrog 140 šahistk in šahistov.

"Šahovski festivali terjajo veliko denarja," pripoveduje predsednik Šahovske zveze Gorenjske in eden najzaslužnejših, da festival na Bledu še živi, Vojin Perovič. "Zbrali smo ga s pristopnino, prispevki blejskega turizma, na osnovi samoupravnega sporazuma, ki ga imamo v ta namen, in s sredstvi Šahovske zveze Slovenije za razvoj kakovostnega šaha. Poldrugo storoletje smo zbrali, kar je v primerjavi z drugimi velikimi turnirji pri nas revščina. Karpov na primer terjajo samo za nastop od 5 do 10 tisoč dolarjev, Ljubojevič od 10 do pet tisoč. Ker šah ni atraktiven, je težje zbrati ta denar, ki pa je nujen za zagotovitev kakovosti, saj je vrhunski šah profesionalna igra, kjer so igralski računi čisti, z manj taktiziranja in izigravanja pravil, kot se to dogaja pri drugih športih. V slovenskem šahu manjka profesionalnosti, manjka poklicnega pristopa do igre. Za dva slovenska šahista vem, da se s šahom preživljata: to sta republiški trener Jelen in Bruno Parma, ki veliko piše. Za vse druge pa je šah dopolnilo. V drugih republikah je šahovska profesionalnost na veliko višji ravni."

J. Košnjek

Slike: F. Perdan

ureja JOŽE KOŠNJEK

Zmagovalec Vladimir Raičević

Finale svetovnega pokala v smučarskih skokih v Planici

Primož Ulaga petkratni zmagovalec

Planica, 27. marca — V soboto in nedeljo je potekalo v Planici letošnje finale svetovnega pokala na 90 in 120-metrskih skakalnicah. Od petka do nedelje si je skoke najboljših skakalcev sveta ogledalo nad 50.000 ljudi. Junak obeh dni finala je bil član smučarskega skakalnega kluba Elektrotehna Ilirija iz Ljubljane Primož Ulaga. Zmagal je na 90 in 120-metrski skakalnici, postal skupni zmagovalec obeh skakalnic in hkrati tudi dvakratni državni članski prvak. V skupni razvrstitvi svetovnega pokala je osvojil tretje mesto.

Takih mojstrov smučarskega skakalnega športa dolgo ne bomo videli v domači Planici. Še enkrat je dokazala, da so naši skakalci tu doma. Junak dvodnevnega pokala pa je bil Primož Ulaga.

Prenovljena Bloudkova 100-metrski skakalnica se je spet trajno zapisala v zgodovino jugoslovanskega smučarskega skakalnega športa. V nedeljo je na tej skakalnici slavil Primož Ulaga, drugi pa je bil Rajko Lotrič z Belce. Rajko Lotrič je s tem dokazal, da je res pravi mojster skokov prav na planiških skakalnicah. Kdor si je ogledal oba dneva finala, je bil, ob lepem vremenu, ponosen na naš skakalni rod.

V soboto je Primož Ulaga na 90-metrski skakalnici dosegel svojo osmo zmago v svetovnem pokalu, v nedeljo na 120-metrski pa že deveto. Tako je s tema dvema zmagama dodal še dva bisera v bogato zbirko, kamor spadajo tudi bronasta in srebrna kolajna iz Cagliarija ter Primoževa srebrna medalja s svetovnega prvenstva v smučarskih poletih. Prav 90-metrski skakalnica je prinesla pravo podobo našega skakalnega športa. Ne samo Primož, temveč vsi so zaslužili priznanje. Po prvi seriji smo imeli med prvo deseterico kar tri skakalce. Rajko Lotrič je bil drugi in Matjaž Debelak deveti. Na koncu prvega finalnega dne pa je zmagal Primož Ulaga, Rajko Lotrič pa je bil peti in Matjaž Debelak deveti. Prvič v zgodovini našega skakalnega športa in v finalu svetovnega pokala je bilo v drugi seriji kar dvanajst naših skakalcev. Enaka slika je bila tudi v nedeljo. Spet je zmagal Primož Ulaga, Rajko Lotrič pa je bil drugi. To je bil tudi največji uspeh na 120-metrski skakalnici. Od naših je bil Matjaž Debelak deveti.

To kaže, da letošnji izjemni uspehi niso naključni, temveč so plod uspešnega strokovnega dela. Pa ne samo to. Ob uspehih ne smemo pozabiti številnih klubskih delavcev, kajti skoki danes niso doma le v dveh ali treh krajih, pač pa so razširjeni domala po vsej Sloveniji. Temelj uspehov je tudi velika množičnost, saj je na tekmovalju najmlajših nastopalo že več kot 700 tekmovalcev, ki bodo kmalu morali nadomestiti današnje ase. Pozabiti ne smemo tudi številnih ljubiteljev smučarskih skokov, ki prav tako pomagajo, da je mali slovenski narod postal svetovna velesila v tej športni panogi. To dokazujejo številni gledalci, ki vsako leto prihajajo v dolino pod Poncami in vsi tisti, ki so v akciji Podarim dobim pomagali našim skakalcem, da se lahko enakovredno kosajo z najboljšimi na svetu. Tudi oni so v mozaiku letošnjih uspehov prispevali svoj kamenček!

Ligaška tekmovanja

Strelstvo — Kamnik je gostil najboljše slovenske strelce in strelke, ki so imeli množično strelsko srečanje. To je bilo štiriinšestdeseto republiško srečanje za zlato puščico. Prvo mesto in zlato puščico je tokrat osvojila Drago Pertoci, ki je član SD Koloman Flisar iz Tišine. Kranjčan Jure Frelj je bil tokrat drugi, čeprav je bil že dvakrat prvi.

Rokomet — V slovenski republiški članski ligi je Kranj Duplje doma visoko dobil srečanje z Erom Smartnim, Alples pa ni bil uspešen v igri s Cerknim, medtem ko je v moški ligi Termopol iz Škofje Loke klonil v Kozini z domačim Jadrantom. Izidi: Kranj Duplje : ERA Smartno 32:13 (14:8), Alples : Cerknje 20:21 (11:11), Jadran : Termopol 35:28 (17:12).

Košarka — Končano je tekmovalje v drugi zvezni ženski košarkarski ligi. Sava Commerce je v zadnjem kolu gostovala v Ljubljani in tekmo z Ilirijo dobi-

Zmagovalec Planice Primož Ulaga nasmejan deli podpise.

Zadnje dejanje letošnjega finala za svetovni pokal v smučarskih skokih sta si v nedeljo na Bloudkovi velikanki, 120-metrski skakalnici, ogledala tudi član predsedstva SFRJ Stane Dolanc in predsednik zvezne skupščine dr. Marjan Rožič.

Dva Matjaža: Zupan in Debelak.

Rezultati iz Planice:

90 m — 1. Ulaga (Jugoslavija) 225,7 (88,93), 2. Ploc (ČSSR) 218,3 (91,91), 3. Vettori (Avstrija) 215,3 (89,88), 4. Nykänen (Finska) 213,5 (90,89), 5. Lotrič (Jugoslavija) 212,8 (89,85,5), 6. Schu-

ster (Avstrija) 211,2 (91,85), 7. Fidjestoel (Norveška) 205,0 (88,86), 8. Dluhos (ČSSR) 202,8 (87,85), 9. M. Debelak (Jugoslavija) 202,4 (87,86), 10. Nikkola (Finska) 199,1 (87,86); državno prvenstvo — 1. Ulaga, 2. Lotrič, 3. M. Debelak; svetovni pokal posamezno — 1. Matti Nykänen 282, 2. Pavel Ploc 187, 3. Primož Ulaga 127, 4. Miran Tepes 96, 20. Puikkonen in Lotrič 40, 39. M. Debelak, 21, 52. Roberto Cecon in Robert Kopač 10, 69. Tomaž Dolar 4; pokal narodov — 1. Finska 540, 2. ČSSR 425, 3. Norveška 412, 4. Avstrija 333, 5. Jugoslavija 310.

(114,117), 8. Nikkola (Finska) 203,3 (122,105), 9. M. Debelak (Jugoslavija) 203,2 (117,111), 10. Cecon (Italija) 202,8 (117,110); državno prvenstvo — 1. Ulaga, 2. Lotrič, 3. M. Debelak; svetovni pokal posamezno — 1. Matti Nykänen 282, 2. Pavel Ploc 187, 3. Primož Ulaga 127, 4. Miran Tepes 96, 20. Puikkonen in Lotrič 40, 39. M. Debelak, 21, 52. Roberto Cecon in Robert Kopač 10, 69. Tomaž Dolar 4; pokal narodov — 1. Finska 540, 2. ČSSR 425, 3. Norveška 412, 4. Avstrija 333, 5. Jugoslavija 310.

Vse dni finala v Planici je bil v središču pozornosti smučarski skakalec Velike Britanije Eddie Edwards. Vidimo ga v družbi hostes Planice. Eddie je vedno nasmejan.

Zmagovalec skupnega svetovnega pokala v smučarskih skokih Finec Matti Nykänen s kristalno vazo Rogaske.

Član TVD Partizana Žirovnica, Rajko Lotrič je bil drugi najboljši Jugoslovian. Bil je uspešen na vseh skokih. Takole leti drugemu mestu naproti.

V odmoru sobotne tekme je bila razglasitev najboljših mlajših pionirjev za pokal Cockta:

m. pionirji A — 1. Zoran Zupančič (Alpina) 105, 2. Boštjan Rednjak (Titovo Velenje) 80, 3. Sebastijan Jereb (Alpina) 67, ml. pionirji B — 1. Jure Radelič (Elektrotehna Ilirija) 80, 2. Tomaž Murko (Ljubno) 70, 3. Andrej Zagernik (Fužinar) 42, ml. pionirji C — 1. Primož Peterka (Termit Moravče) 75, 2. Peter Zonta (Dolomiti) 55, 3. Primož Hrnja (Elektrotehna Ilirija) 53.

D. Humer

Slike: F. Perdan

la. Prvak v tej ligi je Montmon-taža, Sava Commerce pa je se-sta. V predzadnjem kolu republi-ske moške lige je Triglav doma premagal Comet Izida — Ilirija : Sava Commerce 61:74 (33:31), Triglav : Comet 95:86 (42:38).

D. H.

V nedeljo Kuraltov memorial

Škofja Loka, 28. marca — Smučarski klub Alpetour iz Škofje Loke bo v nedeljo, 3. aprila, ob 10. uri na Soriski planini priredil Kuraltov memorial v spomin na tragično preminulega smučarja, reprezentanta Jožeta Kuralta. Tekmovanje bo v slalomu.

Trgovci so smučali in tekli

Kranj, 23. marca — Kranjska gora je gostila 270 delavcev združenih delovnih organizacij ABC Pomurka, ki so imeli zim-

ske sindikalne športne igre. Nastopili so v veleslalomu in smučarskem teku.

Najuspešnejši so bili delavci trgovske delovne organizacije Loka iz Škofje Loke pred DO Kočna iz Kamnika, tretji pa so bili delavci hotelsko turistične organizacije Gorenjske z Jesenic. Četrta je bila DO Golica in peti Napredek iz Domžal. Med posamezniki je bila najboljša Boža Torkar iz Špacerije Bled, ki je bila prva v veleslalomu in teku v kategoriji do 30 let. Irena Dolinar iz DO Loke je bila prva v tekih in tretja v veleslalomu.

D. H.

Dušan Mravlje tretji

Kranj, 25. marca — Kranjski supermaratonec Dušan Mravlje je na avstralskem supermaratonu od Sydneya do Melbournea uresničil cilj; uvrstitev med pet najboljših. Bil je tretji. 1015 kilometrov dolgo progo je pretekel v šestih dneh, 14 urah in 10 minutah. Zmagal je Grk Yannis Kou-

ros, ki je dal tekmečem 12 ur prednosti, pa jih je vseeno ugnal in dobil 25.000 dolarjev glavne nagrade in dodatnih 5000 dolarjev, ker je startal kasneje. Med Kourosa in Mravljeja se je vrnil Novozelčanec Dick Tout.

J. K.

Srečo Rehberger o športnem plezanju

Kranj, 25. marca — Srečo Rehberger je najboljši jugoslovanski športni plezalec, član kranjskega alpinističnega oddelka, ki se uspešno kosa s svetovno elito v Avstraliji, Severni Ameriki in Evropi. Preplezal je smeri najtežje, desete stopnje. Nazadnje je ob donarni pomoči Avtokleparstva Jenko iz Cerklj plezal v Franciji ob Azurni obali in bo še s svežimi vtisi predaval jutri, 30. marca, ob 20. uri v dvorani kina Center Kranj. Predprodaja vstopnic v pisarni Planinskega društva Kranj.

J. K.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA
SKUPNOST OBČINE KRANJ

OBJAVLJA RAZPIS

za dodelitev posojil delavcem in družbenopravnim osebam iz združenih sredstev vzajemnosti in sredstev solidarnosti.

Na podlagi 79. člena Zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Uradni list SRS št. 3/81) 6. in 58. člena Družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji (Ur. list SRS št. 15/81), 59. člena Samoupravnega sporazuma o temeljnih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kranj za obdobje 1986 — 1990 in 6. člena Pravilnika o pogojih za pridobitev posojil iz sredstev vzajemnosti združenih v samoupravni stanovanjski skupnosti občine Kranj (Uradni vestnik Gorenjske št. 3/86), je zbor uporabnikov skupščine stanovanjske skupnosti občine Kranj na seji 28. januarja 1988 sprejel

RAZPIS

ZA DODELITEV POSOJIL DELAVCEM IN
DRUŽBENO PRAVNIM OSEBAM IZ ZDRUŽENIH
SREDSTEV VZAJEMNOSTI IN SREDSTEV
SOLIDARNOSTII. SPLOŠNI RAZPISNI
POGOJI

1. člen

Razpisa se lahko udeležijo:

- organizacije združenega dela in delovne skupnosti (v nadaljevanju besedila organizacije), ki imajo sedež v občini Kranj in so podpisale Samoupravni sporazum o temeljnih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kranj za obdobje 1986 — 1990, ne glede na to, kje imajo sedež njihove organizacijske enote, ki
 - zdržujejo sredstva za vzajemnost o dogovorjenem roku in obsegu,
 - začasno niso sposobne oblikovati dovolj sredstev v skladu skupne porabe za načrtovani obseg stanovanjske graditve in zdržujejo sredstva vzajemnosti v dogovorjenem roku in obsegu,
 - niso sposobne zdrževati sredstev vzajemnosti in jim pristojni organ stanovanjske skupnosti začasno, deloma ali v celoti odloži obveznosti plačila obračunanega prispevka vzajemnosti v skladu s pogoji in merili, ki so določeni v samoupravnem sporazumu o temeljnih plana stanovanjske skupnosti.
- Delavci, ki zdržujejo delo v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, ki zdržujejo sredstva vzajemnosti v stanovanjski skupnosti ali so zdrževanja začasno oproščeni, kmetje kooperanti in zdržujejo delo in sredstva v kmetijskih zadrukah in drugih oblikah zdrževanja kmetov, ki so družbeno pravne osebe, če zdržujejo sredstva vzajemnosti.
- Upokojenci in invalidi, ki imajo stalno bivališče na območju občine Kranj.
- Delovni ljudje, ki samostojno z osebnim delom opravljajo dejavnost s sredstvi v lasti občanov in zdržujejo sredstva vzajemnosti v stanovanjski skupnosti in pri njih zaposleni delavci.
- Delovni ljudje, ki samostojno z osebnim delom opravljajo kot poklic umetniško ali drugo dejavnost in zdržujejo sredstva vzajemnosti v Samoupravni stanovanjski skupnosti.
- Borci NOV ter kmetje borci NOV.

za občane, ki so navedeni v točkah od 2 — 6 se v nadaljevanju uporablja izraz delavci.

2. člen

Razpisana vrednost posojil predstavlja razpoložljiva sredstva v letu 1988 in sicer:

- iz združenih sredstev vzajemnosti
 - za kreditiranje gradnje in nakupa stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lasti v višini 1.500.000.000 din
 - za kreditiranje nakupa stanovanj in stanovanjskih hiš v zasebno last v višini 2.000.000.000 din
 - in za kreditiranje gradnje in prenove stanovanj in stanovanjskih hiš v zasebni lasti v višini
- iz sredstev solidarnosti, od tega:
 - za kreditiranje gradnje in prenove stanovanj in stanovanjskih hiš borcev NOV, kmetov borcev NOV v višini 8.000.000 din

Odbor za graditev lahko eventuelno nerazdeljena sredstva pod 1.a porabi za odobritev posojil pod točkama 1.b in 1.c.

II. POGOJI ZA PRIDOBITEV
POSOJIL ZA
ORGANIZACIJE

3. člen

Organizacije lahko dobijo, če izpolnjujejo pogoje 12. člena Pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz sredstev vzajemnosti združenih v Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Kranj (v nadaljevanju: pravilnik).

4. člen

Višina posojila, ki ga lahko dobi organizacija iz sredstev vzajemnosti za nakup ali graditev stanovanj oz. soinvestitorstvo,

je odvisna od razmerja med povprečnim mesečnim osebnim dohodkom na zaposlenega delavca v SRS po zadnji objavi in povprečnim čistim osebnim dohodkom na zaposlenega delavca v organizaciji za isto obdobje in sicer:

Povpr. osebni doh. v OZD	Lastna udeležba organizacije	Višina posojila v % od vrednosti iz dokumenta, predloženega v razpisu	Doba vračanja posojila
Republiško povprečje 271.063 din			
do 100%	najmanj 50%	največ 50%	10 let
nad 100% — 120%	najmanj 60%	največ 40%	8 let
nad 120%	najmanj 70%	največ 30%	6 let

Za organizacije s področja šolstva, zdravstva, otroškega varstva, sodstva, socialnega skrbstva in kulture je višina posojila lahko višja za 10 točk.

Celotno možno zaproseno posojilo lahko dobijo organizacije, navedene v prejšnjem odstavku, če imajo sklenjen poseben sporazum o medsebojnem prednostnem reševanju stanovanjskih vprašanj.

Ob dokončni realizaciji soinvestitorske pogodbe se naredi dokončen obračun pripadajočega posojila iz sredstev vzajemnosti Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kranj. V primeru preveč izkoriščenega posojila zaradi sprememb površin v soinvestitorski pogodbi je soinvestitor dolžan na poziv banke vrniti preveč izkoriščeni znesek kot izredno odplačilo posojila.

5. člen

Za lastno udeležbo organizacije se šteje:

- sredstva sklada skupne porabe — stanovanjski del,
- posojilo banke na podlagi vezave sredstev skupne porabe,
- lastna udeležba delavcev ob pridobitvi stanovanjske pravice.

6. člen

Organizacija predloži k vlogi posojila poleg dokumentov iz 7. in 12. člena pravilnika še dokumente, ki jih banka zahteva za stanovanjska posojila organizacijam. Glede tehnike poslovanja in določil, ki jih ta razpis ali pravilnik ne navaja, se smiselno uporabljajo bančni akti za stanovanjska posojila organizacijam.

III. POGOJI ZA PRIDOBITEV
POSOJIL ZA DELAVCE

7. člen

Delavci lahko uporabljajo posojilo za graditev, nakup in prenovo stanovanj in stanovanjskih hiš na območju občine Kranj in na območju stanovanjske skupnosti, kjer imajo sedež delovne enote, v katerih so zaposleni. Posojilo lahko porabijo tudi izven teh območij pod pogojem, če se dnevno vozijo oz. se bodo vozili na delo iz kraja, kjer gradijo, kupujejo ali prenavljajo stanovanjsko enoto.

Pri upokojencih, borcih NOV in kmetih borcih NOV se upošteva enako območje s tem, da je stalno bivališče namesto sedeža delovne organizacije.

Delavci lahko dobijo posojilo za graditev, nakup in prenovo stanovanj in stanovanjskih hiš, če:

- so sami ali njihovi zakonci lastniki ali solastniki objekta, ki se kreditira,
- niso sami ali njihovi družinski člani, ki rešujejo stanovanjski problem lastniki;
 - primernege vseljivega stanovanja
 - stanovanjske hiše
 - počitniške hiše, ki presega 50 m² uporabne tlorisne površine.
- porabijo kupnino prodane lastne stanovanjske enote za nakup ali graditev stanovanjske enote, za katero prosijo posojilo,
- pri nakupu stanovanj ali stanovanjskih hiš z lastnimi sredstvi in z vsemi posojili zaključujejo finančno konstrukcijo.

Vseljivost in primernost lastniške stanovanjske enote po drugi točki prejšnjega odstavka ugotavlja v skladu s sprejetimi stanovanjskimi standardi, odbor za graditev pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Kranj.

8. člen

Delavec lahko pridobi posojilo, če ima:

- pri gradnji stanovanjske hiše objekt dograjen do III. gradbene faze in to v skladu z gradbenim dovoljenjem,

- pri nakupu montažne hiše dokončano ploščo nad kletjo in pogodbo o nakupu montažne hiše (skladno z gradbenim dovoljenjem),
- pri prenovi stanovanja in stanovanjske hiše izvršenih vsaj polovico prenovitvenih del po predračunu — ne velja za borce NOV in kmete borce NOV.
- pri prenovi stanovanj, ki so vključena v program revitalizacije starega jedra, opis predvidenih del, predračun del in strokovno mnenje organizacije, ki skrbi za izvajanje programa revitalizacije,
- pri prenovi in izdelavi podstrešnih stanovanj, ki so vključena v program izdelave podstrešnih stanovanj, predračun del in soglasje stanovanjske skupnosti,
- če delavec sam ali njegov družinski član še ni dobil posojila za kreditirani stanovanjski objekt pri katerikoli stanovanjski skupnosti, razen v primerih, ko je bilo to posojilo nižje, kot je višina odobrenih posojil pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Kranj. V tem primeru se prosilcu odobreno posojilo odšteva od možnega zneska posojila.

Če je delavec sam ali njegov družinski član že lastnik stanovanja ali stanovanjske hiše, dobi posojilo le za razliko v kvadratnih metrih do standardne stanovanjske površine.

Delavci ali zakonci, ki so svoje stanovanjsko vprašanje že rešili s pomočjo stanovanjske skupnosti in imajo za svojo družino v času razpisa neustrezno stanovanje ali so ga odsvojili, lahko ponovno dobijo posojilo le za razliko v kvadratnih metrih od stanovanjskih površin. Pri tem se jim od možnega posojila odšteje valorizirani znesek že odobrenega posojila za prejšnje reševanje stanovanjskega vprašanja.

9. člen

Delavci, ki imajo družbeno stanovanje, lahko dobijo posojilo iz sredstev vzajemnosti, če se zavežejo, da bodo z gradnjo ali nakupom novega stanovanja ali stanovanjske hiše izpraznili družbeno stanovanje.

10. člen

Višina posojila, ki ga delavec lahko dobi po tem razpisu za graditev, nakup in prenovo, je odvisna:

- od razmerja med višino povprečnega mesečnega dohodka na člana njegove družine in zadnje tri mesece v primerjavi z zadnjim znanim povprečnim čistim osebnim dohodkom na zaposlenega v SRS,
- od višine vseh posojil odobrenih pri banki na podlagi namenskega varčevanja za nakup stanovanja za nakup stanovanja ali stanovanjske hiše, ki je predmet kreditiranja, do zadnjega dne razpisa.

V višini povprečnega mesečnega osebnega dohodka na člana se štejejo vsi dohodki delavca in njegovih družinskih članov, ki skupaj stanujejo in živijo z njim v ekonomski skupnosti, za zadnje tri mesece.

Povprečni mesečni dohodek na člana družine v primerjavi s povprečnim mesečnim čistim OD na zaposlenega delavca v SRS po zadnji objavi (271.063 din)

posojilo izraženo s % do maksimalne vsote posojil po 26. členu		gradnja in nakup stanovanj in nakup montažne stanovanjske hiše	
do 70%	(do 189.744 din)	največ 40%	največ 50%
nad 70% do 100%	(do 271.063 din)	največ 30%	največ 40%
nad 100% do 120%	(do 325.275 din)	največ 25%	največ 35%
nad 120%	(nad 325.276 din)	največ 20%	največ 30%

Pri dodelitvi posojila po prejšnji lestvici se upošteva tudi nivo namenskega varčevanja tako, da je višina posojila odvisna od mesečnega namenskega varčevanja v letu med sklenitvijo varčevalne in posojilne pogodbe ter povprečnim mesečnim čistim OD na zaposlenega delavca v SR Sloveniji istega leta po naslednji lestvici:

mesečno namensko varčevanje v primerjavi s povprečnim mesečnim čistim OD na zaposlenega delavca v SRS		Faktor
brez varčevanja		0,7
do 10 %		0,9
do 20 %		1,1
nad 20 %		1,3

Torek, 29. marca 1988

Mesečna namensko varčevana sredstva več varčevalcev za isto stanovanje oz. več izvedenih namenskih varčevalnih pogodb se seštevajo z upoštevanjem valorizacije. Borci NOV in kmetje-borci NOV dobijo posojilo z upoštevanjem FAKTORJA 1,0, ker ni potrebno imeti namenskega varčevanja. V kolikor pa so namensko varčevali, lahko uveljavijo način določitve višine posojila skladno s predhodno lestvico.

Pri prenovi se poleg obstoječih kriterijev upošteva:

- a/ potreben obseg del in materialov kot za novogradnjo, tako da se ugotovi manjkajoča dela v primerjalnem %, faktor 1,5
- b/ upošteva se faktor težavnosti:
- revitalizacija starega mestnega jedra faktor 1,3
 - objekt starejši od 40 let faktor 1,2
 - objekt starejši od 15 let faktor 1,2
 - nev objekt /izdelava podstrešnega stanovanja/ faktor 1,1

c/ ne upoštevajo se vzdrževalna dela

Z razpisom se vsakokrat določi najnižja višina posojila, katero delavec še dobi z upoštevanjem določil tega člena

11. člen

Privarčevana sredstva in posojila na privarčevana sredstva, ter ostala posojila, odobrena v preteklih letih, se valorizirajo s faktorjem po naslednji lestvici:

Posojilo, odobreno	Faktor
1988	1
1987	2,8
1986	5,4
1985	13,5
1984	16,7
1983 in prej	23,3

12. člen

Za posojila iz namenskega varčevanja se štejejo pridobljena posojila na podlagi:

1. Pogodbe o namenskem varčevanju občana,
2. Pogodbe o predhodnem varčevanju občana za veza-vo sredstev.

Posojilo se obračuna po lestvici za namensko varčevanje pravilnika banke.

13. člen

Občan vrača posojilo v mesečnih anuitetah, ki so prvih 5 let odplačevanja nižje, po 5 letih se mesečna anuiteta poveča za 12,5 % po 10 letih pa še za 12,5 % prve mesečne anuitete.

Dejanske odplačilne dobe so:

- pri nakupu novih stanovanj in stanovanjskih hiš 16 let 9 mesecev
- pri gradnji stanovanjskih hiš 13 let 3 mesece
- pri prenovi stanovanj in stanovanjskih hiš 9 let in 5 mesecev

Najnižja mesečna anuiteta za posojilo po tem razpisu sme biti 10.000 din.

14. člen

Vsoto vseh posojil pri individualni gradnji se ugotavlja:

1. posojila, odobrena v letu razpisa, se seštejejo,
2. posojila, odobrena v letih pred razpisom, pa se valorizirajo, tako da se ugotovi, koliko m² stanovanjske površine bi se s temi posojili lahko zgradilo v letu odobritve posojil.

V ta namen se uporabi ceno m² stanovanjske površine, ki jo je določila vsako leto samoupravna stanovanjska skupnost in se upošteva za izračun predračunske vrednosti pri dodelitvi posojil.

15. člen

Delavec priloži k vlogi za posojilo dokumente, navedene v 20. členu in v pravilniku banke o stanovanjskih posojilih občanov. Glede kreditne sposobnosti delavcev, zavarovanja, porabe, odplačevanja posojila in določil, ki jih navaja pravilnik, veljajo določila pravilnika banke o stanovanjskih posojilih občanov.

16. člen

Prednost pri pridobitvi posojila po pravilniku ima delavec, ki kupuje stanovanje, vseljivo v krajšem roku ali ima stanovanjsko hišo zgrajeno do višje gradbene faze.

IV. OSTALE DOLOČBE

17. člen

Osnova za izračun višine posojila je pri nakupu cena po prodaji oz. soinvestitorski pogodbi, pri graditvi in prenovi pa 700.000 din za m² standardne stanovanjske površine.

18. člen

Obrestna mera za posojila po tem razpisu je 5 % letno.

19. člen

Udeleženci razpisa morajo k vlogi za posojila na predpisanem obrazcu, ki ga prosilci dobijo pri LB TBG Kranj, C. JLA 1, priložiti:

a/organizacije:

- sklep organa upravljanja o najetju in namen uporabe posojila,
- zagotovilo, da bodo vsako leto pri delitvi dohodka namenili ustrezna sredstva za odplačevanje posojila,
- sklep o določitvi pooblaščenih podpisnikov,
- prodajno pogodbo pri nakupu stanovanja /rezervacija/ ali soinvestitorsko pogodbo, overjeno na sodišču,
- gradbeno dovoljenje z ustreznimi dokumentacijo za gradnjo ali prenovi stanovanja ali stanovanjske hiše oz. potrdilo pristojnega organa občinske skupščine o priglasitvi in opisu del, obrazec LP.

b/delavci

- prodajno pogodbo za nakup stanovanja /rezervacija/ ali soinvestitorsko pogodbo, overjeno na sodišču
- gradbeno dovoljenje s tehnično dokumentacijo, pri gradnji prizidka pa še lokacijsko dovoljenje,
- potrdilo pristojnega organa občinske skupščine o priglasitvi z opisom del, ki jih obsega prenova stanovanja oz. stanovanjske hiše,
- predračun stroškov prenove stanovanja ali stanovanjske hiše,
- zemljiško – knjižni izpisek, ki ne sme biti starejši od treh mesecev,
- fotokopije posojilnih pogodb in depozitnih vlog za že odobrena posojila za objekt, za katerega prosi posojilo,
- potrdilo o OD članov družine,
- potrdilo o premoženjskem stanju oz. dohodku iz tega premoženja,
- potrdilo SO Kranj – Uprava družbenih prihodkov, da združuje sredstva vzajemnosti (velja za prosilce pod tč. 4 in 5, 1. člena tega razpisa).

20. člen

Vse informacije in sprejemanje zahtevkov po tem razpisu opravlja LB – TBG Kranj, oddelek stanovanjsko komunalnih naložb, C. JLA 1, Kranj, do 12. aprila 1988, vsak dan razen sobote od 9. do 16. ure.

Pravilnik o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini Kranj je bil objavljen v Uradnem vestniku Gorenjske št. 3/86, spremembe pa v št. 4/88.

O izidu natečaja bodo obveščeni vsi prosilci najkasneje v 15 dneh po seji odbora za graditev pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Kranj.

Za določitev povprečnega mesečnega OD na zaposlenega v SR Sloveniji se upošteva poročilo Zavoda SR Slovenije za statistiko za leto 1987, ko je znašal 271.063 din.

PPREDSEDNICA ZBORA UPORABNIKOV:
IRENA ŠUMI, i.r.

OBIŠČITE STALNO RAZSTAVO in VELIKO PONUDBO MALE KMETIJSKE MEHANIZACIJE v veleblagovnici GLOBUS (II. nadstropje)

zeleni program GORENJE – MUTA za obdelovanje malih kmetijskih površin

solidne cene – strokovni nasveti! možnost plačila v 5. obrokih s samo 20% stroškov

MERKUR KRANJ
pravi ljudje na pravem mestu

PROIZVODNI PROGRAM:

strojno izdelovanje klekljanih čipk
strojno izdelovanje vezenih in vezenih zavese
izdelovanje ženske in otroške vezene konfekcije
izdelovanje dekorativnih izdelkov in tekstilne galanterije

vezenine bled

TOVARNA ČIPK, VEZENIN IN KONFEKCIJE BLEDE, n. 801. 0

LASTNE PRODAJALNE:

Tinca, Bled, Kajuhova 1
Minca, Hoteli Bernardina, Portorož
Eva, Ljubljana, Pasaza Maxmarket
Ana, Radovljica, Cankarjeva 78

Socialistična republika Slovenija
OBČINA TRŽIČ

Komite za družbenoekonomski razvoj

Komite za družbenoekonomski razvoj občine Tržič objavlja

RAZPIS

za zbiranje interesentov za gradnjo poslovnih objektov v obrtni coni v Tržiču.

Obrtna cona, za katero je sprejet zazidalni načrt in pridobljeno zemljišče, obsega 2,3 ha zemljišč z 8000 m²brutto zazidane površine. Sistem gradnje je montažna pritlična ali enonadstropna konstrukcija. Velikost najmanjše enote je 90 m² v pritličnem ali 180 m² v nadstropnem objektu. Gradnja do 4. gradbene faze bo enotna, izvajal pa jo bo najugodnejši ponudnik. Od tega bo odvisna tudi cena m² poslovnega prostora. Pričetek gradnje je predviden poleti 1988, konec pa spomladi 1989.

Dovoljene so vse dejavnosti, ki ekološko niso sporne, prednost pa imajo proizvodne dejavnosti.

Prijave zbira in informacije daje komite za družbenoekonomski razvoj občine Tržič, Trg svobode 18, tel.: 50-051 (tov. Kralj, tov. Markičeva) do 5.4.1988.

**M – KŽK Gorenjske
TOZD KOMERCIALNI SERVIS
Kranj**

Cenjene potrošnike obveščamo, da bomo dne 30. 8. 1988 odprli prenovljeno **DELIKATESO** na tržnici v Kranju.

Za obisk se priporočamo!

GRADITE
bolje,
ceneje,
hitreje...

POPUST 10%
za gotovinska plačila

OBROČNO ODPLAČEVANJE
na 6 mesecev z 20% obrestmi
DRUGE UGODNOSTI NAKUPA
oken, polken, rolet,
vrat, lesnih oblog...

Pričakujemo vas v **ŠKOFJI LOKI**,
Kidričeva 58, tel.: (064) 61-185,
61-361, 61-671

od 7. do 15. ure
ob sobotah od 7. do 12. ure

 JELOVICA

Kokra

KOKRA
Trgovska DO, n.sol.o.
Kranj, Poštna ul.1

objavlja za potrebe DS skupnih služb prosta dela in naloge
VODENJE EVIDENCE POTROŠNIŠKIH POSOJIL

Posebni pogoji:
– izobrazba V. stopnje, ekonomsko – komercialna usmeritev
– eno leto delovnih izkušenj
– poskusno delo dva meseca

Delo bo za določen čas, nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu.

Vloge oddajte v 8 dneh na gornji naslov. Obveščeni boste v 15 dneh po izbiri.

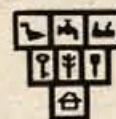
**Blagovnica
Kranj**

Nudimo vam kompletno izbiro PVC
ODTOČNIH CEVI, PVC ŽLEBOV, lepo
izbiro IZOLACIJSKIH MATERIALOV,
BARV, LAKOV in drugih PREMAZOV ter
sredstev in oblačil za zaščito pri delu!

**4 obroki
BREZ
OBRESTI**

**JE NAČIN PLAČILA, KI
GA VELJA IZKORISTITI!**

GORENJSKI GLAS
VEČ KOT ČASOPIS

SERVISNO PODJETJE KRANJ

Tavčarjeva 45

Delovne enote:

– mizarska – ključavničarska – slikopleskarska –
gradbena – krovsko-kleparska – električarska –
vodoinštalaterska in centralno ogrevanje

GRADITELJI, ZAUPAJTE NAM VAŠO GRADNJO!

Na voljo smo vam s strokovnimi gradbenimi, fasaderskimi, tesarskimi, krovsko-kleparskimi, inštalaterskimi, pleskarskimi, tlakovskimi, mizarskimi, ključavničarskimi in električarskimi uslugami. Prevzamemo tudi kompletno izvedbo objekta.

Ste se odločili za preureditev podstrešja v bivalne prostore?

Zaupajte jo nam, saj imamo tudi v tem bogate izkušnje!
Oglasite se, pripravili vam bomo konkurenčno ponudbo!
Informacije po tel.: 21-282.

KMETIJSKA ZADRUGA BLED

Na zalogi imamo gradbeni in izolacijski material, betonsko železo, armaturne mreže in ostali gradbeni material. Za ves gradbeni material sprejemamo naročila

Informacije tel.: 78-388, 77-519

V naši trgovini na Bledu in Gorjah vam nudimo vsa zaščitna sredstva za poljedelstvo, repromaterial za drobno mehanizacijo ter rezervne dele za kmetijsko mehanizacijo in ostalo trgovsko blago. V vrtnariji Na gmajni nudimo vse vrtnarske usluge, rezano cvetje, okrasno grmičevje, aranžmaje po naročilu itd. V naši cvetličarni, ki je odprta ves dan, sprejemamo naročila za aranžmaje, imamo pa tudi veliko izbiro rezanega cvetja, lončnic ter dekorativno keramiko.

OBIŠČITE NAS!

50 izolirka

industrija izolacijskih materialov, n. sol. o.

61110 ljubljana, ob železnici 18
tel.: (061) 443-096, 442-402, tlx: 31585 yu izo

**PROGRAM IZOLIRKE ZA
GRADBENIŠTVO:**

PROIZVODI ZA HIDROIZOLACIJE:

bitumenske strešne lepenke, pergamin, izoval, bitumenski varilni trakovi IZOTEKT, bitumenska skodla, ibitol, bitumenske mase

**PROIZVODI ZA TERMO –
AKUSTIČNE IZOLACIJE:**

styropor plošče, kombi plošče, kombi – S plošče, novolit plošče, akuterm plošče, fenoterm – mineralna volna, termoizolacijska in protipožarna vrata

**PROIZVODI ZA CESTOGRADNJO
IN ELEKTROIZOLACIJE**

**PROIZVODI ZA AVTOINDUSTRIJO
IN ANTIKOROZIZIJO**

Izolirke izdelke lahko kupite v industrijski prodajalni v Ljubljani, Ob železnici 18 in v vseh trgovinah z gradbenim materialom.

Za dodatne informacije pokličite našo informativno službo – tel.: (061) 443-096 int. 36 ali 59.

ZAVESE
PREPROGE
PREGRINJALA
POSTELJNA
KONFEKCIJA
TALNE OBLOGE
KOŽE

NOVO
PROGRAM IDEJE
KAMNIK (zavese,
pregrinjala, lestenci,
rolo senčila)

murka

**največja izbira
dekorative na Gorenjskem**

OBIŠČITE SALON OPREME V LESCAH

MALI OGLASI tel.: 27-960 cesta JLA 16

APARATI STROJI

Barvni TV gorenje safir, brezhiban, ugodno prodam. Ošljaj, M. Pijade 17, tel.: 25-625, po 15. uri 4431

GRADBENI MATERIAL

STRESNO OPEKO, cementni folc, rabljeno, zelo poceni prodam. Tel.: 38-214 4426

Prodajam leseno GARAŽO. Rupa 6, Kranj 4458

STAN. OPREMA

Prodajam TROSED in dva FOTELJA. Tel.: 35-349 4428

KUPIM

Kupim nakladalko za seno-malo. Zupan, Gregorčičeva 15, Bled, tel.: 78-535 4441

VOZILA

Prodajam BMW 320, letnik 1979, črne met. barve, za 9.8 M. Ješetova 16, Kranj, tel.: 22-202, popoldan

POSLOVNI PROSTOR NAJAMEM V KRANJU ALI NA RELACIJI PROTI LJUBLJANI. VELIKOST 250 - 400 m², OD TEGA OKOLI 150 m² ZA SKLADIŠČE PARKIRIŠČE ZA NAJMANJ 40 AVTOMOBILOV. MOŽNOST KASNEJŠEGA ODKUPA. Tel.: 064/51-298

Tomos izvenkrmini MOTOR 4,5, kratka os, rabljen eno sezono, prodam 20 odstotkov ceneje. Tel.: 40-560 4490

Prodajam obhajilno OBLEKO. Jelica Gale, Gorenjskega odreda 18, Kranj 4498

STANOVANJA

Prodajam dvosobno STANOVANJE. Vseljivo takoj. Tel.: 21-944

POSESTI

V Ljubnem ugodno prodam obnovljeno večjo dvostanovanjsko hišo, vseljivo v letu 1989. Hiša ima dva ločena vhoda, dve garaži, telefon in je možen odkup tuda polovico hiše. Ogljed možen vsak dan po 16. uri. Eržen, Ljubno 44

ZAPOSLITVE

Zaposlim stavbnega kleparja. Radovljica, tel.: 75-814 4078

OPRAVIČILO

Pri osmrtnici V spomin na Jožem Srebernjakom je prišlo do neljube napake v datumu, pravilno se glasi 26. marca minevata dve leti. Za napako se opravičuje-mo!

Nudim občasno honorarno delo pri stroju v delavnici v popoldanskem času. Šifra: PREDNOST IMAJO STRAŽIŠANI 4439

ŽIVALI

Prodajam rjave JARKICE. Stanovnik, Log 9, Škofja Loka 4408

OSTALO

Prodajam VOLA simentalca, starega dve leti, za vožnjo. Friderik Lavtičar, Podbreg 25, Kranjska gora 4487

Prodajam enoletne KOKOŠI. Franc Tušek, Lenart 11, tel.: 64-226 4505

OBVESTILA

ROLETE IN ŽALUZIJE naročite Špilerjevim, Gradnikova 9, Radovljica, tel.: (064) 75-610. IMAMO KONKURENČNE CENE. 3087

IZOLIRKA TOZD JESENICE Proizvodnja izolacijskega materiala Jesenice, Na haldi železarne

Delavski svet TOZD Jesenice razpisuje dela in naloge DIREKTORJA TOZD

Za direktorja je lahko imenovana oseba, ki poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjuje še naslednje: VII. ali VI. stopnja strokovne izobrazbe tehnične, ekonomske ali pravne smeri ali da ima z delom pridobljene delovne zmognosti enake stopnje

Kandidat bo imenovan za mandatno dobo 4 let. Zainteresirane vabimo, da priporočeno pošljejo svoje vloge z dokazili v 15 dneh po objavi na naslov: IZOLIRKA, kadrovskega oddelka, 61110 Ljubljana, Ob železnici 18, s pripisom »za razpisno komisijo«.

Vse prijavljene bomo obvestili o izbiri v 8 dneh po imenovanju.

GOZDNO GOSPODARSTVO KRANJ, n.sol.o. Delovna skupnost skupnih služb

Iščemo mlajšo upokojenko KUCHARICO ZA KUHANJE V POČITNIŠKEM DOMU V PIRANU od predvidoma 10/6 - 1988 do 5/9 - 1988. Zglasite se osebno ali pisno na naslov: Gozdno gospodarstvo Kranj, Delovna skupnost skupnih služb, C. Staneta Žagarja 27, Kranj, v 15 dneh po objavi oglasa.

ISKRA INDUSTRIJA ZA ELEKTRIČNA ORODJA, p.o. Kranj, Savska loka 2

Na osnovi sklepa za delovna razmerja in osebne dohodke delovne organizacije objavlamo prsta dela in naloge 1. STROKOVNEGA SODELAVCA za dela na sistemu celovitega zagotavljanja kakovosti in na analizi kakovosti 2. VODJO INTERNEGA NADZORA v finančnem področju

RAZNO PRODAJAM

Prodajam SENO. Stane Mrak, Log 30, Škofja Loka 4167

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustila draga skrbna mama, stara mama, tašča, sestra in teta

KATARINA KOŠNJEK roj. Štular, p.d. Karvova mama

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, botrom, sorodnikom, prijateljem in znancem za ne-sebično pomoč, izrečena sožalja, podarjeno cvetje in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna zahvala prijateljici Miri Boštar iz Naklega za vsestransko pomoč, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem s Trstenika za zapete žalostinke, govorniku iz Kokre za poslovilne besede ter služničarju Golniku - intenzivnemu oddelku, Planiki Kranj in društvu upokojenцев.

Žalujoči: hčerki Francka in Cilka z družinama in ostalo sorodstvo Sp. Bela, 25. marca 1988

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega moža in očeta

DRAGUTINA DRUŽINCA

Ob prerani izgubi našega dragega moža, očka, sina, brata, strica, dedka in tasta

FRANCA OMANA

Ob prerani izgubi našega dragega moža, očka, sina, brata, strica, dedka in tasta

MARIJE LAMPRET roj. Habeš se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem in znancem za njihovo sočustvovanje, prelepo cvetje in zadnje slovo. VSI NJENI Kranj, 15. marca 1988

ZAHVALA Ob prerani izgubi našega dragega moža in očeta DRAGUTINA DRUŽINCA se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem za podarjeno cvetje. Zahvaljujemo se DO Odeja za poslovilne besede. Iskrena hvala g. župniku za lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

ZAHVALA Ob prerani izgubi našega dragega moža, očka, sina, brata, strica, dedka in tasta FRANCA OMANA se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter DO LTH Trata, Gorenjski predilnici, Lekarni Kranj in ABC Loka za podarjeno cvetje, izrečena sožalja in denarno pomoč. Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred in govorniku za poslovilne besede ter pevcem za zapete žalostinke. Vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, še enkrat iskrena hvala. Žalujoči: žena Marija, sin Boštjan, hčerka Irena z družino, mama, sestra Marica z družino in ostalo sorodstvo Frankovo naselje, Visoko, 21. marca 1988

ZAHVALA V 76. letu starosti nas je zapustila draga skrbna mama, stara mama, tašča, sestra in teta KATARINA KOŠNJEK roj. Štular, p.d. Karvova mama Iskreno se zahvaljujemo sosedom, botrom, sorodnikom, prijateljem in znancem za ne-sebično pomoč, izrečena sožalja, podarjeno cvetje in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna zahvala prijateljici Miri Boštar iz Naklega za vsestransko pomoč, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem s Trstenika za zapete žalostinke, govorniku iz Kokre za poslovilne besede ter služničarju Golniku - intenzivnemu oddelku, Planiki Kranj in društvu upokojenцев. Žalujoči: hčerki Francka in Cilka z družinama in ostalo sorodstvo Sp. Bela, 25. marca 1988

Streha pušča, okna se ne zapirajo, garderob ni...

Stavba jeseniške gimnazije propada

Jesenice, 28. marca — Pedagogi jeseniške gimnazije resno opozarjajo na nevezdrne delovne razmere v gimnaziji in na propadajočo stavbo. Povsod je vsaj nekaj zanimanja in razumevanja za srednje šolstvo, na Jesenicah se nihče ne zmeni.

Republiška izobraževalna skupnost je jeseniški gimnaziji dala denar za nakup opeke za prekritje strehe, vendar na gimnaziji nimajo denarja, da bi plačali obrtniška dela. Opeka zato leži pred stavbo in propada... Foto: D. Sedej

Za temeljita vzdrževalna dela in za obnovo stavbe jeseniške gimnazije nikoli ni bilo ne razumevanja, še manj denarja. Vse, kar se je v gimnaziji adaptiralo, je bila leta 1960 prebeljena fasada in leta 1974 obnovljena centralna kurjava in priključena na vročevod. Ostali so naravnost grozljivo neurejeni kletni prostori, neprimerni hodniki, okna, ki se komajda še zapirajo, streha, ki zamaka, neprimerna telovadnica, ki so jo letos pozimi deloma popravili kar sami...

Gimnaziji je uspelo, da je preko republiške izobraževalne skupnosti dobila toliko denarja,

da je kupila opeko za novo prekritje strehe, a kaj, ko zaradi visokih stroškov ogrevanja nimajo niti pare, da bi lahko plačali obrtnikom, da bi streho prekrili. Opeka zdaj že nekaj časa leži pred gimnazijsko stavbo in počasi bo propadla, kot zanesljivo in temeljito propada ves objekt, zgrajen leta 1914 in ki zaradi svojega značilnega izgleda predstavlja jeseniški kulturno-zgodovinski spomenik.

Ne le, da je električna napeljava po razredih dotrajana in ne bi vzdržala delne obnove, najhuje je, da dijaki sploh nimajo garderob. V razredih sedijo v

premočenih škornjih in z dežniki ob klopeh, saj se morajo nenehno seliti na razne lokacije po Jesenicah. Garderobe bi lahko namestili v kletnih prostorih, a kaj, ko ni denarja za ureditev velike kleti.

Ko na Jesenicah po neuspelem referendumu za izgradnjo tretje mestne osnovne šole razmišljajo, kam namestiti osnovnošolce, nikomur ne pride na misel, da bi se z veliko manjšimi stroški dalo primerno urediti ogromno podstrešje gimnazijske stavbe. Rešitev bi bila smiselna in poceni, nikogar ne bi motila, kajti gimnazijska stavba ima dva različna vhoda.

Zanimivo je, da imajo v vseh drugih slovenskih občinah znatno več posluha za reševanje prostorskih problemov srednjega šolstva in za delovne razmere šolajoče mladine, le na Jesenicah prepuščajo staro in za zdaj na zunaj še ugledno stavbo gimnazije neusmiljenemu zobu časa.

Gimnazijskim pedagogom nikakor ne uspe, da bi jim v občini pomagali prihraniti dinar, ki bi ga lahko namenili za nujno investicijsko vzdrževanje: komunalna, ki jim dajatev zaračunava kot za vse poslovne prostore, noče niti slišati o morebitnih nižnjih prispevkih, prav tako je s stroški za ogrevanje. Zdej, ko je šolstvo nasploh zelo prizadeto in ko ima zelo malo denarja za redno dejavnost in osebne dohodke, bi na takšen ali drugačen način ustanoviteljica, skupščina občine Jesenice, kljub vsemu morala prislusniti utemeljenim zahtevam gimnazije, da se bo stavba podrla, če ne bo temeljito obnovljena.

D. Sedej

GLASOVA ANKETA

Znanje je drago, neznanje še dražje

Janez Kavčič

Franc Mihelič

Peter Zajc

Železniki, 26. marca — V soboto dopoldne je bila v Iskri Elektromotorji v Železnikih slovesnost, na kateri so podelili priznanja, ki so jih pri občinski raziskovalni skupnosti namenili inovatorjem v delovnih organizacijah škofjeloške občine.

Kot je v uvodnem govoru povedal predsednik skupščine občinske raziskovalne skupnosti Jože Florjančič, akcija "inovator leta" traja že od leta 1981. Največji delež sredstev, ki jih zberejo, je namenjen raziskovalnim nalogam, od leta 1981 pa je bilo teh nalog šeststirideset. V njih so zajeta različna področja raziskovanja, v občini pa je predvsem še velika potreba po raziskavah iz področja ekologije. Lani so začeli tudi z akcijo odkupa diplomskih nalog, ki jo bodo še nadaljevali.

Gost na prireditvi je bil tudi Milan Pintar, namestnik v republiškem komiteju za raziskovalno dejavnost in tehnologijo, ki je poudaril, da kljub nekaterim spodbudam za raziskovalno dejavnost pri nas ne stimuliramo tega, da delavci in strokovnjaki postanejo raziskovalci, ampak to, da človek postane socialni problem.

Na letošnji slovesnosti so podelili pet nagrad posameznim raziskovalcem: Janezu Kavčiču iz Iskre Elektromotorji iz Železnikov, Petru Zajcu iz Rudnika urana Žirovski vrh, Francu Miheliču iz Obrtnega združenja, Jožetu Fojkarju iz Inštalacij in Ivanu Mohoriču iz Iskre Elektromotorji iz Železnikov. Plaketo občinske raziskovalne skupnosti pa so podelili delovni organizaciji Iskra Elektromotorji.

Janez Kavčič je prejel prvo nagrado za izum na električni sireni: "Nagrada seveda je spodbuda, s tem pa ni rečeno, da je sposoben samo tisti, ki to nagrado dobi. V naši januarski akciji "Predlagaj kaj koristnega" je bil v delovni organizaciji velik odziv in tudi sam sem dal nekaj predlogov: Čeprav sem dobil nagrado za električno alarmno sireno, naj povem, da delam predvsem na področju sesalnih enot."

Franc Mihelič je bil nagrajen za izum avtomatskega polnilnika akumulatorja: "To je le ena izmed nagrad, ki sem jih že prejel za svoje raziskovalno delo. Poklonil jo bom Centru za usposabljanje slepe in slabovidne mladine v Škofji Loki, ker so zelo zagnani za delo pri vključitvi v sistem telekomunikacij. Mislim pa, da je to priznanje za moje delo, saj imam doma servis za radijske postaje."

Peter Zajc je izumil nov instrument za merjenje minskih vrtn: "Že od začetka dela rudnika urana sem zaposlen v Žirovskem vrhu. Danes prejeta nagrada je zame spodbuda po drugi strani pa mislim, da bi moralo biti inovatorstvo, dajanje koristnih predlogov, skrb vsakega zaposlenega v vseh tovarnah, ne le tehnologov, inženirjev, temveč tudi nekvalificiranih delavcev."

V. Stanovnik
Foto: F. Perdan

Srečanje v sadovnjaku Resje

Radovednost je boljša kot nevednost

Podvin, 26. marca — Kmetijsko živilski kombinat Gorenjske in Sadjarsko društvo Slovenije sta v soboto dopoldne pripravila v sadovnjaku Resje pri Podvinu tradicionalen prikaz obrezovanja in cepljenja sadnih dreves.

Čeprav je v soboto veliko avtomobilov hitelo mimo sadovnjaka in nadaljevalo pot v Planico, pa se jih je precej ustavilo tudi na

vrhu znane gorenjske »cestne skakalnice«, daleč od sadovnjaka v Resjah. Za srečanje je bilo tudi tokrat veliko zanimanja, saj se ga je udeležilo več sto radovednežev z Gorenjske in tudi od drugod. Vse organizacijske niti so bile v rokah izkušenega sadjarja Tineta Benedičiča, ki je k sodelovanju povabil še Milenco Jazbec iz Kmetijskega inštituta Slovenije, Franca Iombergarja iz Kmetijskega zavoda Maribor ter še nekaj mlajših sadjarjev. Na srečanju je bilo mogoče kupiti cepiče, cepilno smolo, knjižico o sadjarstvu in še kaj, predvsem pa se je dalo veliko zvedeti. Kdor ni potešil svoje radovednosti (in je ostal neveden), lahko krivdo pripiše sebi na uho. Tine Benedičič in drugi so bili pripravljeni strokovno in poljudno, včasih pa tudi zelo iskriivo odgovarjati na najrazličnejša vprašanja, tudi na takšna, kakršna je denimo, vpliv polne lune na obrezovanje in cepljenje sadnih dreves.

Vsi, ki smo jih vprašali, zakaj so pravzaprav prišli na »srečanje v sadovnjaku« so odgovorili približno enako — zato, da bi kaj zvedeli in se naučili. »Rad poslušam Tineta Benedičiča, ker ni le načitan, temveč ima tudi veliko sadjarskih izkušenj.«

je dejal Ciril Anderle iz Smokuč pri Žirovnici in pojasnil, da na majhni kmetiji s 3,5 hektara zemlje nadaljuje sadjarsko tradicijo svojih prednikov. Če sadno drevje dobro obrodi, pridelek zadošča za domače potrebe, nekaj ga ostane za prijatelje in sorodnike, iz slabšega sadja pa nakuha še 150 do 200 litrov žganja.

Milan Lebar je prišel na srečanje iz Kranja. »Predlani sem v vrt ob hiši posadil nekaj dreves, prva med njimi sem že obrezal. V Resje pa sem se prišel pripraviti, ali sem delal pravilno ali ne.« je dejal. Jože Ivanšek se je iz mesta, kjer je živel v bloku, priženil v Ribno, kjer je moral prevzeti skrb tudi za precej velik sadovnjak. »Drevje je že staro in ga bo treba pomladiti. Knjige ne povedo vsega, kako to storiti, zato sem prišel na praktični prikaz v Resje.« je dejal. Rudi Zore iz Radovljice je lani posadil v vrtu ob hiši tri jablane, sadjarskih izkušenj še nima veliko, zato si je dejal — bolje biti radoveden, kot ostati neveden. »Delo v vrtu mi je predvsem veselje, zadovoljstvo pa je vsekakor večje, če sadno drevje tudi dobro obrodi.« pravi.

C. Zaplotnik

Programska seja občinske konference ZKS Kranj

Boljših časov si ne obetajmo

Kranj, 25. marca — Konferenca je poročilo o delu komiteja v zadnjih dveh delih sprejela, prav tako tudi programske usmeritve za prihodnji dve leti, vendar je bilo precej očitkov na račun splošnosti, ponavljanja starih fraz in pomanjkljive ocene, kako se je zveza komunistov do teh stvari opredeljevala.

Na konferenci je govoril tudi predsednik republiškega izvršnega sveta Dušan Sinigoj, ki se je skupaj s članom predsedstva slovenske partije Vladom Klemenčičem in članom CK ZKJ Vjekoslavom Juričičem udeležil kranjske konference. Govoril je o naših aktualnih problemih in o naših pogajanjih z mednarodnim denarnim skladom ter posledicami novega sporazuma.

Položaj je težak in bo še težji, je dejal. Zato je naša prva naloga, da probleme pravilno spoznamo, ugotovimo podrobnosti in se o najpomembnejših vprašanjih poenotimo, sicer stvari ne bomo zasukali v pozitivno smer. Zveza komunistov si mora prav pri teh rečeh povrniti ugled, ki ga je zgubila. Na 10. kongresu Zveze komunistov Slovenije in 13. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije smo se opredelili za tržno gospodarstvo, na kar pa vsi nismo ravno pripravljene, čakamo, da se bo spremenilo samo po sebi, brez bitk in odrekaj. Vztrajati moramo na stališčih 10. kongresa Zveze komunistov Slovenije. Razpravljati moramo o vseh vprašanjih, pomembnih za človeka, obrniti se moramo tudi vase. Ne pričakujemo, da ima kdo v Jugoslaviji čarobno palico za razrešitev težav.

Od komunistov Telematike sem pričakoval, da bodo kritičnejši od svojega položaja. Zakaj zamujamo pri naložbi. Zakaj strokovne ekipe nimajo pobude. Počasni smo in še bolj lezemo v kritičen položaj.

Prenova slovenskega gospodarstva je tudi idejnopolitično vprašanje slovenskih komunistov. O nekaterih stvareh ne govorimo in

tudi danes nismo. Vsak misli, da bo lahko sam, v svojem vrtičku reševal probleme. Če se ob tem ne bomo naslonili na lastne sile, bomo še naprej zaostajali, ne bo delovnih mest. Če ne bo naše pobude, jo bodo dobili drugi. Nihče ne more očitati slovenski politiki, da družbene dejavnosti uvršča med porabo. Vsi vemo, da so te dejavnosti produktivne sile naroda. Seveda pa se mora tudi v teh dejavnostih marsikaj spremeniti. Glede

plačevanja prispevkov nerazvitim pa smo se v Sloveniji sami dogovorili, da nekatere panoge ne plačujejo in takoj sedaj pade na ostale večje breme. V tem smislu že pripravljamo spremembe.

Dogovor z n.ednarodnim skladom predvideva ukrepe, ki se nas bodo še krepko tikali. Prišlo bo do sprostitve tržišča in uvoza, odstranitve 110. člena iz deviznega zakona, do izrazitega realnega tečaja dinarja, do ostrejšega usklajevanja porabe. Kakršne koli sedanje spekulacije z osebniimi dohodki so škodljive in bomo nujno ukrepi ter terjali odgovornost. Vse skupaj naj bi pomenilo zasuk v našem gospodarstvu. Če tega ne bo, nas čaka drugačen socializem.

J. Košnjek

Uspel referendum v pensionu Špik:

»Siti smo Petrolovih obljub«

Gozd Martuljek, 28. marca — Delavci pensiona Špik v Gozd Martuljku so se minuli petek na referendumu odločili, da izstopijo iz delovne organizacije gostinstvo Petrol Ljubljana in postanejo samostojna delovna organizacija Hotel Špik. Proti odcepitvi jeseniška politika in delavski svet delovne organizacije gostinstvo Petrol Ljubljana, kjer bodo zaradi referenduma sprožili spor pred sodiščem združenega dela.

Minuli petek so se delavci v pensionu Špik v Gozd Martuljku na referendumu odločili, da izstopijo iz delovne organizacije gostinstvo Petrol Ljubljana in oblikujejo samostojno delovno organizacijo Hotel Špik Gozd Martuljek. Od 24 zaposlenih je glasovalo 21 delavcev, od katerih jih je bilo kar 20 za izločitev iz Petrola.

Delavci pensiona Špik so pripravili elaborat o družbeno-ekonomski upravičenosti izločitve, v katerem med drugim ugotavljajo, da so siti Petrolovih obljub in prisiljeni ubrati svojo razvojno pot. Ko je Petrol gradil nov hotel, jim je posređeval nalog, da za letno sezono 1986 »stornirajo« vso letno sezono, čeprav se v hotelu še ni ničesar dogajalo. Izračunali so, da so tako izgubili 500 milijonov dinarjev, za nadaljnjih 60 milijonov dinarjev pa so imeli stroške z delavci, ki so kot višek morali ostati v hotelu. Stari hotel Špik so z zemljo vred morali prodati za bagatelno ceno, nesoglasja so rasla, Petrol jim ni hotel izročiti hotela v upravljanje, »pobral« jim je ves kader. Nazadnje naj bi doživeli še ukrep družbenega varstva, a delegati zbora združenega dela skupščine občine so menili, da zanj ni dovolj upravičenih razlogov.

V pensionu Špik pravijo, da Petrol do danes ni investiral niti dinarja v njihovo enoto, v kamp, pension in Mladinski dom. Pension in kamp pa sta visoko rentabilna, zato jih ni prav nič strah, da sami

ne bi še naprej uspešno poslovali.

Proti njihovi nameri o izločitvi je bil najprej družbeni pravobranilec samoupravljanja z Jesenic, nato pa še delovna organizacija gostinstvo Petrol iz Ljubljane, ki združuje pet temeljnih organizacij. V Petrolu so mnenja, da bi izločitev te temeljne organizacije otežila oziroma onemogočila delo v gostinstvu Ljubljana, glede na to, da novi hotel Špik nima v uporabi niti dovolj zemljišča za normalno poslovanje hotela Špik... V izgradnjo novega hotela Špik pa je bilo do konca lanskega leta vloženo 6 milijard 730 milijonov dinarjev, s tem, da investicija še ni zaključena. Z izločitvijo TOZD bi se bistveno zmanjšala učinkovitost uporabe družbenih sredstev za to investicijo in možnost za pridobivanje dohodka v TOZD gostinski obrati Ljubljana... »Petrol med drugim ugotavlja, da se z izločitvijo zavira razvoj kompleksa Gozd Martuljek, zato so prejšnji teden na seji delavskega sveta Petrol v Ljubljani sklenili, da odločno nasprotujejo referendumu in odcepitvi in da bodo v primeru uspešnega referenduma sprožili spor pred sodiščem združenega dela.

V pensionu Špik je bil referendum uspešen, od petih sestrskih tozdov gostinstva Petrol Ljubljana pa se ne bodo mogli kar tako posloviti. Po vsej verjetnosti jih torej čaka še pravda pred sodiščem... D. Sedej

Prireditve Najboljši športnik Gorenjske preložena

Kranj, 28. marca — Sporočilo ni prvoaprilska šala, ampak gre za povsem resno obvestilo. Prireditve Najboljši športnik Gorenjske, ki je bila načrtovana za petek, 1. aprila ob 18. uri v gledališču Tone Čufar na Jesenicah, je prestavljena. Razlog: najboljša športnika Katja Lesjak in Bojan Križaj sta odšla včeraj na Škotsko in v Španijo, prireditve brez udeležbe najboljših pa bi bila brez pomena. Smučarji se vrnejo 11. aprila, tako da načrtujemo prireditve takoj prve dni po vrnitvi. Prosimo za razumevanje! Prireditve na Jesenicah pa vsekakor bo, tako kupljene vstopnice ostajajo v veljavi.